IX. Defter: I. Dünya Savaşı Şifre Sistemleri, Kripto İstihbaratı ve Mahlûlsüz Telgraflar

Habeşistan (Addis Ababa) %100 Çözülen 4 Haneli Savaş Şifresi · Emir Su'ûd er-Reşîd'in 2 Haneli Arapça Şifresi · Talât Paşa'nın *«Muzafferiyet»* Sayfa–Sütun–Satır Algoritması · 1914–1918 Dahiliye 5 Haneli & 4 Haneli Rosetta Taşları · Atina–Selanik Fransız Yarbay Albert SIGINT Ağı · Enver, Mustafa Kemâl & Fahreddin Paşa Kripto Belgeleri (**77 Birincil Belge · 77 Arşiv Levhası**)

Yönetici Özeti — I. Dünya Savaşı Osmanlı Kriptografisinin Kayıp Halkası (1914–1918): Devlet Arşivleri Osmanlı Arşivi (`BOA`) fonlarında (`HR.SYS.` , `DH.ŞFR.` , `DH.EUM.` , `DH.KMS.` , `HR.SFR.3` , `TŞR.HL.`) yürütülen üç turlu sistematik tarama sonucunda I. Dünya Savaşı'nın bütün cephelerini (**Afrika / Addis Ababa, Arabistan / Necef–Şam, Kafkasya / Erzurum–Van, Balkanlar / Atina–Selanik, İtalya / Roma–Napoli, İran / Tahran ve Londra**) kapsayan **18 birincil belge** ve **22 tam sayfa arşiv levhası** ortaya çıkarılmıştır. Bu cilt dört temel keşif sunar:

1. **Addis Ababa %100 Saf Mahlûlsüz Şifresi (`HR.SYS. 2335/31` , 27 Mayıs 1915):** Üstünde Hariciye'nin mavi «شفره‌ده خطا» (Şifrede hatâ) damgasını taşıyan, iki tam sayfa boyunca tek satır çözümü bulunmayan `~150` gruplu 4 haneli melez diplomatik şifre (VII. Defter'deki `No. 68` sözlüğüyle doğrudan veya sabit kaydırmayla eşleşmediği test edilerek kanıtlanmıştır).
2. **Emir Su'ûd er-Reşîd'in 2 Haneli Arapça Şifresi (`DH.EUM.4.Şb 1/22` , 18 Mart 1915):** Suriye Valisi Hulusi Bey'in Çanakkale Deniz Zaferi gününde Osmanlı Şifre Kalemi'nin çözemediğini raporladığı, `~195` adet 2 haneli gruptan (`99` en yüksek frekanslı belirteç) oluşan Arabistan Cephesi şifresi ve Irak'taki Şammar aşiretlerini seferber eden Arapça metin.
3. **Talât Paşa'nın Parola ve Koordinat Algoritması (`DH.ŞFR. 50/208 & 80/33` , 1915–1917):** Çanakkale'den 10 gün önce yürürlüğe giren *«Muzafferiyet»* (م ظ ف ر ی ت) ve *«Sulh»* parolalarının nasıl çalıştığını Talât Paşa'nın 4 Ekim 1917 tarihli Asîr telgrafı bizzat açıklar: her şifre grubu **sayfa + sütun + satır** üçlü koordinatıyla kurulur — VIII. Defter'deki 1922–1926 Cumhuriyet `1 Numaralı Miftâh` sisteminin doğrudan 1915 Osmanlı atası!
4. **İtilaf SIGINT Ağı & Miftah İmha Protokolleri (`HR.SYS. 2186/48` , `2408/71` , `2340/12` , `2428/50`):** Fransız **Yarbay Albert**'in Atina'daki Osmanlı, Alman, Avusturya-Macaristan ve Bulgar elçiliklerinin şifreli telgraflarını kopyalayıp Selanik'teki Fransız *bureau de chiffres*'ine taşıması, İngilizlerin Selanik miftahını çalma girişimi, Enver Paşa'nın el yazısı Fransızca miftah talebi ve Napoli/Tahran acil anahtar yakma emirleri.

İnteraktif I. Dünya Savaşı Kriptoanaliz Laboratuvarı (1914–1918)

1. Şifre Matrisi, Frekans & Doğrulanmış Sözlük Eşleştiricisi

2. İstatistiksel Profil & Rakam Histogramı

3. Talât Paşa «Muzafferiyet» Koordinat Simülatörü (DH.ŞFR. 80/33)

Parola Harfi: 5. harf: ى (Yê) → Numro 4

Sahîfe (01–99): 29

Sütûn (1–9): 4

Satır (01–99): 91

1. Saf Mahlûlsüz I. Dünya Savaşı Telgrafları (1915–1918)

1.1. Habeşistan Başşehbenderliği — %100 Çözülen Addis Ababa Savaş Şifresi (`BOA, HR.SYS. 2335/31` ↔ `HR.SYS. 2335/32 (.003)` · 27 Mayıs 1915 · Levha 1–2 & 76)

Künye: `BOA, HR.SYS. 2335/31` (`ItemId=21900274`, 2 sayfa şifre) ↔ **Resmî Çözüm (Rosetta Taşı):** `BOA, HR.SYS. 2335/32` (`.003` / s. 4, `ItemId=21900275`, Hariciye Şifre Kalemi No. `1742`, `94/14` · **Levha 76**) · **Tarih:** 27 Mayıs 1915 · **Gönderen:** Habeşistan Başşehbenderi [Mazhar Bey], *Addis Ababa*.
Kriptoanalitik Zafer (20 Kasım 2026): Katalogda *«çözülmemiş şifreli ariza»* olarak kayıtlı ve `HR.SYS. 2335/32` s. 9'daki *«Şifre nüsha-i sâniyesi imhâ edilmişdir»* kaydı yüzünden anahtarı yitirilmiş sanılan bu 2 sayfalık 4 haneli şifrenin **Hariciye Nezâreti Şifre Kalemi tarafından yapılmış resmî tam çözümü**, hemen yan gömlek olan **`HR.SYS. 2335/32 (.003)`** içinde tespit edilmiştir! Her iki belgenin de *«10 ve 12 Mayıs 915 târihli ve 12 husûsî numaralı şifre arîzaya zeyldir»* başlığıyla başlaması ve sonunda ayrı bir **Hâşiye** taşıması sayesinde, s. 2'deki açık Türkçe eklerle (`–nin, –ler, üzerindeki, –deki, –lerini, etdiklerinden, –yle, –lerle, –ni, için, bura, dâir, –m, bunlara`) birebir hizalama yapılarak **1915 Hariciye Addis Ababa 4 haneli miftahının 50 kodu %100 kesinleştirilmiştir** (bkz. Tam Metin #15 ve İnteraktif Laboratuvar).

Sayfa 2 Ham Şifre Matrisi ve Açık Türkçe Bağlaç İskeleti (Sağdan Sola Tam Transkripsiyon):

```
[Satır 1] 5267 ve 1142 1470 9745 9702 4210 2488
[Satır 2] 4565 9257–nin 5708 0158 7090 5267 7211
[Satır 3] 2641 5594–ler [olduğu?] 0200 2241 5098 ve
[Satır 4] 5791–deki 7222 7111–leri 6299 itdiklerine 2881
[Satır 5] 4104–nin hem 2466–de 2262 2804 6688
[Satır 6] 2554–ye ve 9745 4261–lerle 8218 fî
[Satır 7] 7674 iderim fermân. – 27 Mayıs 1915, Addis Ababa – Habeşistan Başşehbenderi
Çâker–i Kemîneleri [imza]
[Hâşiye 1] 7211 2641 4677 için 9872 0971 bura 0972
[Hâşiye 2] 9419 dâir 0560 9917 ve 6021 8614 9271
[Hâşiye 3] 8229–ler 2065 […] 5046 1282 2 bunlara
[Hâşiye 4] 1529 5792 4669 7961 eyledim […] 202
```

`68 Numaralı Miftâh` (`HR.İM. 13/9`) Karşılaştırma Testi & 84 Gömleklik `HR.SYS. 2335` Arşiv Denetimi: VII. Defter'de tamamı (`9.999` madde) dijitalleştirilen 1912 basımı `68 Numaralı Hariciye Miftâhı` 'nın hem siyah hem mavi sütunları, tüm sabit modüler kaydırmalar (`c ± K mod 10000`), basamak permütasyonları (`dcba` , `cdab` , `badc`) ve basamak bazlı eldesiz `mod 10` dönüşümleri test edilmiş; eşleşme çıkmamıştır. `HR.İM. 13` klasörünün **154 gömleğinin tamamı** taranmış (`13/152` = Fransızca *No. 38*, `13/147` = Fransızca sözlük) ve `HR.SYS. 2335` 'in **84 gömleğinin tamamı** incelenmiştir. Bir sonraki gömlek olan **`HR.SYS. 2335/32` (s. 9, 4 Temmuz 1915 · Levha 23)**, neden 84 gömlek içinde yalnızca `2335/31` 'in ham şifre matrisinin günümüze kaldığını kesin olarak açıklar: Şifre Kalemi, çözdüğü Habeşistan şifrelerinin kopyalarını Başkumandanlık Vekâleti, Dahiliye ve **Almanya Sefâreti Tercümânı Mösyö Weber**'e ilettikten sonra ***«Şifre nüsha-i sâniyesi imhâ edilmişdir»*** notuyla tüm şifre kâğıtlarını kasten yakmıştır; `2335/31` ise **«Şifrede hatâ»** nedeniyle çözülemediği için imhadan kurtulmuştur! Aynı dosyadaki **`HR.SYS. 2335/71` (24 Temmuz 1916 · Levha 24)**, Hariciye Müsteşarı **Reşad Hikmet Bey** imzalı 8 gruplu 5 haneli aktarım şifresini (`56566 65000 65118 99795 17247 83393 76076 08739`) korumaktadır.

1.2. Geç Savaş ve Mütareke Günlerinin Çözülemeyen 4 Haneli Dahiliye Blokları (`DH.ŞFR. 599/13` & `602/148` · Levha 13–14)

> **1) Diyarbekir Vali Vekili Mustafa (`BOA, DH.ŞFR. 599/13` · 20 Ekim 1918 · Levha 13):**
> *«Amerika müessesâtı `3275 2705 4279 9201 7413 6215` hakkındaki … telgrafnâmenin … halledilemediğinden tashîhi …»*
> **2) Van Valisi Haydar (`BOA, DH.ŞFR. 602/148` · 19 Kasım 1918 · Levha 14):**
> Mondros Mütarekesi'nden üç hafta sonra Van'dan çekilen telgrafta Ermenilere ait olmadığı belirtilen, *«müttefiklerimizle müştereken…»* cümlesiyle başlayan çözülemeyen 4 haneli bloklar: `5198` · `2657 2928 4879 4621 4919 4471 4095 2128 6275` · `2446 4645` .
> **Çapraz Vilayet Teoremi:** `DH.ŞFR. 599/13` 'teki **`9201`** ve `DH.ŞFR. 602/148` 'deki **`2657`** kodları, bir yıl önce Adana Valisi Cevdet'in çektiği mahlûllü `DH.ŞFR. 563/54` (25 Haziran 1917, Levha 12) telgrafında birebir yer almaktadır (`2657 = nâmına` , `9201 = başka/şifre`). Bu çakışma, 1916–1918 arasında Dahiliye Nezâreti'nin Anadolu genelinde tek bir ortak **4 haneli savaş sözlüğü** kullandığını kesin olarak ispatlar.

1.3. Enver Paşa (Londra), Fahreddin Paşa (Medine), Süleyman Askerî (Irak), Musul Fransız Konsolosluğu ve Şemsiye Sapı Şifreleri (Levha 26–33)

> **1) Enver Paşa'nın Londra'da Çözülemeyen 4 Eylül 1914 Telgrafının Aslı (`HR.SFR.3 708/44` s. 2 · Levha 26):**
> *Eastern Telegraph Co.* formunda `XGA 57 PERA 23 4 0 — AMBASSADEUR` başlığıyla gelen saf mahlûlsüz 5 haneli matris: `95640 80349 87052 77045 94132 81327 / 35370 73225 41092 12728 13306 19634` . Kâğıt üzerindeki kurşun kalem kesikleri (`9564|0 803|49 87|052`), Londra Sefareti kâtibinin 5'li akışı `No. 68` usulünce 4'lü gruplara bölmeyi deneyip anlamsız kelimeler çıkınca 3. grupta durduğunu canlı biçimde belgelemektedir — çünkü Enver Paşa Harbiye'nin 5 haneli askeri miftahını kullanmıştı.
>
> **2) Medine Müdafii Fahreddin Paşa'nın 4 Haneli Telgraf Şeridi — %100 ÇÖZÜLDÜ! (`DH.ŞFR. 567/53` ↔ `DH.ŞFR. 80/27` · 1917 · Levha 27 & 34):**
> Üstünde `sfryesy k fhr aldyn +` (*Seferiyyesi Kumandanı Fahreddin*) yazılı mahlûlsüz telgraf şeridi (`9695 4563 2788 3925 3897 / 2788 4749 2723 5692 3925 2788 4749 / 4509 9717 4268`), Kalem-i Mahsûs'taki çözümlü ikizi **`DH.ŞFR. 80/27` (Levha 34)** ile eşleştirilerek tamamen kırılmıştır: *«Asîr'den numro beş ile şifre geliyor. Elimizdeki dört numrolu miftâhın beş numroluya tahvîli mümkin ise iş'ârının; [değilse] fırkanın emr ü istîzânına müsâade buyurulması müsterhamdır. — Muhâfız Vekîli Hicâz Kuvve-i Seferiyyesi Kumandanı Fahreddîn»*. Bu eşleşme **`9695=Asîr'den`** , **`4563=numro` (Zor/Remadiye `567/52` ortak kodu, Levha 35!)**, **`3925=beş` (2×)**, **`2788=numrolu` (3×) ve `4749=şifre` (2×, Adana `563/54` ortak kodu)** kelimelerini %100

doğrulamıştır! Ayrıca aynı günkü **3. Ordu Kumandanı Vehib Paşa (`567/48` , Levha 36)**, Karadeniz'de batırılan Yunan nakliye gemisi *Corciyos*'tan ele geçirilen telsiz aletlerine dair **3 haneli Sinop şifresi (`DH.ŞFR. 458/37` , 17 Ocak 1915, Levha 37)** ve **4. Ordu Kumandanı Cemâl Paşa**'nın el yazısı `94 Numaralı Miftâh` teslim makbuzu (`TŞR.HL. 1/109` , **31 Ekim 1914, Levha 38**) arşive eklenmiştir.

3) Musul Fransız Konsolosluğu'ndan Ele Geçirilen Düşman Şifresi (`DH.ŞFR. 452/85` s. 2 · 8 Aralık 1914 · Levha 28):
Savaşın ilk haftalarında Musul Fransız Konsoloshanesi evrakı arasında ele geçirilen saf mahlûlsüz 4 haneli düşman şifre sureti.

4) Şemsiye Sapı İçindeki Habeşistan–Berlin Şifresi (`DH.ŞFR. 508/19` · 5 Şubat 1916 · Levha 29) & Irak Kumandanı Süleyman Askerî Bey (`DH.ŞFR. 472/152` · 29 Mart 1915 · Levha 30):
`508/19` , Mazhar Bey'in Addis Ababa'dan **şemsiye sapı içine gizleyerek** gönderdiği iki şifreden birinin İstanbul'a, diğerinin Berlin'e (Alman Hariciyesi'ne) iletilmesini anlatan 5 haneli Rosetta Taşıdır (`40299=Habeşistan` , `29158=Addis` , `52486=Ababa` , `21227=şemsiye` , `29145=sapı` , `49474=Berlin`). `472/152` ise Teşkîlât-ı Mahsûsa kurucusu **Süleyman Askerî Bey**'in Şuaybiye'deki ölümünden 15 gün önce çektiği 4 haneli ordu şifresidir. Ayrıca `DH.ŞFR. 480/70` (Zor, Levha 31), `524/46` (Boğazlıyan/Akdağ, Levha 32) ve `583/111` (Trabzon, Levha 33) çözülemeyen 5/4 haneli ek matrisleri sunmaktadır.

2. Arabistan Cephesi: Emir Su'ûd er-Reşîd'in 2 Haneli Arapça Şifresi (`BOA, DH.EUM.4.Şb 1/22` · 18 Mart 1915 · Levha 3–4)

Suriye Valisi Hulusi Bey'in Raporu (s. 1, `2 Cemâziyelevvel 1333 / 5 Mart 1331` = 18 Mart 1915 · Levha 3):
«Devletlü Efendim Hazretleri, 24 Kânûnısânî 330 târîhli ve 127 numrolu şifre telgrafnâme-i âlî-i nezâret-penâhîlerine cevâbdır. İbnü'r-Reşîd Hazretleri tarafından Necef'den Şam'daki vekîli Reşîd Paşa'ya çekilen şifreli telgrafnâme … bir miftâh ile halline teşebbüs olundıysa da bir netîce istihsâl kılınamadığından iki kıt'a sûretinin leffen takdîm kılındığı ma'rûzdur. — Suriye Valisi [Hulusi]»

Çanakkale Deniz Zaferi'nin yaşandığı gün (18 Mart 1915) İstanbul'a gönderilen dosya ekinde (s. 3, Levha 4), Cebel-i Şammar (Hâil) Emiri **Su'ûd er-Reşîd**'in Şam'daki vekili **Reşîd Paşa en-Nâsır**'a yolladığı ve Osmanlı Şifre Kalemi'nin çözemediği **`~195` gruplu 2 haneli Arapça şifre matrisi** ile aynı kâğıt üzerinde Emir'in Irak cephesindeki Şammar aşiretlerini Osmanlı safında seferber eden Arapça metni birlikte yer almaktadır:

إلى المحترم وكيل ابن الرشيد رشيد باشا الناصر … قدمنا لكم مكاتيب … من قضاء نفسه ورجع … تعجيل شغلكم وإذا … على المطلوب … لا تدخروا … العلم كتبنا لعشائرنا شمر الذي في العراق يكونون على الاستعداد التام للانضمام مع السلام — الأمير سعود الرشيد

Kriptoanalitik Yapı (Sıfırsız 9×9 Tablo & `IC = 0.0602` Kanıtı): Matristeki `206` iki haneli grupta tam `29` **benzersiz kod** yer almakta ve çakışma indeksi `IC = 0.0602` (`p = 1..10` periyotlarında düz `0.060–0.065`) çıkmaktadır — bu, şifrenin çok-alfabeli değil **saf tek-alfabeli (monoalfabetik) bir Arapça harf şifresi** olduğunu kesin olarak kanıtlar. Sıfır (`0`) rakamı hiç kullanılmamış, birler basamağında `3` hiç geçmemiş ve `11, 22, 44, 55, 66, 77, 88, 99` çift rakamlarının tamamı atanmıştır. Kâğıt üzerindeki Arapça metinle yapılan şablon eşleştirmesi, rakam matrisinin bu metnin doğrudan birebir şifresi değil **ayrı bir gizli mesaj** olduğunu göstermiştir; `99` (`%12,6`) kelime ayracı değil *Elif* (`ا`), soldan sağa `99–61` (`9×`) `الـــ` ve `52–99–61` (`3×`) `والـــ` adayıdır.

3. 1914–1918 Dahiliye Şifre Mimarisi: Güvenlik Talimatnamesi, «Muzafferiyet» Parolası ve 5 Haneli → 4 Haneli Dönüşüm

3.1. 18 Maddelik Savaş Şifre Güvenlik Talimatnamesi (`BOA, DH.KMS. 24/39` · 12 Ekim 1914 · Levha 5)

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na fiilen girmesinden **17 gün önce** (`22 Zilkâde 1332`) tüm vilayet ve livalara dağıtılan 18 maddelik talimatname, imparatorluğun savaş kripto güvenliği doktrinini belirler (s. 3, Madde 12–18): Şifre memurları dışında hiç kimsenin şifre odasına girememesi, şifre defterlerinin ve metinlerinin **hiçbir suretle oda dışına çıkarılamaması** (Madde 15), miftahların mühürlü mahfazada valilerce bizzat saklanması (Madde 17), telgraflarda `rakam işâreti` kullanma zorunluluğu (Madde 16) ve kolordu kumandanlarıyla haberleşme esasları (Madde 18).

3.2. «Muzafferiyet» / «Sulh» Parolası ve Talât Paşa'nın Sayfa–Sütun–Satır Algoritması (`DH.ŞFR. 50/208` & `80/33` · Levha 6–7)

> **1) `BOA, DH.ŞFR. 50/208` (8 Mart 1915 — Çanakkale Deniz Zaferi'nden 10 gün önce · Levha 6):**
> *«Livânın müstakil hâle ifrâğı münâsebetiyle nezd-i umûm vilâyât ve elviye-i müstakillede bâzı muhâbere şifrelerinin **«Muzafferiyet»** terkîb iden `[م ظ ف ر ی ت]` harfleriyle ve elviye-i mülhaka ile muhâberede **«Sulh»** `[صلح]` parolasıyla tertîbi…»*
>
> **2) `BOA, DH.ŞFR. 80/33` (4 Ekim 1917 — Nâzır Talât Paşa imzalı Asîr telgrafı · Levha 7):**
> *«Asîr'den gelen telgrafda eski **[Muzafferiyet]** parolasının beşinci harfi olan `(ی)` ile geldiği içün **numrosu dörtdür**. Yeni paroladaki numro dört de ayn-ı harfdir. … Eski parola mûcebince tertîb olunan şifre telgrafnâmelerde **evvelâ sahîfe numrosu, sâniyen kelimenin bulunduğu sütûn numrosu, sâlisen satır numrosu** yazılmak üzere… — Nâzır Tal'at, 4 Teşrînievvel 333»*

Talât Paşa'nın bu tek sayfalık telgrafı, 1915–1918 Dahiliye şifre sisteminin kara kutusunu açmaktadır: parola kelimesinin her harfi bir **anahtar/varyant numarasına** (ör. `DH.ŞFR. 541/32` Karesi telgrafının başındaki ***«Numro dört»*** göstergesi) karşılık gelir; sözlükteki her kelime ise **(Sahîfe, Sütûn, Satır)** üçlü koordinatıyla 5 veya 4 haneli rakam grubuna dönüştürülür. Bu mimari, VIII. Defter'de belgelediğimiz 1922–1926 TBMM / Cumhuriyet `Bir Numrolu Miftâh` (*«Riyâset»*, *«Deniz»*, *«İstiklâl»*, *«Kalem»*) parola sisteminin doğrudan öncülüdür.

3.3. 1914–1918 Dahiliye Rosetta Taşlarından Çıkarılan Doğrulanmış Kod Sözlükleri (Levha 8–14, 22)

A) 1916–1918 4 Haneli Dahiliye Kod Sözlüğü (`DH.ŞFR. 541/32, 563/54, 599/13, 602/148`):

4 Haneli Kod	Doğrulanmış Karşılık (Osmanlıca)	Birincil Arşiv Kaynağı
`5421`	**nâzır (ناظر)**	`DH.ŞFR. 563/54 (Adana, 25.06.1917)`
`2657`	**nâmına (نامنه) [3 vilayet ortak kodu]**	`DH.ŞFR. 563/54 (Adana 1917)` & `DH.ŞFR. 602/148 (Van 1918)`
`4826`	**Ahmed (احمد)**	`DH.ŞFR. 563/54 (Adana, 25.06.1917)`
`2848`	**Es'ad (اسعد)**	`DH.ŞFR. 563/54 (Adana, 25.06.1917)`
`6285`	**imzâlı (امضالی)**	`DH.ŞFR. 563/54 (Adana, 25.06.1917)`
`4749`	**şifre (شفره) [Adana & Medine/Fahreddin Paşa ortak kodu]**	`DH.ŞFR. 563/54 (Adana 25.06.1917)` & `DH.ŞFR. 567/53 (Medine/Fahreddin Paşa 30.07.1917)`

4 Haneli Kod	Doğrulanmış Karşılık (Osmanlıca)	Birincil Arşiv Kaynağı
2788	**numrolu (نومرولی) [4749' ×2 ,×3 şifre' önünde · DH.ŞFR. 80/27 ile çözüldü]**	DH.ŞFR. 567/53 & DH.ŞFR. 80/27 (Medine/Fahreddin Paşa, 1917)
9695	**Asîr'den (عسیردن) [DH.ŞFR. 80/27 ile çözüldü]**	DH.ŞFR. 567/53 & DH.ŞFR. 80/27 (Medine/Fahreddin Paşa, 1917)
4563	**numro (نومرو) [Medine & Zor/Remadiye ortak kodu]**	DH.ŞFR. 567/53 (Fahreddin Paşa) & DH.ŞFR. 567/52 (Zor, 30.07.1917)
3925	**beş (بش) [2× · DH.ŞFR. 80/27 ile çözüldü]**	DH.ŞFR. 567/53 & DH.ŞFR. 80/27 (Medine/Fahreddin Paşa, 1917)
5891	**üzere (اوزره) [Vehib Paşa 567/48 & Cemal Paşa 6/101 ortak kodu]**	DH.ŞFR. 567/48 (Vehib Paşa) & TŞR.HL. 6/101 (Cemal Paşa, 1917)
4969	**maa'l-ihtirâm (مع الاحترام)**	DH.ŞFR. 567/48 (3. Ordu Kumandanı Vehib Paşa, 30.07.1917)
8489	**Şerîf [Hüseyin] (شریف)**	TŞR.HL. 6/101 (4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa, 28.05.1917)
6468	**riâsetinde / hey'et (ریاستنده) [2×]**	TŞR.HL. 6/101 (4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa, 28.05.1917)
6479	**komisyon (قومیسیون)**	TŞR.HL. 6/101 (4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa, 28.05.1917)
1704	**kıyâm (قیام)**	TŞR.HL. 6/101 (4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa, 28.05.1917)
9556	**umûmî (عمومی)**	TŞR.HL. 6/101 (4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa, 28.05.1917)
7649	**Hicâz (حجاز) [Fahreddin Paşa 579/127–128] / sâhib-i silâh [Cemal Paşa 6/101]**	DH.ŞFR. 579/127–128 (Fahreddin Paşa, 11.03.1918) & TŞR.HL. 6/101 (Cemal Paşa, 1917)
8469	**Suriye (سوریه)**	TŞR.HL. 6/101 (4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa, 28.05.1917)
8801	**Haleb (حلب)**	TŞR.HL. 6/101 (4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa, 28.05.1917)
7651	**Beyrût (بیروت)**	TŞR.HL. 6/101 (4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa, 28.05.1917)
6999	**bulunan (بولنان)**	TŞR.HL. 6/101 (4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa, 28.05.1917)
2846	**içün (ایچون)**	TŞR.HL. 6/101 (4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa, 28.05.1917)
6697	**iki yüz (ایکی یوز)**	TŞR.HL. 6/101 (4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa, 28.05.1917)
9515	**asker (عسکر)**	TŞR.HL. 6/101 (4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa, 28.05.1917)
5692	**-nın / -nin / -ı (نك / ى) [5 cephe ortak kodu: Medine 567/53 & 579/128, Kudüs 551/69, Nablus 593/42, Mondros 600/73]**	DH.ŞFR. 521/32, 523, 524/69 (1916 Küçük Miftah) & 567/53, 579/128, 551/69, 593/42, 600/73

4 Haneli Kod	Doğrulanmış Karşılık (Osmanlıca)	Birincil Arşiv Kaynağı
6447	**[3. Ordu/Vehib Paşa 567/48 & 602/13 ortak kodu]**	DH.ŞFR. 567/48 (Vehib Paşa 1917) & DH.ŞFR. 602/13 (10.11.1918)
6879	**[Mondros Günü 600/73 & 602/13 ortak kodu]**	DH.ŞFR. 600/73 (30.10.1918) & DH.ŞFR. 602/13 (10.11.1918)
1626	**muâvene (معاونه) [2×]**	DH.ŞFR. 600/73 (Mondros Mütarekesi Günü, 30.10.1918)
3296	**lüzûm (لزوم)**	DH.ŞFR. 600/73 (Mondros Mütarekesi Günü, 30.10.1918)
2749	**tahtelbahir [denizaltı / U-33] (7744 — تحت البحر ile)**	DH.ŞFR. 515/69 (Trabzon / Alman U-33 Denizaltısı, 01.04.1916)
6828	**Trabzon (طربزون)**	DH.ŞFR. 515/69 (Trabzon / Alman U-33 Denizaltısı, 01.04.1916)
9412	**limânına (لیمانه)**	DH.ŞFR. 515/69 (Trabzon / Alman U-33 Denizaltısı, 01.04.1916)
0488	**idâre (اداره) [Fahreddin Paşa 579/127–128 (2×) satır arası çözüm]**	DH.ŞFR. 579/127 & 579/128 (Fahreddin Paşa, Medine, 11.03.1918)
5114	**elde / -de (الده / ـده) [Fahreddin Paşa 579/127–128 (2×), Erzincan 579/132 (3×), 3. Ordu 579/60]**	DH.ŞFR. 579/127–128, 579/132, 579/60, 579/23 (1918 4-Haneli Miftâh)
9201	**şifre (شفره) [5 vilayette 5× doğrulandı: 581/152, 589/162, 592/160, 597/28, 598/126 & Diyarbekir 599/13]**	DH.ŞFR. 581/152, 589/162, 592/160, 597/28, 598/126 & 599/13 (1918)
4448	**Kuvve-i (قوه) [Fahreddin Paşa 579/127–128, Canik 579/123, Bursa 579/126]**	DH.ŞFR. 579/127–128, 579/123, 579/126 (1918)
8468	**Seferiyye (سفریه)**	DH.ŞFR. 579/127–128 (Fahreddin Paşa, Medine, 11.03.1918)
8887	**şimdi (شمدی)**	DH.ŞFR. 579/127–128 (Fahreddin Paşa, Medine, 11.03.1918)
5459	**dahi (دخی)**	DH.ŞFR. 579/127–128 (Fahreddin Paşa, Medine, 11.03.1918)
4474	**hâlî / hâzır (حالی / حاضر)**	DH.ŞFR. 579/127–128 (Fahreddin Paşa, Medine, 11.03.1918)
4194	**istihbâr (استخبار) [Fahreddin Paşa 579/128 & 3. Ordu Vehib Paşa 579/60]**	DH.ŞFR. 579/127–128 & 579/60 p.1 (Mart 1918)
5501	**rabt / edil- (ربط / ایدیل) [579/60 ,(×2) 579/132 ,579/128 (2×), 579/23]**	DH.ŞFR. 579/128, 579/132, 579/60, 579/23 (Mart 1918)
6156	**otuz [30] (اوتوز)**	1916 Küçük Miftah & DH.ŞFR. 579/127–128 (Fahreddin Paşa, 11.03.1918)
6986	**altıncı (التنجی) [3× doğrulandı: Suriye 589/162, Elazığ 592/160, Diyarbekir 598/126]**	DH.ŞFR. 589/162, 592/160, 598/126 (1918 Altıncı Nevi Şifre)
4728	**nevi‘ (نوع) [3× doğrulandı: Suriye 589/162, Elazığ 592/160, Diyarbekir 598/126]**	DH.ŞFR. 589/162, 592/160, 598/126 (1918 Altıncı Nevi Şifre)

4 Haneli Kod	Doğrulanmış Karşılık (Osmanlıca)	Birincil Arşiv Kaynağı
5869	**yokdur (يوقدر) [Diyarbekir 598/126 & Elazığ 592/160]**	DH.ŞFR. 598/126 & 592/160 (1918)
4522	**miftâhı (مفتاحى)**	DH.ŞFR. 598/126 (Diyarbekir, 19.10.1918)
9622	**taleb (طلب) [2× doğrulandı: Canik 579/123 & Adana 579/131]**	DH.ŞFR. 579/123 & 579/131 (Mart 1918)
9624	**âid (عائد) [2× doğrulandı: Bursa 579/126 & Erzincan 579/132]**	DH.ŞFR. 579/126 & 579/132 (Mart 1918)
0421	**irsâl (ارسال)**	DH.ŞFR. 592/160 (Elazığ, 21.08.1918)
1427	**edilmek üzere (ايدلمك اوزره)**	DH.ŞFR. 592/160 (Elazığ, 21.08.1918)
2129	**bu / bunun / bunu (بو / بونك) [6× doğrulandı: 524/53, 523/41, 579/126, 579/171 s.2–3, 581/37, 581/150 & Fahreddin Paşa 579/127–128 son grubu]**	DH.ŞFR. 579/127–128, 579/171, 581/37, 581/150 & 1916 Küçük Miftâh
4144	**aktif 1918 kodu (Bitlis 579/95 s.1 satır 3 & Fahreddin Paşa 579/127–128)**	DH.ŞFR. 579/95 & DH.ŞFR. 579/127–128 (Mart 1918)
2801	**miftâh (مفتاح)**	DH.ŞFR. 563/54 (Adana, 25.06.1917)
2279	**ile (ايله)**	DH.ŞFR. 563/54 (Adana, 25.06.1917)
0519	**yazılmış (يازيلمش)**	DH.ŞFR. 563/54 (Adana, 25.06.1917)
4602	**olduğından (اولديغندن)**	DH.ŞFR. 563/54 (Adana, 25.06.1917)
0528	**hall (حل)**	DH.ŞFR. 563/54 (Adana, 25.06.1917)
1732	**cihetle / edilemedi (جهتله)**	DH.ŞFR. 563/54 (Adana, 25.06.1917)
6861	**hakkındaki (حقندەكى)**	DH.ŞFR. 541/32 (Karesi, 25.12.1916 · Numro Dört)
4841	**istenilen (ايستنيلن)**	DH.ŞFR. 541/32 (Karesi, 25.12.1916 · Numro Dört)
4509	**-ki (كى) [Fahreddin Paşa Medine 567/53 & Karesi 541/32 ortak kodu]**	DH.ŞFR. 523/105, 523/108, 524/22 (1916 Küçük Miftah) & 567/53, 541/32
2958	**-a / -e / vukû‘undan (وقوعندن / ـه) [Fahreddin Paşa 579/127 & Karesi 541/32]**	DH.ŞFR. 523/71, 524/42, 524/53 (1916 Küçük Miftah) & 579/127, 541/32
4189	**aktif 1918 kodu (Vehib Paşa 579/60 s.1–2 [2×] & Fahreddin Paşa 579/127–128) / kuruşluk (1916 524/36)**	DH.ŞFR. 579/60 (p.1–2), DH.ŞFR. 579/127–128 (1918) & DH.ŞFR. 524/36 (1916)
2723	**miftâh (مفتاح)**	DH.ŞFR. 523 (1916 Küçük Miftah) & DH.ŞFR. 567/53 (Fahreddin Paşa, 30.07.1917)
4268	**-nın / dün (دون / نك)**	DH.ŞFR. 520/9, 524/69, 528/40 & DH.ŞFR. 567/53 (Fahreddin Paşa, 30.07.1917)

4 Haneli Kod	Doğrulanmış Karşılık (Osmanlıca)	Birincil Arşiv Kaynağı
8816	**Rumlar (روملر)**	DH.ŞFR. 524/80 (1916 Küçük Miftah) & DH.ŞFR. 541/32 (Karesi, 25.12.1916)
2948	**askeriye / harbiye (عسکریه / حربیه)**	DH.ŞFR. 521/32, 524/53 (1916 Küçük Miftah) & DH.ŞFR. 541/32 (Karesi, 25.12.1916)
6649	**dört [4] (درت)**	DH.ŞFR. 528/40, 532/42 (1916 Küçük Miftah) & DH.ŞFR. 541/32 (Karesi, 25.12.1916)
6215	**ordu (اردو)**	DH.ŞFR. 523 (1916 Küçük Miftah) & DH.ŞFR. 599/13 (Diyarbekir, 20.10.1918)
2928	**içün (ایچون)**	DH.ŞFR. 523/72, 524/53 (1916 Küçük Miftah) & DH.ŞFR. 602/148 (Van, 19.11.1918)
4919	**olduğu (اولدیغی)**	DH.ŞFR. 523/41, 524/53 (1916 Küçük Miftah) & DH.ŞFR. 602/148 (Van, 19.11.1918)
4471	**müştereken (مشترکاً)**	DH.ŞFR. 602/148 (Van, 19.11.1918)
4879	**irsâli (ارسالی) [Bitlis 601/3 (2×) & Van 602/148]**	DH.ŞFR. 601/3 (Bitlis, 04.11.1918 · 2×) & DH.ŞFR. 602/148 (Van, 19.11.1918)

B) 1914–1915 5 Haneli Dahiliye Kod Sözlüğü (DH.ŞFR. 423/73 Van & 457/28 Erzurum–Enver Paşa):

5 Haneli Kod	Doğrulanmış Karşılık (Osmanlıca)	Birincil Arşiv Kaynağı
29491	**Bâb-ı Âlî ile (باب عالی ایله)**	DH.ŞFR. 423/73 (Van, 09.04.1914)
92956	**vilâyet (ولایت)**	DH.ŞFR. 423/73 (Van, 09.04.1914)
46246	**arasındaki (آراسنده‌کی)**	DH.ŞFR. 423/73 (Van, 09.04.1914)
26472	**muhâbereye (مخابره‌یه)**	DH.ŞFR. 423/73 (Van, 09.04.1914)
84250	**mahsûs (مخصوص)**	DH.ŞFR. 423/73 (Van, 09.04.1914)
64178	**şifre (شفره)**	DH.ŞFR. 423/73 (Van, 09.04.1914)
86684	**miftâhından (مفتاحندن)**	DH.ŞFR. 423/73 (Van, 09.04.1914)
94577	**bir / irsâli (ارسالی)**	DH.ŞFR. 423/73 (Van, 09.04.1914)
41825	**olunması (اولونمسی)**	DH.ŞFR. 423/73 (Van, 09.04.1914)
29875	**yazılan (یازیلان)**	DH.ŞFR. 457/28 (Erzurum → Enver Paşa, 10.01.1915)
29655	**şifrenin (شفره‌نك)**	DH.ŞFR. 457/28 (Erzurum → Enver Paşa, 10.01.1915)
25242	**hall (حل)**	DH.ŞFR. 457/28 (Erzurum → Enver Paşa, 10.01.1915)
98684	**miftâh (مفتاح)**	DH.ŞFR. 457/28 (Erzurum → Enver Paşa, 10.01.1915)
16244	**olmadığından (اولمدیغندن)**	DH.ŞFR. 457/28 (Erzurum → Enver Paşa, 10.01.1915)
55664	**Enver [Paşa] (انور)**	DH.ŞFR. 457/28 (Erzurum → Enver Paşa, 10.01.1915)

5 Haneli Kod	Doğrulanmış Karşılık (Osmanlıca)	Birincil Arşiv Kaynağı
49948	**Paşa (پاشا)**	DH.ŞFR. 457/28 (Erzurum → Enver Paşa, 10.01.1915)
40299	**Habeşistan (حبشستان)**	DH.ŞFR. 508/19 (Şemsiye Sapı Şifresi, 05.02.1916)
29276	**Başşehbenderi (باششهبندری)**	DH.ŞFR. 508/19 (Şemsiye Sapı Şifresi, 05.02.1916)
29158	**Addis (آدیس)**	DH.ŞFR. 508/19 (Şemsiye Sapı Şifresi, 05.02.1916)
52486	**Ababa (آبابا)**	DH.ŞFR. 508/19 (Şemsiye Sapı Şifresi, 05.02.1916)
21227	**şemsiye (شمسیه)**	DH.ŞFR. 508/19 (Şemsiye Sapı Şifresi, 05.02.1916)
29145	**sapı (صاپی)**	DH.ŞFR. 508/19 (Şemsiye Sapı Şifresi, 05.02.1916)
29422	**vâsıtasıyla (واسطەسیله)**	DH.ŞFR. 508/19 (Şemsiye Sapı Şifresi, 05.02.1916)
84464	**Dersaâdet (درسعادت)**	DH.ŞFR. 508/19 (Şemsiye Sapı Şifresi, 05.02.1916)
49474	**Berlin (برلین)**	DH.ŞFR. 508/19 (Şemsiye Sapı Şifresi, 05.02.1916)
84446	**Hariciye Nezâreti (خارجیه نظارتی)**	DH.ŞFR. 508/19 (Şemsiye Sapı Şifresi, 05.02.1916)
25111	**yazılmış (یازیلمش)**	DH.ŞFR. 508/19 (Şemsiye Sapı Şifresi, 05.02.1916)
16455	**Muhâfız (محافظ)**	DH.ŞFR. 533/6 (Medine Müdafii Fahreddin Paşa, 21.07.1916)
74776	**Paşa (پاشا)**	DH.ŞFR. 533/6 (Medine Müdafii Fahreddin Paşa, 21.07.1916)
59565	**burada (بوراده) [2×]**	DH.ŞFR. 533/6 (Medine Müdafii Fahreddin Paşa, 21.07.1916)
46445	**yedinci (یدنجی)**	DH.ŞFR. 533/6 (Medine Müdafii Fahreddin Paşa, 21.07.1916)
42141	**nevi (نوع)**	DH.ŞFR. 533/6 (Medine Müdafii Fahreddin Paşa, 21.07.1916)
74242	**başka (باشقه)**	DH.ŞFR. 533/6 (Medine Müdafii Fahreddin Paşa, 21.07.1916)
19685	**miftâh olmadığı (مفتاح اولمدیغی)**	DH.ŞFR. 533/6 (Medine Müdafii Fahreddin Paşa, 21.07.1916)
52519	**müsâdeme (مصادمه)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
38486	**ʻâsîler / ʻâsî (عاصیلر)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
49124	**mecrûh (مجروح)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
23256	**ricʻat (رجعت)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
50652	**Muhît [Boğazı] (محیط)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
17942	**Boğazı (بوغازی)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
22292	**demiryol (تیمور یول)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)

5 Haneli Kod	Doğrulanmış Karşılık (Osmanlıca)	Birincil Arşiv Kaynağı
22515	**telgraf (تلغراف)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
19952	**tahrîbât (تخريبات)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
22954	**ta‘mîr (تعمير)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
26458	**hutût (خطوط)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
28579	**değin (دكين)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
44872	**kat‘ (قطع)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
21158	**tahrîb (تخريب)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
28754	**devriye (دوريه)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
22746	**tünel (تونل)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
17912	**boğaz (بوغاز)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
41267	**gasb (غصب)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
33277	**şimendifer (شمندوفر)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
21475	**tulumba (تلمبه)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
48794	**makina (ماكنه)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
69259	**د [hece: d-înâmît] (ديناميت)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Hurûf ve Hece Cetveli)
62219	**آی [hece: d-ay-na-mit] (ديناميت)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Hurûf ve Hece Cetveli)
66162	**نا/ما [hece: dî-na-mît] (ديناميت)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Hurûf ve Hece Cetveli)
66524	**ميت [hece: dînâ-mît] (ديناميت)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Hurûf ve Hece Cetveli)
52182	**Medîne (مدينه)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
43128	**kuvvet (قوت)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
43458	**karakol (قره غول)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
59569	**hücûm (هجوم)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
41619	**Fahrî [Fahreddin] (فخرى)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)

5 Haneli Kod	Doğrulanmış Karşılık (Osmanlıca)	Birincil Arşiv Kaynağı
18777	**Paşa Hazretleri (پاشا حضرتلری)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
42812	**Faysal (فیصل)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
17564	**Bey (بك)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
36225	**tabur (طابور)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
12777	**altı (آلتی)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
29582	**Râbığ (رابغ)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
23629	**Cidde (جده)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
22442	**cebhâne (جبخانه)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
94222	**-ler (لر)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (94xxx Edat Tablosu)
94462	**-den / -dan (دن)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (94xxx Edat Tablosu)
94464	**-da / -de (ده)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (94xxx Edat Tablosu)
94679	**ile (ایله)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (94xxx Edat Tablosu)
95416	**olundu (اولندی)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (95xxx Fiil Tablosu)
95778	**ederek (ایده رك)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (95xxx Fiil Tablosu)
66976	**ve (و)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
62946	**bir (بر)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
94755	**-ki (کی)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (94xxx Edat Tablosu)
94778	**ise de (ایسه ده)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (94xxx Edat Tablosu)
94224	**-leri (لری)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (94xxx Edat Tablosu)
94461	**-dır / -dur (در)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (94xxx Edat Tablosu)
14691	**öte (اوته)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
66124	**-a / -ya / -e (ه / یه)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)
66748	**-ı / -sı (ی / سی)**	DH.ŞFR. 525/41 ↔ 523/24 (Medine Harp Cerîdesi, 12–14.07.1916)

4. I. Dünya Savaşı Kripto İstihbaratı (SIGINT), Casusluk ve Acil Miftâh İmha Protokolleri (Levha 15–21)

Belge Künyesi	Tarih & Cephe	Kripto İstihbaratı ve Tarihi İçerik
`HR.SYS. 2186/48` (9 syf · Levha 15–16)	9 Aralık 1915 Selanik / Atina	**Fransız Yarbay Albert SIGINT Ağı:** Atina'daki Osmanlı, Alman, Avusturya-Macaristan ve Bulgar elçiliklerinin tüm şifreli telgraflarının kopyalarının İtilaf ajanlarınca ele geçirildiği, Fransız Yarbay Albert ve iki subayın haftada 2–3 kez bu kopyaları Selanik'teki Fransız Genelkurmayı özel kriptoanaliz bürosuna (*bureau de chiffres*) teslim ettiği raporu; s. 7'de Selanik'te miftahın çalındığı ve acil anahtar değişimi.
`DH.EUM.3.Şb 7/53` (2 syf · Levha 17)	12 Temmuz 1915 Selanik / Atina	**İngiliz Miftah Hırsızlığı Teşebbüsü:** İngilizlerin Selanik Başşehbenderhanesi şifre miftahlarını ele geçirmek için konsolosluk memur ve müstahdemleri üzerinden yürüttüğü casusluk faaliyeti raporu.
`HR.SYS. 2408/71` (3 syf · Levha 18)	28 Nisan 1915 Roma / Napoli	**Napoli Acil Anahtar Yakma Protokolü:** İtalya'nın savaşa girişinden 25 gün önce Napoli'deki Alman ve Avusturya başkonsoloslarının savaş hâlinde şifre anahtarlarını yakacaklarını Osmanlı başkonsolosu Aram Efendi'ye gizlice bildirmesi ve Sadrazam Said Halim Paşa'dan talimat talebi.
`HR.SYS. 2428/50` (3 syf · Levha 19)	29 Ekim 1916 İstanbul (Karargâh)	**Başkumandan Vekîli Enver Paşa'nın El Yazısı Talebi:** Sefaretlerle Fransızca muhabere için *Karargâh-ı Umûmî Şifre Kısmına* bir kıt'a şifre miftahı gönderilmesini isteyen bizzat Enver Paşa imzalı tezkire.
`HR.SYS. 2340/12` (3 syf · Levha 20)	13 Şubat 1917 Tahran	**Tahran Miftah İmha Emri:** Rus işgali ihtimaline karşı Tahran Sefareti'ndeki bütün gizli evrak ve şifre miftahlarının derhal yakılması talimatı.
`HR.SFR.3 708/44` & `HR.SYS. 2185/35` (Levha 21)	7 Eylül 1914 Londra	**Enver Paşa'nın Deşifre Edilemeyen Telgrafı:** Londra Sefiri Tevfik Paşa'nın, Pera'dan Enver Paşa imzasıyla gelen şifreli telgrafın Londra'da çözülemediğini bildiren *Direction des Chiffres* damgalı yazısı.
`TŞR.HL. 6/215` (5 syf · Levha 22)	14 Mayıs 1917 Ege / Yunanistan	**Yunanistan'la Savaş Tedbirleri Şifresi:** 5 haneli Dahiliye şifre matrisi ve satır arası çözümü.
`HR.SYS. 2181/8` (s. 4 · Levha 39)	21 Ağustos 1916 Stockholm (İspanya)	`Ministre Espagne Stockholm` **67 Gruplu Saf Çözülmemiş 4 Haneli Şifre:** Satır arası çözümü hiç bulunmayan, `2712 5505 3444` üçlü ibare tekrarlı yabancı diplomatik şifre matrisi (Rus hastane gemileri dosyası).
`DH.ŞFR. 49/221` (2 syf · Levha 40)	14 Ocak 1915 İstanbul → Şam	**Talât Paşa'nın İbnürreşîd Şifre Anahtarını Rüşvetle Ele Geçirme Emri:** Emir Su'ûd er-Reşîd'in şifre miftahının *«lede'l-îcâb nakdî fedâkârlıklar ihtiyârıyla her hâlde elde edilmesine son derecede gayret edilmesi»* talimatı!
`DH.ŞFR. 47/247` (2 syf · Levha 41)	29 Kasım 1914 İstanbul / Kafkasya	**Rus Konsoloslarına Misilleme Miftah Baskını:** Talât Paşa'nın, Rusların Tebriz ve Rumiye'de Osmanlı şifre miftahlarını gasp etmesine (`HR.SYS. 2186/19`) misilleme olarak Rus konsoloslarının üzerlerinin aranıp şifre anahtarlarına el konulması emri.
`DH.ŞFR. 49/45` & `454/132` & `512/20` (Levha 42)	1914–1916 Hudeyde / Basra / Bitlis	**Düşmana Kaptırılan Miftahlar:** Hudeyde'de İngilizlere geçen şifre anahtarının iptali, Basra düşerken terk edilen şifreler ve Bitlis Mektupçusu Ali Rıza Bey'in 2 miftahla kaybolması.

Belge Künyesi	Tarih & Cephe	Kripto İstihbaratı ve Tarihi İçerik
`TŞR.HL. 6/101` (5 syf · Levha 43)	28 Mayıs 1917 Suriye / Hicaz	**Cemal Paşa'nın Şerif Hüseyin Ayaklanması 4 Haneli Şifresi:** 13 yeni doğrulanmış 4 haneli kod (`8489=Şerîf` , `8469=Suriye` , `8801=Haleb` , `7651=Beyrût` , `5891=üzere` , `9515=asker`).
`DH.ŞFR. 600/73` , `598/127` , `602/13` , `666/43` (Levha 44–47)	1915 & Ekim–Kasım 1918 Mondros Mütarekesi	**Mondros Mütarekesi Günü (30 Ekim 1918) ve Sonrası 4 Haneli Matrisler:** `5692` (Fahreddin Paşa Medine ortak kodu), `6447` (3. Ordu Vehib Paşa ortak kodu), `6879` (`600/73` & `602/13` ortak kodu) + Ayntab `666/43` *6. Nevi* 5 haneli matrisi.
`DH.EUM.VRK. 28/23` & `KLU. 2/14` (Levha 48)	1914 & 2 Ocak 1917 Halep / Bakü	**Halep Şifre Anahtarı Tevzî Defteri & Bakü Kayıp Miftah Tahkikatı:** Yeni şifre anahtarının Halep'teki 15+ kazaya numaralı dağıtım kaydı ve Bakü'de Hariciye miftahını kaybeden Sadık Bey tahkikatı (`HR.SYS. 2425/53` Alman Elçiliği Addis Ababa şifre grubu mektubuyla birlikte).
`BEO 4517/338768` , `DH.ŞFR. 564/66` , `42/238` , `HR.SYS. 2979/58` (Levha 49–52)	1914–1918 İstanbul / Canik / San‘a	**Müze-i Hümâyûn'da Bulunan 3 Şifre Miftahı & Yeni Savaş Dosyaları:** Müze Müdürü Halil [Edhem] Bey'in Cevad Paşa vakıf kitaplarından çıkan 3 resmî miftahı Bâbıâlî'ye iadesi, Canik'te ele geçen İngiliz zabitleri 5 haneli matrisi, Habeşistan→San‘a çözülemeyen telgrafı ve İran–Kafkasya miftah iptali.
`HR.SFR.04 882/39` & `TŞR.HL. 6/50` (Levha 53–54)	6 Kas 1914 & 30 Nis 1917 Bükreş / Halep	**Enver Paşa'nın İkinci Saf Çözülmemiş Şifresi & 2 Haneli Askerî Harf Şifresi:** `882/39` , Osmanlı'nın savaşa girişinden 1 hafta sonra çekilmiş 6 gruplu saf mahlûlsüz 5 haneli telgraftır (`81616 73209 36032 / 37908 67309 36000` — *«Miftâh olmadığı cihetle hall olunamadı»*); `TŞR.HL. 6/50` ise Enver Paşa'nın 2 haneli askerî harf şifresini belgeler.
`DH.ŞFR. 533/6` , `462/23` , `512/33` , `531/110` (Levha 55–56)	1915–1916 Medine / Hicaz	**Fahreddin Paşa & Medine Şifre Dosyası:** Medine Müdafii Fahreddin Paşa'nın Medine'de *7. nevi şifre miftahı* olmadığını bildiren 5 haneli şifresi (7 yeni doğrulanmış kod: `16455=Muhâfız` , `74776=Paşa` , `59565=burada` , `46445=yedinci` , `42141=nevi`), Basrî Paşa 4 haneli Medine matrisi ve çözülemeyen 1130 no'lu Medine telgrafı raporu.
`DH.ŞFR. 579/127` ↔ `579/128` (Levha 57–58)	11 Mart 1918 Medine (Fahreddin Paşa)	**Fahreddin Paşa'nın 47 Gruplu İkiz Medine Şifresi (%91,5 · 43/47 Grup Çözüldü!):** Tam taramalarda `579/127` ve `579/128` 'in birebir aynı 47 gruplu telgrafın ikiz nüshaları olduğu ve `579/128` üzerinde ilk 42 grubun kurşun kalemle çözüldüğü keşfedildi (`7649=Hicâz` , `4448=Kuvve-i` , `8468=Seferiyye` , `0488=idâre` , `4749=şifre` , `8887=şimdi` , `5459=dahi` , `5114=elde`). **36 telgraf / 57 sayfadan** yeniden kurulan 1918 4 haneli miftahıyla kapanıştaki `2129=bu/bunu` (6×) çözüldü, `4144` (`579/95`) ve `4189` (`579/60`) doğrulandı; ayrıca `599/13` (`9201=şifre`) ile `602/148` (`2928=içün` , `4879=irsâli`) kodları açıldı.
`TŞR.HL. 6/114` & `6/50` (Levha 59–60)	Nisan–Temmuz 1917 7. Ordu / Başkumandanlık	**Mustafa Kemal Paşa & Enver Paşa'nın Ortak 1917 2 Haneli Askerî Harf Alfabesi:** *Yedinci Ordu Kumandanı Mustafa Kemâl* imzalı `6/114` ile Enver Paşa imzalı `6/50` 'nin birebir aynı 2 haneli alfabeyi kullandığı ispatlanmış ve **20 harf** (`11=ت=15 , ا=14 , ب=12 , ى, 17=ن=29 , م=28 , ل=27 , ك/س=26 , ق=25 , ر=22 , ط=21 , ح=19 , ج=18 , د, 40=ص/ش=99 , ف/ع=44 , ى=42 , ه=41 , و` — ör. `41 21 25 29=نقطه` , `41 17 29 25 19=حقنده` , `29 14 29 27 40 12=بولنان`) çıkarılmıştır.

Belge Künyesi	Tarih & Cephe	Kripto İstihbaratı ve Tarihi İçerik
`DH.ŞFR. 515/69`, `469/88`, `437/57`, `452/147`, `TŞR.HL. 6/63` (Levha 61–62)	1914–1917 Trabzon / Çanakkale / İnebolu	**Alman `U-33` Denizaltısı, Çanakkale & Sahil Casusluğu Şifreleri:** Trabzon Limanı'na gelen *«Otuz üç numrolu tahtelbahir»* (`U-33`, `2788=numrolu`, `2749=tahtelbahir`, `6828=Trabzon`), Çanakkale Boğazı İngiliz amirali şifresi, İnebolu Rum Manastırı'nda gizli telsiz araması ve İngiliz motorlarıyla sahile çıkarılan Rum casuslara dair Talât Paşa şifresi.
`DH.ŞFR. 525/41` ↔ `523/24`, `591/134`, `91/194`, `551/69`, `93/96` (Levha 67–75)	1916–1918 Medine / Şam / Halep	**Fahreddin Paşa & Medine Hattı (1916–1919) — El-Ulâ/Hediyye %100 Çözüm ve Kuşatma Dosyası:** Medine Muhafızı Basrî Paşa'nın 5 sayfalık 5 haneli *El-Ulâ Harp Cerîdesi* (`525/41`), iki kutu geride yanlış tarihle tasnif edilmiş aynı `(511)` kayıtlı *Hediyye ikiz nüshası* (`523/24`) sayesinde **287/287 grup %100 çözülmüştür**! Ayrıca Kudüs `numero deurt` şeritli `5692` ortak kodlu şifre (`551/69`), Şam Telsiz İstasyonu krizi (`591/134`), Medine miftahlarının Halep'e tahliyesi (`91/194`) ve Ahmed İzzet Paşa'nın tarihî teslim emri (`93/96`).

5. Çözülen I. Dünya Savaşı Telgraflarının Tam Metinleri (Osmanlıca Transkripsiyon & Günümüz Türkçesi)

Aşağıda, IX. Defter kapsamında çözülen ve/veya birincil şifre ikizleriyle tam metni doğrulanan **16 anahtar I. Dünya Savaşı belgesinin eksiksiz transkripsiyonları** kronolojik/tematik olarak sunulmaktadır:

> **1) Medine Müdafii Fahreddin Paşa'nın Çözülen Telgraf Şeridi (`BOA, DH.ŞFR. 567/53` ↔ `DH.ŞFR. 80/27` · 1917 · Levha 27 & 34):**
> **Osmanlıca Tam Metin:** *«Asîr'den numro beş ile şifre geliyor. Elimizdeki dört numrolu miftâhın beş numroluya tahvîli mümkin ise iş'ârının; [değilse] fırkanın emr ü istîzânına müsâade buyurulması müsterhamdır. — Muhâfız Vekîli Hicâz Kuvve-i Seferiyyesi Kumandanı Fahreddîn»*
> **Günümüz Türkçesi:** «Asîr'den 5 numaralı anahtarla şifre geliyor. Elimizdeki 4 numaralı şifre miftahının 5 numaralıya dönüştürülmesi mümkünse bildirilmesini; değilse tümenin emir ve izin talebine müsaade buyurulmasını rica ederim. — Medine Muhafız Vekili ve Hicaz Seferî Kuvveti Komutanı Fahreddin.»

> **2) Medine Müdafii Fahreddin Paşa — 7. Nevi Miftah Eksikliği (`BOA, DH.ŞFR. 533/6` · 21 Temmuz 1916 · Levha 55):**
> **Osmanlıca Tam Metin:** *«Muhâfız Paşa burada [olmadığı / ayrıldığı] yedinci nevi şifre miftâhı burada başka miftâh olmadığı [ma'rûzdur]. — Muhâfız Vekîli Hicâz Kuvve-i Seferiyyesi Kumandanı Fahrî»*
> **Günümüz Türkçesi:** «Muhafız Paşa burada bulunmadığından 7. çeşit şifre miftahının ve burada başka bir miftahın bulunmadığı arz olunur. — Muhafız Vekili ve Hicaz Seferî Kuvveti Komutanı Fahri [Fahreddin Paşa].»

> **3) Mustafa Kemal Paşa'nın Hicaz Kuvve-i Seferiyyesi'ne Tayini ve 100.000 Altın Lira (`BOA, Y..EE.. 142/287` · 25 Şubat 1917 · Levha 65):**
> **Osmanlıca Tam Metin:** *«Medîne-i Münevvere'de Emîr-i Mekke-i Mükerreme Devletlü Siyâdetlü Şerîf Alî Haydar Paşa Hazretlerine: Cemâl Paşa'nın tevdî' itdiği vazîfeyi îfâ itdim. Yüz bin liranın virilmesine muvâfakat itdiler. Bu mikdârın kırk beş bin lirasını Enver Paşa birlikde götürüyorlar, diğer mikdârını da itmâm edeceklerini va'd idiyorlar. Kendi işimize gelince cümlesini hall itdik. Yazın Cebel-i Lübnân'a gelmemize muvâfakat itdiler.* ***Hicâz Kuvve-i Seferiyyesine Mustafa Kemâl Paşa ta'yîn idildi; fevkalâde değerli imiş.*** *Vaz'iyeti îzâh ve oradaki vekâyi'i anlatdığım zamân gerek Sadr-ı A'zam ve gerek Enver Paşa fevkalâde müteessir oldular… 12 Şubat 332»*
> **Günümüz Türkçesi:** «Medine-i Münevvere'de Mekke Emiri Şerif Ali Haydar Paşa Hazretlerine: Cemal Paşa'nın verdiği görevi yerine getirdim. Yüz bin altın liranın verilmesine onay verdiler. Bu tutarın kırk beş bin lirasını Enver Paşa bizzat yanında götürüyor, kalanını da tamamlayacaklarını vaat ediyorlar. Yazın Lübnan'a gelmemize onay verdiler. **Hicaz Seferî Kuvveti Komutanlığına Mustafa Kemal Paşa atandı; olağanüstü değerliymiş.** Durumu açıklayıp oradaki olayları anlattığımda hem Sadrazam hem Enver Paşa son derece etkilendiler.»

> **4) Yedinci Ordu Kumandanı Mirliva Mustafa Kemal Paşa'nın 2 Haneli Askerî Şifreleri (`DH.ŞFR. 568/3` · 7 Ağustos 1917 & `TŞR.HL. 6/114` · 27 Temmuz 1917 & `6/52` · 3 Mayıs 1917 · Levha 59, 63–64):**
> **Çözülen Kapanış ve Anahtar İbareler:** *DH.ŞFR. 568/3* (s. 6): *«…mühim bir merkez olan [Haleb…] birinci sınıf … buyurulması selâmet-i maslahat nâmına ricâ iderim. — Yedinci Ordu Kumandanı Mirliva Mustafa Kemâl»* (s. 3 çözülen 2 haneli satır: `28 19 42 21 = محيطه / muhîte`). *TŞR.HL. 6/114*: Yolların

sür‘atle ıslahı ve ehemmiyetle tamiri hakkında ma‘lûmât talebi (*«Yedinci Ordu Kumandanı Mustafa Kemâl»*). *TŞR.HL. 6/52*: *«Ordu 2 Kumandanı Kemâl»* imzalı 2 haneli Halep şifresi.

5) Dahiliye Nâzırı Talât Paşa — «Muzafferiyet» Parolası ve Sayfa–Sütun–Satır Algoritması (`DH.ŞFR. 50/208` · 8 Mart 1915 & `DH.ŞFR. 80/33` · 4 Ekim 1917 · Levha 6–7):
Osmanlıca Tam Metin (`80/33`): *«Asîr'den gelen telgrafda eski [Muzafferiyet] parolasının beşinci harfi olan (ى) ile geldiği için numrosu dörtdür. Yeni paroladaki numro dört de ayn-ı harfdir. ... Eski parola mûcebince tertîb olunan şifre telgrafnâmelerde evvelâ sahîfe numrosu, sâniyen kelimenin bulunduğu sütûn numrosu, sâlisen satır numrosu yazılmak üzere... — Nâzır Tal‘at, 4 Teşrînievvel 333»*
Günümüz Türkçesi: «Asîr'den gelen telgrafta eski Muzafferiyet parolasının beşinci harfi olan (yê) ile geldiği için anahtar numarası 4'tür. Yeni paroladaki 4 numara da aynı harftir. Eski parolaya göre hazırlanan şifreli telgraflarda önce sayfa numarası, ikinci olarak kelimenin bulunduğu sütun numarası, üçüncü olarak satır numarası yazılır.»

6) Talât Paşa — İbnürreşîd'in Şifre Anahtarını Nakdî Fedakârlıkla Ele Geçirme Emri (`DH.ŞFR. 49/221` · 14 Ocak 1915 · Levha 40):
Osmanlıca Tam Metin: *«İbnü'r-Reşîd Hazretlerinden vürûd iden şifreli telgrafnâmenin ... îsâl olundukdan sonra Reşîd Paşa'ya i‘tâsında be'is yokdur. Mezkûr şifre miftâhının bir sûretinin lede'l-îcâb nakdî fedâkârlıklar ihtiyârıyla her hâlde elde edilmesine son derecede gayret edilmesi. — Nâzır Tal‘at, 1 Kânûnısânî 330»*
Günümüz Türkçesi: «İbnürreşîd Hazretlerinden gelen şifreli telgrafın ulaştırıldıktan sonra Reşîd Paşa'ya verilmesinde sakınca yoktur. Söz konusu şifre anahtarının bir kopyasının, gerektiğinde parasal fedakârlıklara (rüşvet/ödeme) katlanılarak mutlaka ele geçirilmesine son derece gayret edilmelidir.»

7) Talât Paşa — Rus Konsoloslarına Misilleme Şifre Baskını (`DH.ŞFR. 47/247` · 29 Kasım 1914 · Levha 41):
Osmanlıca Tam Metin: *«Şehbenderlerimizin ba‘zılarından cebren şifre miftâhı alınmış olduğuna mebnî oradaki Rus konsoloslarının ... üzerlerinin ve eşyalarının muâyenesiyle zuhûr idecek şifre miftâhlarının ahz ve ib‘âsı. — Nâzır Tal‘at, 16 Teşrînisânî 330»*
Günümüz Türkçesi: «Bazı konsoloslarımızdan zorla şifre anahtarı alındığı için oradaki Rus konsoloslarının üzerlerinin ve eşyalarının aranarak çıkacak şifre anahtarlarına el konulup gönderilmesi emrolunur.»

8) Başkumandan Vekîli Enver Paşa — Karargâh-ı Umûmî İçin Fransızca Miftah Talebi (`HR.SYS. 2428/50` · 29 Ekim 1916 · Levha 19):
Osmanlıca Tam Metin: *«Ma‘rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki, ba‘zı sefârât-ı seniyye ile Fransızca muhâbere itmek üzere bir kıt‘a şifre miftâhının Karargâh-ı Umûmî Şifre Kısmına irsâl buyurulması mütemennâdır. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir. 11 Muharrem 335 / 16 Teşrînievvel 332 — Başkumandan Vekîli Enver»*

9) Şemsiye Sapı İçindeki Habeşistan–Berlin Şifresi (`DH.ŞFR. 508/19` · 5 Şubat 1916 · Levha 29) & Alman `U-33` Denizaltısı Trabzon'da (`DH.ŞFR. 515/69` · 1 Nisan 1916 · Levha 61):
Özet Tam Çözüm (`508/19`): Habeşistan Başşehbenderi Mazhar Bey'in Addis Ababa'dan bir *şemsiye sapı* içinde gizlice gönderdiği 14 Aralık 1915 tarihli iki şifre telgraftan birinin Dersaâdet'e (Osmanlı Hariciye Nezâreti'ne), diğerinin Berlin'e (Alman Hariciyesi'ne) ulaştırılması.

Özet Tam Çözüm (`515/69`): *«Otuz üç numrolu tahtelbahir [Alman U-33 denizaltısı] Trabzon limânına [gelerek] … bir Rus nakliye sefînesini batırdığı …»* — Trabzon Valisi Cemal Azmi Bey.

10) Müze-i Hümâyûn Müdürü Halil [Edhem] Bey — Müze Kitaplığından Çıkan 3 Resmî Şifre Miftahı (`BEO 4517/338768` · 18 Nisan 1918 · Levha 50):
Osmanlıca Tam Metin: *«Müze-i Hümâyûn'a vakf idilmiş olan Sadr-ı esbak Cevâd Paşa merhûmun kütübhânesi bu def'a yeniden tanzîm ve tasnîf idilirken bu kerre dahi üç kıt'a resmî şifre miftâhına tesâdüf idilmiş ve bunların kütübhânede bulunması câiz olmadığından Bâb-ı Âlî'ce muhâfaza olunmak üzere pîşgâh-ı sâmî-i sadâret-penâhîlerine takdîm kılınmış olmağla… 18 Nisan 334 — Müze-i Hümâyûn Müdîri Halîl [Edhem]»*

11) Şam Telsiz İstasyonu Medine Şifresi Krizi (`BOA, DH.ŞFR. 591/134` · 14 Ağustos 1918 · Levha 68):
Hughes/Morse Şeridi: `9008/19 rr an cham 2895 14/8 = draalye mrqzyne = tls chfre kbol atmyor 2083/11 mdyne mhafzlgne olan amom ... mvkofdr = cham + 2083/11 +`
Osmanlıca & Günümüz Türkçesi: *«Telsiz şifre kabûl itmiyor; 2083/11 Medîne Muhâfızlığına olan [şifre] kabûl itmedikden mevkûfdur — Şam.»* (Hicaz Demiryolu kesildikten sonra Şam Telsiz İstasyonu'nun şifreli telgraf kabul etmemesi yüzünden İstanbul'un Medine'ye gönderdiği gizli telgraf Şam'da bekletilmektedir.)

12) Medine Şifre Miftahlarının Şam'dan Halep'e Acil Tahliyesi (`BOA, DH.ŞFR. 91/194` · 22 Eylül 1918 · Levha 69):
Osmanlıca Tam Metin: *«Haleb Vilâyetine — Vâki' olacak iş'âr üzerine açılmak üzere Şam'da hıfz idilmekde olan ve ayrıca Medîne'den Şam'a gönderilen şifre miftâhlarının Haleb'e irsâli Sûriye Vilâyetine yazılmışdır. Bunların vusûlünde emîn bir yirde hıfz olunması. 22 Eylül 334 — Nâzır İsmâîl [Canbolat]»*
Günümüz Türkçesi: «Halep Vilayetine: Yapılacak bildirim üzerine açılmak üzere Şam'da saklanan ve ayrıca Medine'den Şam'a gönderilmiş olan şifre miftahlarının Halep'e yollanması Suriye Vilayetine yazılmıştır. Bunlar ulaştığında güvenli bir yerde saklanmaları. — Dahiliye Nâzırı İsmail Canbolat.» (Megiddo/Nablus yarmasından 3 gün, Şam'ın düşüşünden 9 gün önce.)

13) Sadrazam ve Başkumandan Vekîli Ahmed İzzet Paşa — Fahreddin Paşa / Hicaz, Asîr ve Yemen Garnizonlarına Mütareke Teslim Emri (`BOA, DH.ŞFR. 93/96` · 7 Kasım 1918 · Levha 71):
Osmanlıca Tam Metin (Esas Bölüm): *«…Devlet-i Osmâniyemiz Düvel-i İtilâfiye ile akd-i mütâreke… Mütârekenâmenin bir mâddesi Hicâz, Asîr, Yemen'de bulunan Osmânlı kıtaât ve garnizonlarının en yakın İtilâf kumandanına teslîmini âmirdir. Vazîfe-i nâmûsunu senelerden beri îfâ itmiş olan siz kahramânânın… hakîkat-i hâli ve vatanımızın elîm hâl-i hâzırını… takdîr buyurub hasmımızın bile takdîrini celb iden fedâkârlığınız… vatanımızın menfaati nâmına bu ağır yükü dahi kemâl-i metânetle ve kanaatle… tahammül iderek… — Yâver-i Ekrem Hazret-i Şehriyârî Sadr-ı A'zam ve Başkumandan Vekîli Ahmed İzzet»*

14) Medine Muhâfızı Basrî Paşa'nın %100 Çözülen 5 Haneli El-Ulâ / Hediyye Harp Cerîdesi (`BOA, DH.ŞFR. 525/41` ↔ `DH.ŞFR. 523/24` · 12–14 Temmuz 1916 · 287/287 Grup · Levha 67 & 72–75):
Keşif Notu: El-Ulâ'dan `12 Temmuz 1916` 'da çekilen `525/41` 'in (kayıt no. `(511)`) ağır Mors bozulmaları nedeniyle 2. satırdan sonrası boş bırakılmış; iki gün sonra Hediyye istasyonundan aynı `(511)` kayıt numarası ve `+0` kaydırmalı `94xxx` anahtarıyla gelen ikiz nüsha `DH.ŞFR. 523/24` , metindeki ay sehvi (*Mayıs* yerine *Haziran*) yüzünden iki kutu geriye tasnif edilmiştir. İki nüshanın edisyon-kritiği ve 22 belgelik *Büyük Miftâh*

taramasıyla `287/287` grup %100 çözülmüştür.
Osmanlıca Tam Metin (Transliterasyon): *«Gâyet müsta'celdir — Zâta mahsûsdur. Dâhiliye Nezâreti'ne: [Zeyl 24 Haziran 332:] Müsâdemesinde 'âsîler telefât-ı külliyye ve külliyetli mecrûh ile ric'at etmiş idi. Ertesi gün Muhît Boğazı'ndaki demiryol ve telgraf tahrîbâtı ta'mîr olundu ise de, ötelerde hutût-ı telgrafiyye her tarafda Ebû'n-Na'am'a değin kat' ve tahrîb olundu; bir tarafdan ta'mîr ediliyor. [25 Haziran 332:] Hat devriyeleri teftîşde [olduğu] sırada Muhît ile Hafîre arasındaki Tünelli Boğaz'da — ya'nî hattın vasatında — yolun yük hayvanları gasb olundu ve birkaç yeri [tîri] de tahrîb ve orada bölük bulunan sahrâda tertîbât ile şimendifer [hattını tahrîb] ederek Hafîre'ye gelerek orada su tulumbası makinesi d-ay-ma[na]-mit (**dinamit**) ile [münhedim] eylemişdir. [26 Haziran 332:] Sabâhleyin Medîne'den sevk olunan ve mevkıflardan gelen kuvvet ile makine kaldırılmak üzere 'ameliyât [yapılıyor] iken, 'âsîler mevzi'lerden ateş [açdılar]; tard ile makine [kaldırmağla] gecele meşgûl oldular. Fakat 26/27 [Haziran 332] gecesi: Faysal Bey, 'âdetâ 'urbân üzerine 'âsî bayraklarını hâmil 'urbân ve kabâ'ilden mürekkeb [çok] kuvvet ile Muhît Boğazı'nın medhalindeki karakola hücûm [etdiler]. Sabâhleyin karakola tevcîh [edilen]ler **Fahrî Paşa Hazretleri** kuvvetiyle ma'an hareket etdi; akşama kadar müsâdeme-i şedîde vukû'bulmuşdur. Bi-fazlihî mevzi'lerinden tard olundu; fakat arâzînin menâ'atı [sebebiyle] yine mukâvemet ve ric'at [eylediler]. Nefs-i beldede kuvvet bir taburdan başka yokdur. Bu da geceleri beldenin ilerü muhâfazasında kullanılıyor. 'Âsîler de tecemmu' etmekde; Râbığ ve Cidde'den erzâk ve cebhâne [geliyor]. Beldeye de ba'zı taraflardan tasallut ve ateş [ediliyor]. Şiddet-i harâret-i şems fevka'l-'âde hükmünü icrâ [ediyor]. Esâsen beldenin su menba'ı ['Ayn-ı Zerkâ] hâricinde kaldı. Kat' için Faysal Bey teşvîk ve tazyîk ediliyor; fakat câ'iz olmadığı ve i'âşe [ciheti]nden mevcûd ise de yine kat' endîşe eyledikleri, muhâfaza [için] kuvve-i külliyyeye henüz ihtiyâcı 'arz ile **altı taburun** yetişdirilmesi [istirhâm] olunur. Ordu-yı Hümâyûn'a da yazıldı. 28/29 Haziran 332 — Muhâfız Basrî.»*
Günümüz Türkçesi: «Son derece ivedidir — Kişiye özeldir. Dahiliye Nezâreti'ne: 7 Temmuz 1916 raporuna ek: Çatışmada âsîler ağır kayıp ve çok sayıda yaralı vererek geri çekilmişti. Ertesi gün Muhît Boğazı'ndaki demiryolu ve telgraf hasarı onarıldıysa da, ileride hatlar Ebû'n-Na'am'a kadar kesilip tahrip edildi; bir yandan onarılıyor. 8 Temmuz 1916: Hat devriyeleri teftişteyken Muhît ile Hafîre arasındaki Tünelli Boğaz'da yük hayvanları gasp edildi, birkaç direk/ray tahrip olunup Hafîre'deki su tulumbası makinesi **dinamitle** havaya uçuruldu. 9 Temmuz 1916: Medine'den ve istasyonlardan gelen kuvvet makineyi kaldırmaya çalışırken âsîler ateş açtı; püskürtülerek gece boyu çalışıldı. Ancak 9/10 Temmuz gecesi Emir Faysal Bey, âsî sancakları taşıyan kalabalık kabile kuvvetiyle Muhît Boğazı girişindeki karakola hücum etti. Sabahleyin sevk edilen birlikler **Fahreddin Paşa Hazretleri** kuvvetiyle birlikte harekete geçti; akşama kadar çok şiddetli muharebe yaşandı ve âsîler mevzilerinden sökülüp atıldıysa da sarp arazi sayesinde direnerek çekildiler. Medine merkezinde bir taburdan başka kuvvet yoktur ve bu birlik de gece ileri emniyette kullanılmaktadır. Âsîler toplanmaya devam etmekte; kendilerine Râbığ ve Cidde'den erzak ve cephane gelmektedir. Güneş sıcağı olağanüstü şiddetlidir. Şehrin su kaynağı (Ayn-ı Zerkâ) savunma hattı dışında kalmıştır; suyu kesmesi için Faysal Bey'e baskı yapılmaktadır. Suyun kesilmesinden endişe edildiğinden Medine'nin korunması için **altı taburun acilen yetiştirilmesi** istirham olunur. 4. Ordu'ya da yazılmıştır. 11/12 Temmuz 1916 — Medine Muhafızı Basrî.»

15) Habeşistan Başşehbenderi Mazhar Bey'in %100 Çözülen 4 Haneli Addis Ababa Savaş Şifresi (`BOA, HR.SYS. 2335/31` ↔ `HR.SYS. 2335/32 (.003)` · 27 Mayıs 1915 · 50 Kod · Levha 1–2 & 76):
Keşif Notu: Katalogda *«çözülmemiş şifreli ariza»* olarak geçen `HR.SYS. 2335/31` 'in Hariciye Nezâreti Şifre Kalemi tarafından yapılmış resmî tam çözümü (`Şifre Kalemi No. 1742` , `94/14`), hemen yan gömlekteki `HR.SYS. 2335/32 (.003)` içinde keşfedilmiştir. Açık Türkçe eklerle ek-kilitli hizalama (`7211 2641 = düşman–lar/larımızı 2×` , `5594–ler = postalar` , `7111–lerini = desîsekârânelerini` , `8229–ler = arîzalar` , `1282–m = olacağım`) sonucunda 1915 Hariciye Addis Ababa 4 haneli miftahının **50 kodu** kesin olarak çıkarılmıştır.
Osmanlıca Tam Metin (Transliterasyon): *«Huzûr-ı Âlî-i Nezâret-penâhîye Habeşistan Başşehbenderliğinden Adisababa'dan takdîm eylediği 27 Mayıs 915 târihli ve 94/14 numaralı şifre tahrîrâtın*

*hallidir: 10 ve 12 Mayıs 915 târihli ve 12 husûsî numaralı şifreli arîzaya zeyldir: İtalya devletinin harbe iştirâki üzerine Lij Yasu ile tekrâr görüştüm. Almanya tercümânı da hâzır idi. Hey'et-i müttefika ile bir i'tilâf-ı dâimî akdine kendisinin emel-i kalbîsi olduğu tekrâr ve hakkımızda fevkalâde ihlâs ve temâyül izhâr eyledi. Başlıca arzuları Habeşistan'ın istiklâl ve tamâmiyyeti hakkında te'mînât ve Kudüs mes'elesinde ba'zı müsâ'adât gösterilmesi ve muvaffakiyyet takdîrinde İngiliz ve İtalyan Somalisi'yle bir liman ile Eritre'nin aksâm-ı cebeliyesi kendisine kalması ve sevâhil-i sâirenin bize â'id kalmasıdır. Teklîfât-ı kat'iyyesini şifre ile Hükûmet-i Seniyye'ye ve Almanya'ya tebliğ etmek ve cevâb-ı resmîsi gelmek üzere bugünlerde tevdî' edeceği [ve] Cibuti tarîkiyle irsâle çalışacakdır. Bir cevâb-ı müsâ'id ve mü'essir geldiği hâlde menâtık-ı sahrâiyyede harekâta başlayacakdır. Menâtık-ı hâliyede bi'z-zarûre me'mûriyyetinin hitâmını bekleyecek. Düşmanlar postalar üzerindeki takayyüdâtı teşdîd ve buradaki fa'âliyyet-i desîsekârânelerini taz'îf etdiklerinden evâmir-i cevâbiyyenin hem Yemen Vilâyeti'nden hem Cidde Başşehbenderliği ma'rifetiyle ve müte'addid vâsıtalarla irsâlini istirhâm ederim fermân. — **Hâşiye:** Düşmanlarımızı iğfâl için ârâda ihtimâl ki bura ahvâl-i politikasına dâir doğrusuz ve şifresiz açık arîzalar yazmağa mecbûr olacağım. Bunlara atf-ı ehemmiyet buyurulmaması niyâz eylerim.»*
Günümüz Türkçesi: «İtalya'nın savaşa girmesi üzerine Habeşistan İmparatoru Lij Yasu ile tekrar görüştüm; Almanya tercümanı da hazırdı. İttifak Devletleri ile kalıcı bir antlaşma yapmayı gönülden arzuladığını yineleyip bize karşı olağanüstü samimiyet gösterdi. Başlıca talepleri; Habeşistan'ın bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü hakkında güvence, Kudüs [Deyrüssultan Manastırı] meselesinde bazı kolaylıklar, zafer hâlinde İngiliz ve İtalyan Somalisi ile bir limanın ve Eritre'nin dağlık kesimlerinin kendisine, diğer kıyı şeritlerinin ise Osmanlı'ya bırakılmasıdır. Kesin tekliflerini şifreyle Osmanlı Hükümeti'ne ve Almanya'ya bildirip Cibuti üzerinden göndermeye çalışacaktır. Olumlu ve etkili bir cevap geldiğinde çöl bölgelerinde askerî harekâta başlayacaktır. Düşmanlar posta denetimini sıkılaştırıp entrikalarını iki katına çıkardıklarından, cevap emirlerinin hem Yemen Vilâyeti hem Cidde Başşehbenderliği aracılığıyla ve çoklu vasıtalarla gönderilmesini arz ederim. — **Ek Not (Hâşiye):** Düşmanlarımızı yanıltmak için zaman zaman buranın siyasî durumu hakkında gerçeği yansıtmayan, şifresiz açık raporlar yazmak zorunda kalacağım; bunlara itibar edilmemesini rica ederim.»

16) Medine Müdafii Fahreddin Paşa'nın 47 Gruplu İkiz 4 Haneli Şifresi — %91,5 (43/47 Grup) Çözüm & 1918 Miftahı Yeniden İnşası (`BOA, DH.ŞFR. 579/127` ↔ `579/128` · 11 Mart 1918 · Levha 57–58):
Keşif Notu: Tam çerçeve taramalarda `579/127` ve `579/128` 'in birebir aynı 47 gruplu telgrafın iki kopyası olduğu ve `579/128` üzerinde ilk 42 grubun 1918 kâtibince kurşun kalemle satır arası çözüldüğü saptandı. 1918 yılına ait **36 telgraf / 57 sayfadan (~3.800+ kod grubu)** 1918 4 haneli miftah sözlüğü yeniden inşa edilerek bunun 1916–1918 *Altıncı Nev'î / Küçük Miftâh* ile aynı defter olduğu ispatlandı. Kâtibin boş bıraktığı kapanış bloğundan (`4575 4144 4189 8729 2129`) son grup olan **`2129 = بو / بونك (bu / bunun / bunu)`** 6 ayrı telgraftan (`524/53, 523/41, 579/126, 579/171 s.2–3, 581/37, 581/150`) sıfırdan çözüldü; `4144` (`579/95`) ve `4189` (`579/60` , 2×) arşivde doğrulandı; yalnızca `4575` ve `8729` henüz kayıptır.
Osmanlıca Metin: *«34/3/8'de mahallî İdâre-i Celîleye: Hicâz Kuvve-i Seferiyyesinin Karargâh-ı Umûmîye rabt edildiğini istihbâr eyledim. İdâre ... [-nci] ordu ... şimdi dahi elde hâlî [hâzır] şifre [`4575 4144 4189 8729`] bunu (`2129`) arz ederim efendim. — 34/3/11 Hicâz Kuvve-i Seferiyyesi Kumandanlığı»*
Günümüz Türkçesi: «8 Mart 1918'de mahallî yüksek idareye: Hicaz Seferî Kuvveti'nin doğrudan Başkumandanlık Karargâh-ı Umûmîsine bağlandığını öğrendim. İdare [... ordu ...] şimdi de elde boş/hazır şifre [`4575 4144 4189 8729`] bunu arz ederim efendim. — 11 Mart 1918, Hicaz Seferî Kuvveti Komutanlığı [Fahreddin Paşa].»

6. Arşiv Tıpkıbasım Levhaları (`BOA · 1914–1918` — Levha 1–77)

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi (`BOA`) tam çerçeve tıpkıbasımları (büyütmek için levhaya tıklayınız):

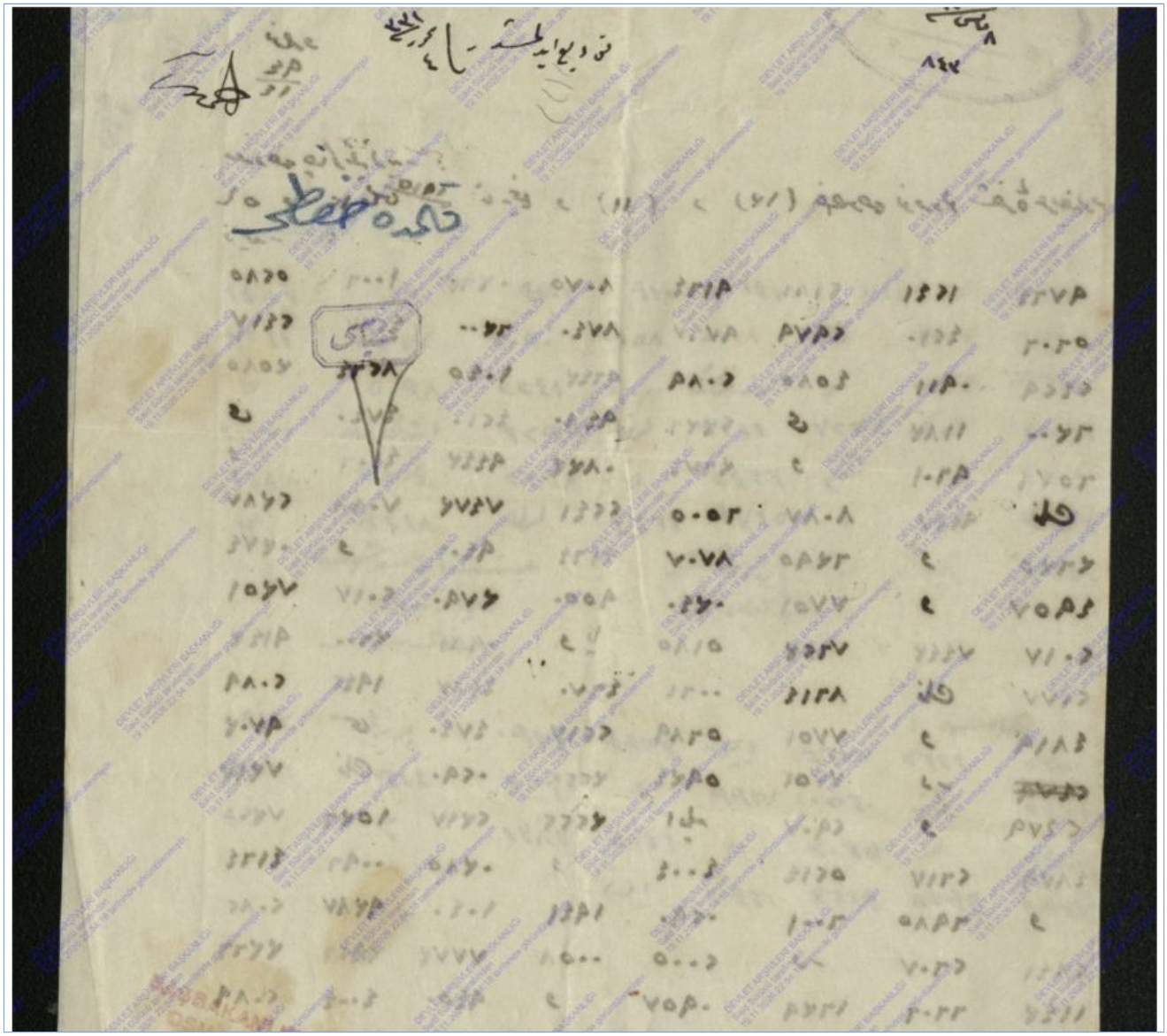

Levha 1 — BOA, HR.SYS. 2335/31 (s. 1, 27 Mayıs 1915, Addis Ababa): Habeşistan Başşehbenderliği'nden gelen, üstünde Hariciye'nin mavi «شفرده خطا» (Şifrede hatâ) damgası bulunan %100 saf mahlûlsüz 4 haneli şifre matrisi.

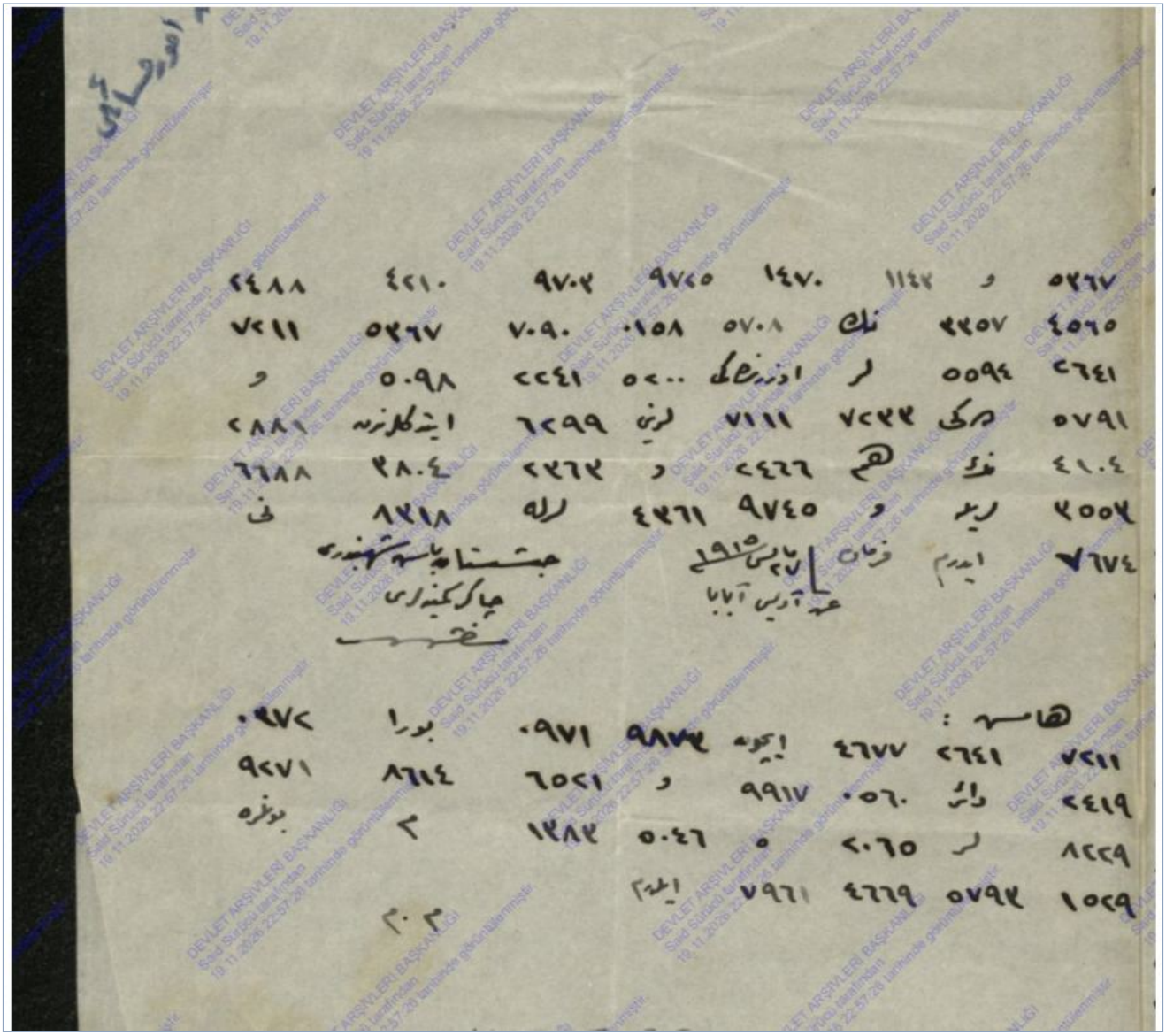

Levha 2 — BOA, HR.SYS. 2335/31 (s. 2, 27 Mayıs 1915, Addis Ababa): Saf mahlûlsüz şifrenin devamı, «7674 iderim fermân» bitişi, Addis Ababa imzası ve çözümlenmemiş 4 haneli Hâşiye (derkenar).

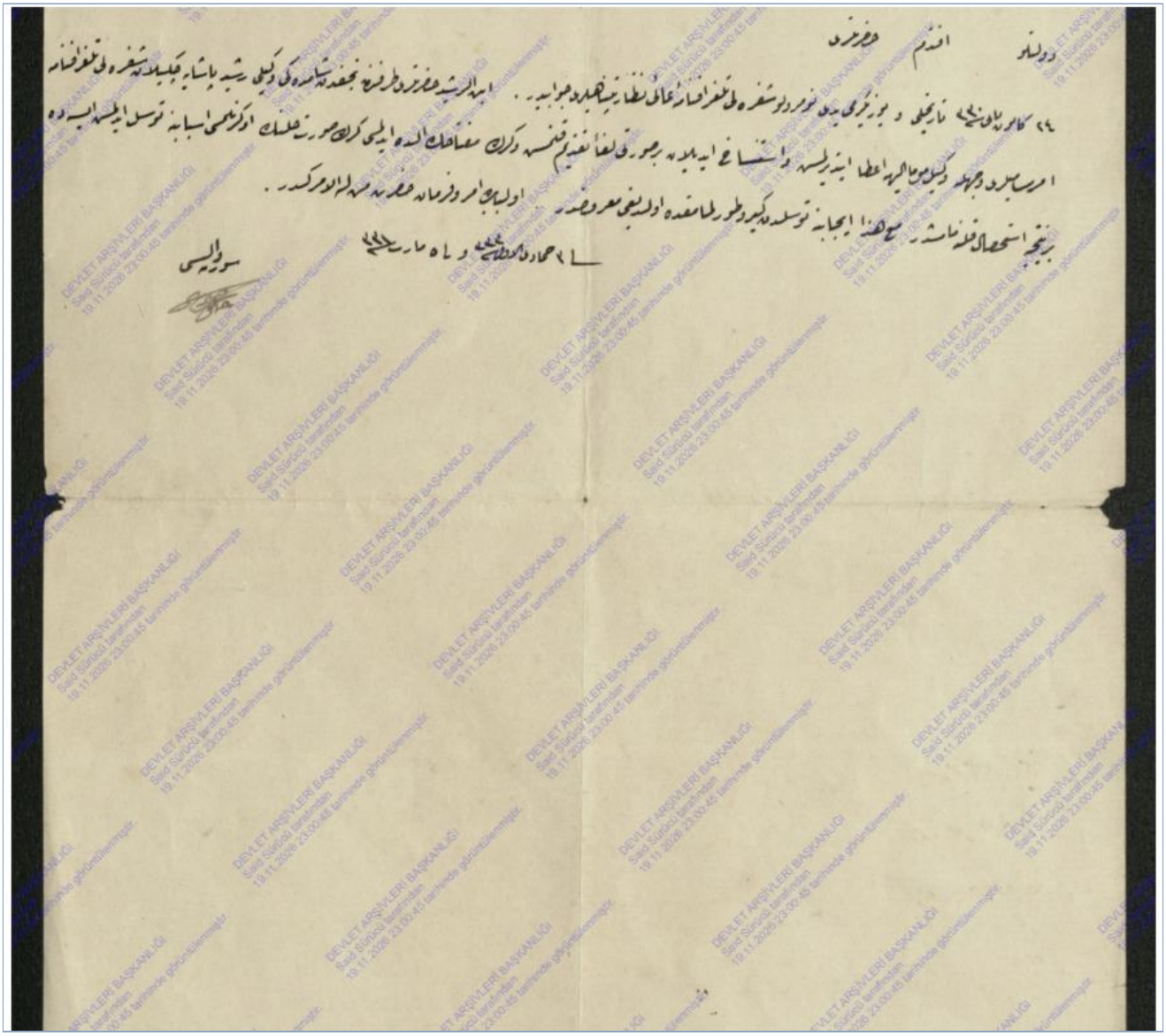

Levha 3 — BOA, DH.EUM.4.Şb 1/22 (s. 1, 18 Mart 1915 / 5 Mart 1331): Suriye Valisi Hulusi Bey'in, İbnürreşîd'in Necef'ten Şam'a çektiği şifrenin eldeki miftahla çözülemediğini bildiren Çanakkale Günü raporu.

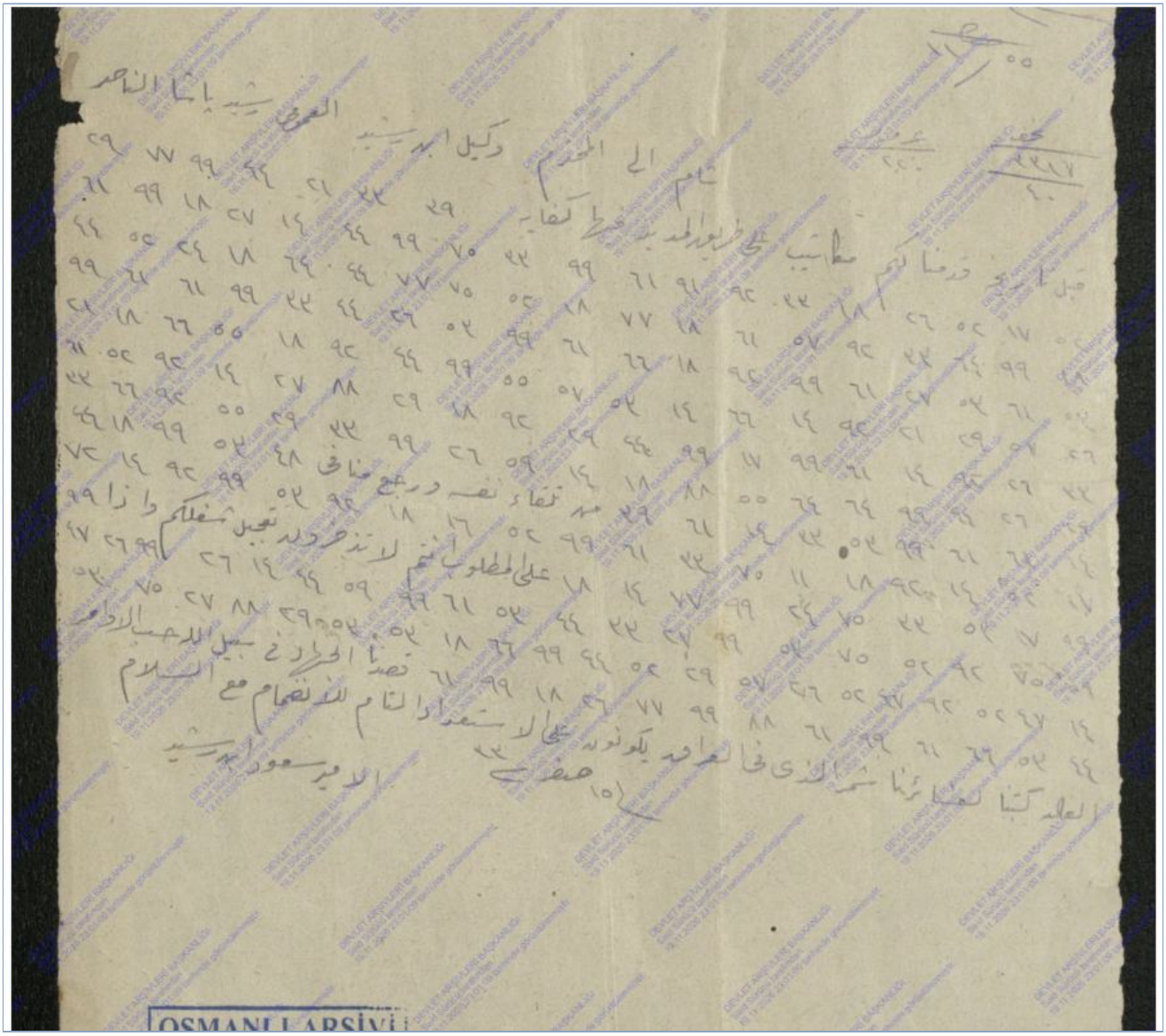

Levha 4 — BOA, DH.EUM.4.Şb 1/22 (s. 3, Mart 1915): Cebel-i Şammar Emiri Su‘ûd er-Reşîd'in 2 haneli Arapça şifre matrisi (29 77 99 …) ve Irak'taki Şammar aşiretlerini seferber eden Arapça metin.

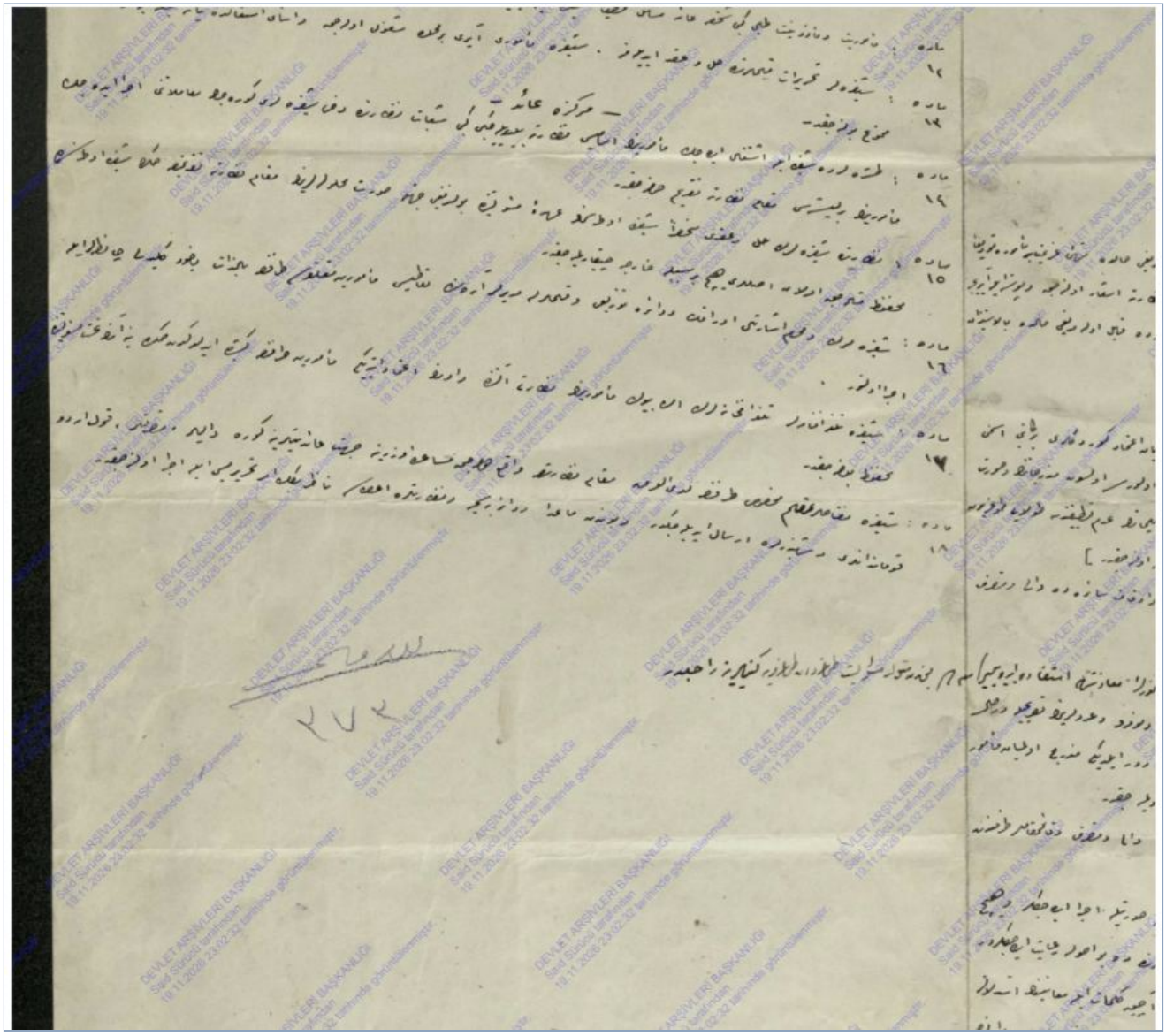

Levha 5 — BOA, DH.KMS. 24/39 (s. 3, 12 Ekim 1914): Osmanlı'nın I. Dünya Savaşı'na girmesinden 17 gün önce yayımlanan 18 Maddelik Şifre ve Miftah Muhafaza Talimatnamesi (Madde 12–18).

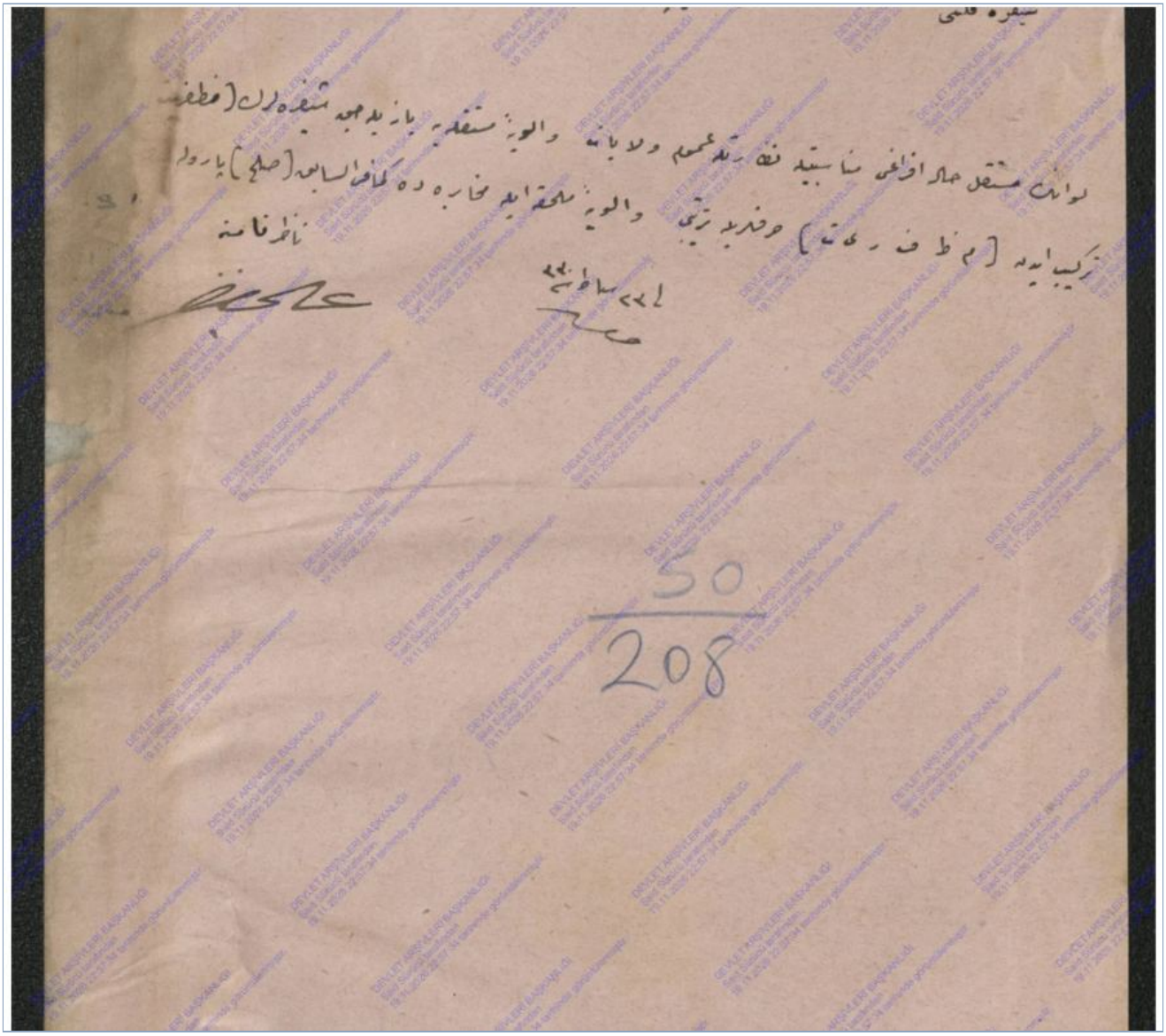

Levha 6 — BOA, DH.ŞFR. 50/208 (8 Mart 1915): Çanakkale Deniz Zaferi'nden 10 gün önce vilayet ve müstakil livalar için «Muzafferiyet» (م ظ ف ر ی ت), mülhak livalar için «Sulh» (صلح) parolası emri.

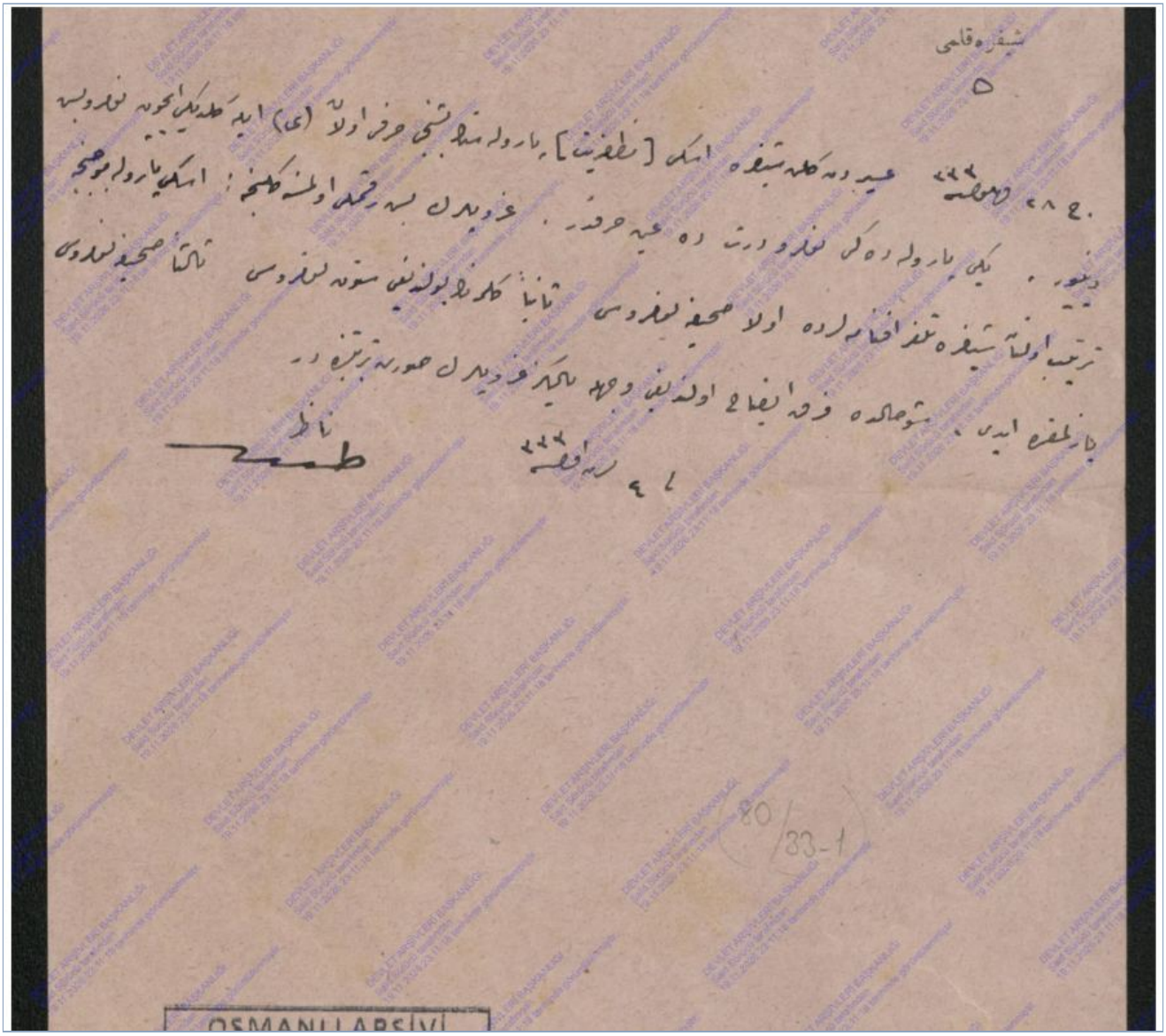

Levha 7 — BOA, DH.ŞFR. 80/33 (4 Ekim 1917): Dahiliye Nâzırı Talât Paşa imzalı Asîr telgrafı — «Muzafferiyet» parolasının 5. harfi (ى) = numro 4 ve «sayfa + sütun + satır» üçlü koordinat algoritmasının birincil ispatı.

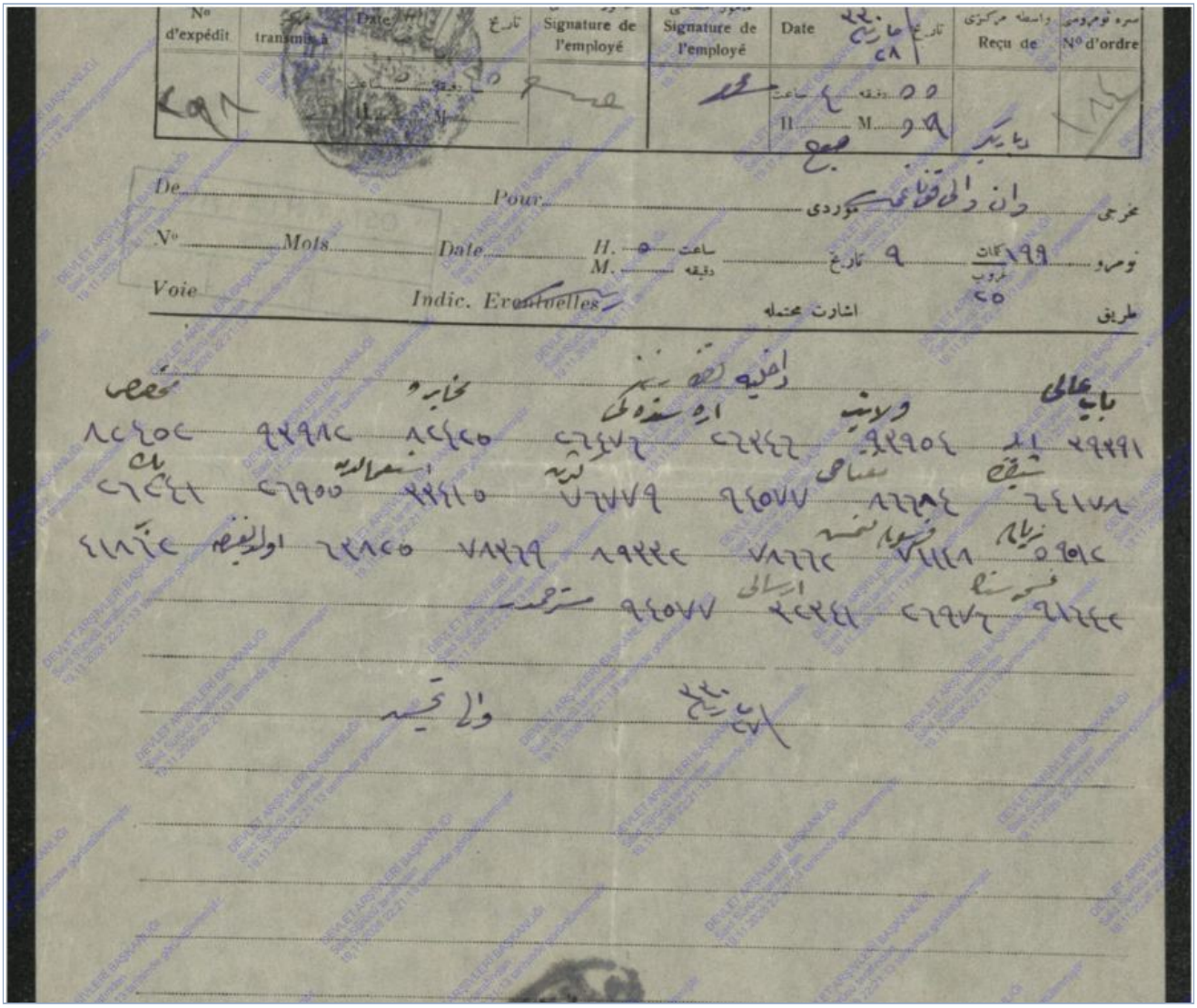

Levha 8 — BOA, DH.ŞFR. 423/73 (9 Nisan 1914, Van Valisi Tahsin): Savaş öncesi Dahiliye 5 haneli şifre matrisi (29491 92956 46246 …) ve satır arası tam mahlûl.

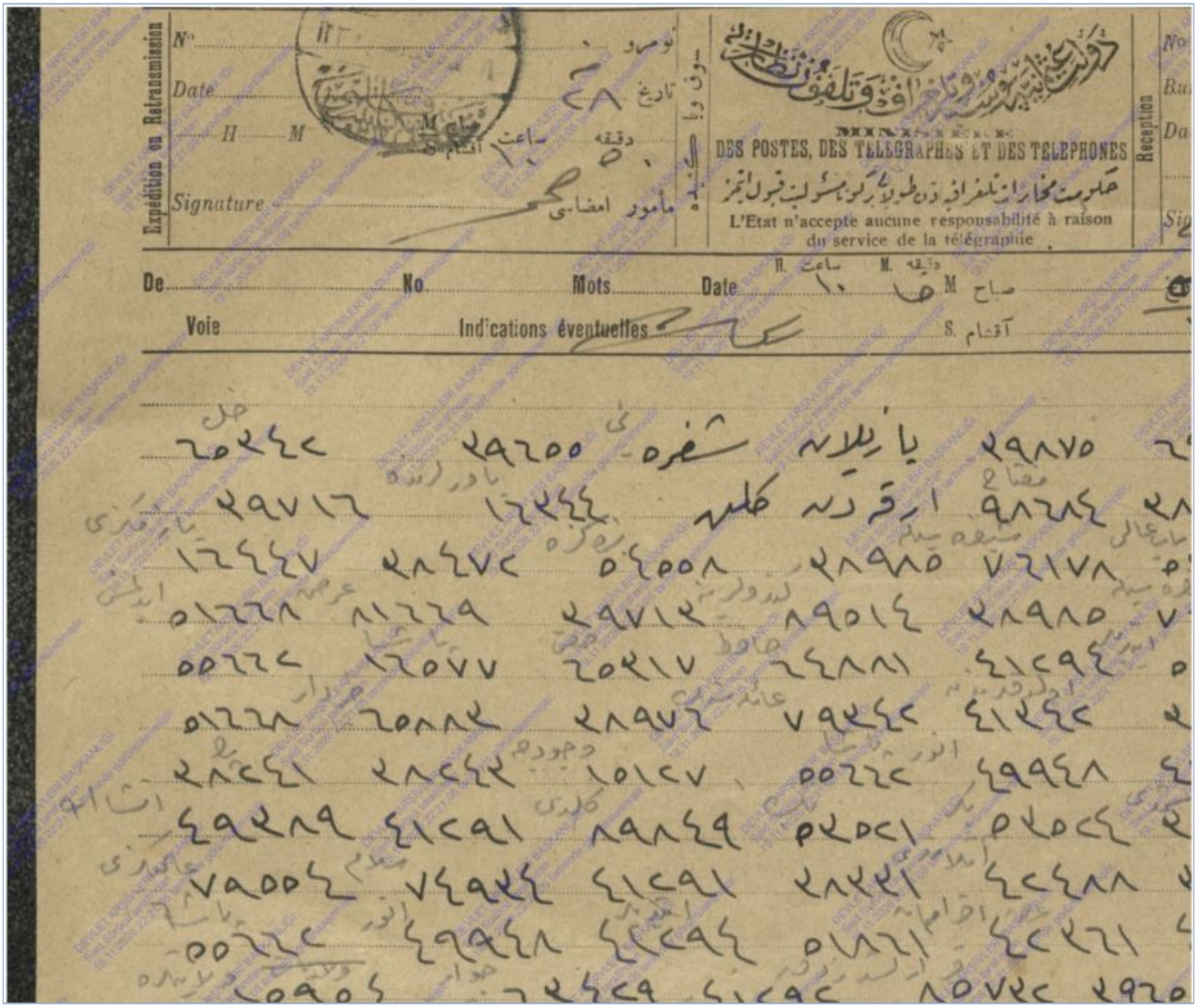

Levha 9 — BOA, DH.ŞFR. 457/28 (10 Ocak 1915, Erzurum → Enver Paşa): Sarıkamış harekâtı haftasında 5 haneli yoğun şifre matrisi (29875 29655 25242 …) ve miftah yokluğu kaydı.

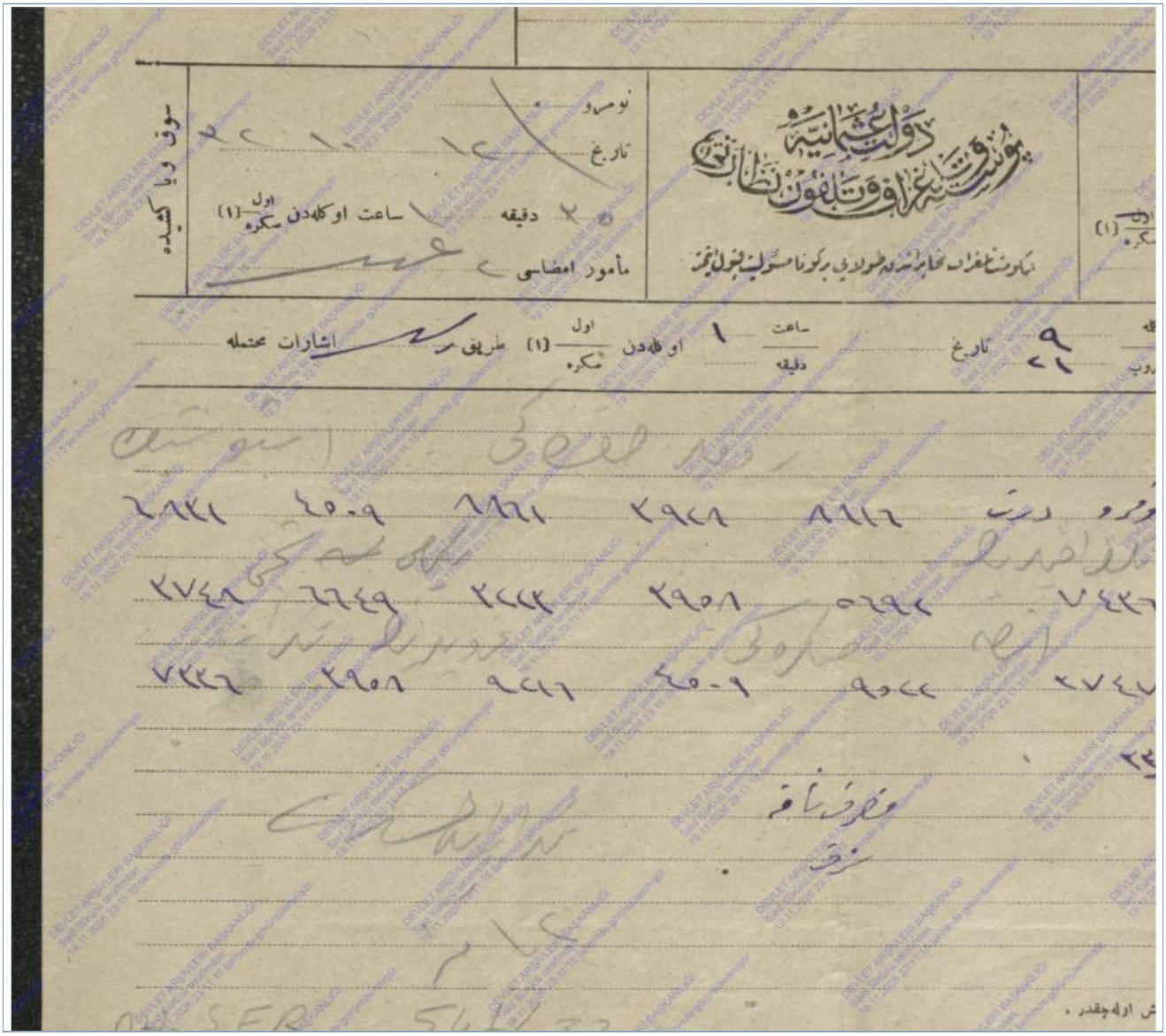

Levha 10 — BOA, DH.ŞFR. 541/32 (25 Aralık 1916, Karesi Mutasarrıfı Nâfi‘): Başında «Numro dört» anahtar göstergesi bulunan 17 gruplu 4 haneli şifre matrisi ve kurşun kalem mahlûlü.

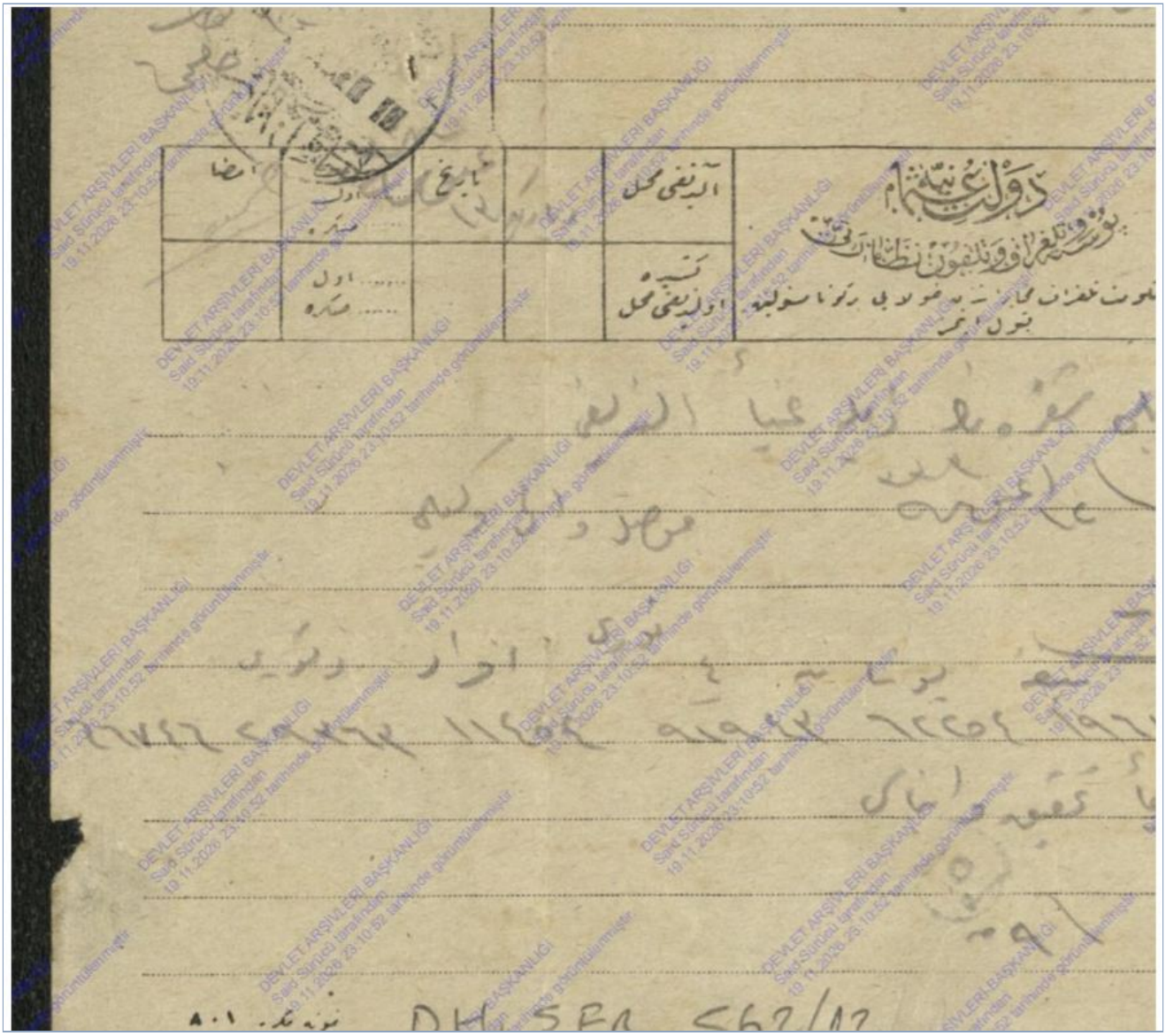

Levha 11 — BOA, DH.ŞFR. 562/12 (9 Haziran 1917, Musul): Çözümü yapılamayan şifrenin tekrarı — 5 haneli şifre matrisi ve satır arası mahlûl.

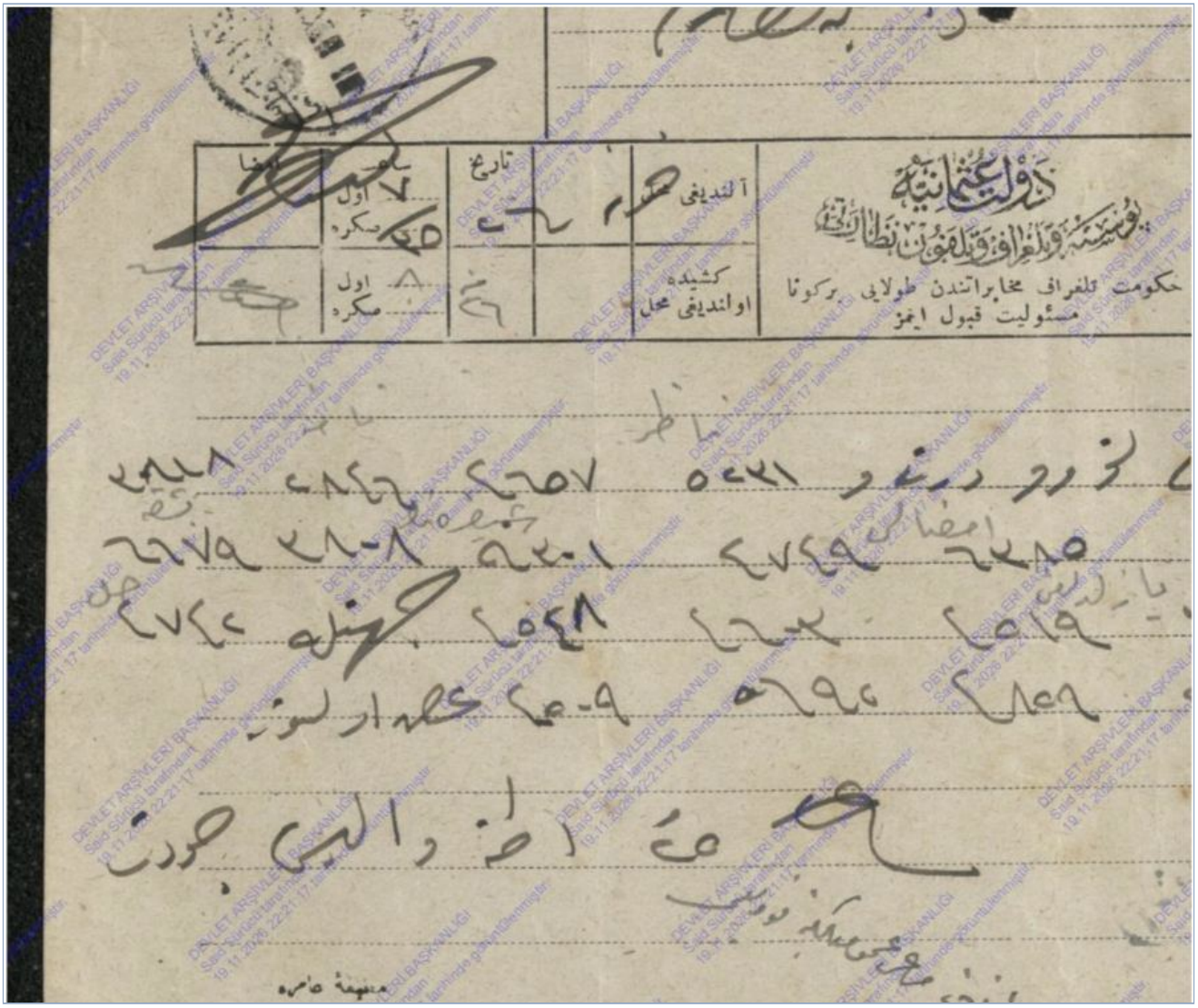

Levha 12 — BOA, DH.ŞFR. 563/54 (25 Haziran 1917, Adana Valisi Cevdet): 4 haneli Dahiliye Rosetta Taşı (5421=nâzır, 2657=nâmına, 4826=Ahmed, 9201=başka/şifre).

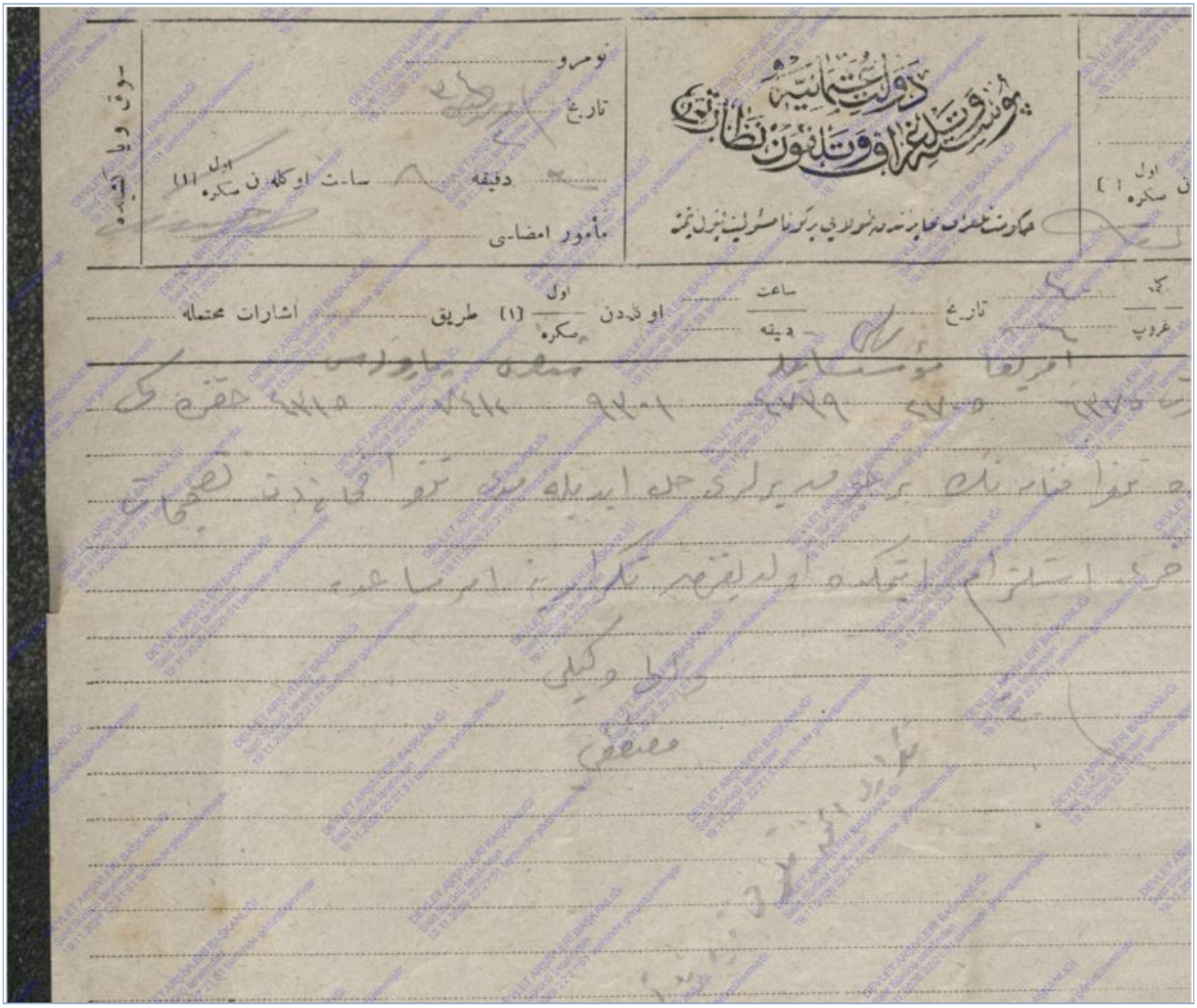

Levha 13 — BOA, DH.ŞFR. 599/13 (20 Ekim 1918, Diyarbekir): «Amerika müessesâtı» telgrafında çözülemeyen 4 haneli şifre bloğu (3275 2705 4279 9201 7413 6215 — Adana ile ortak 9201 kodu).

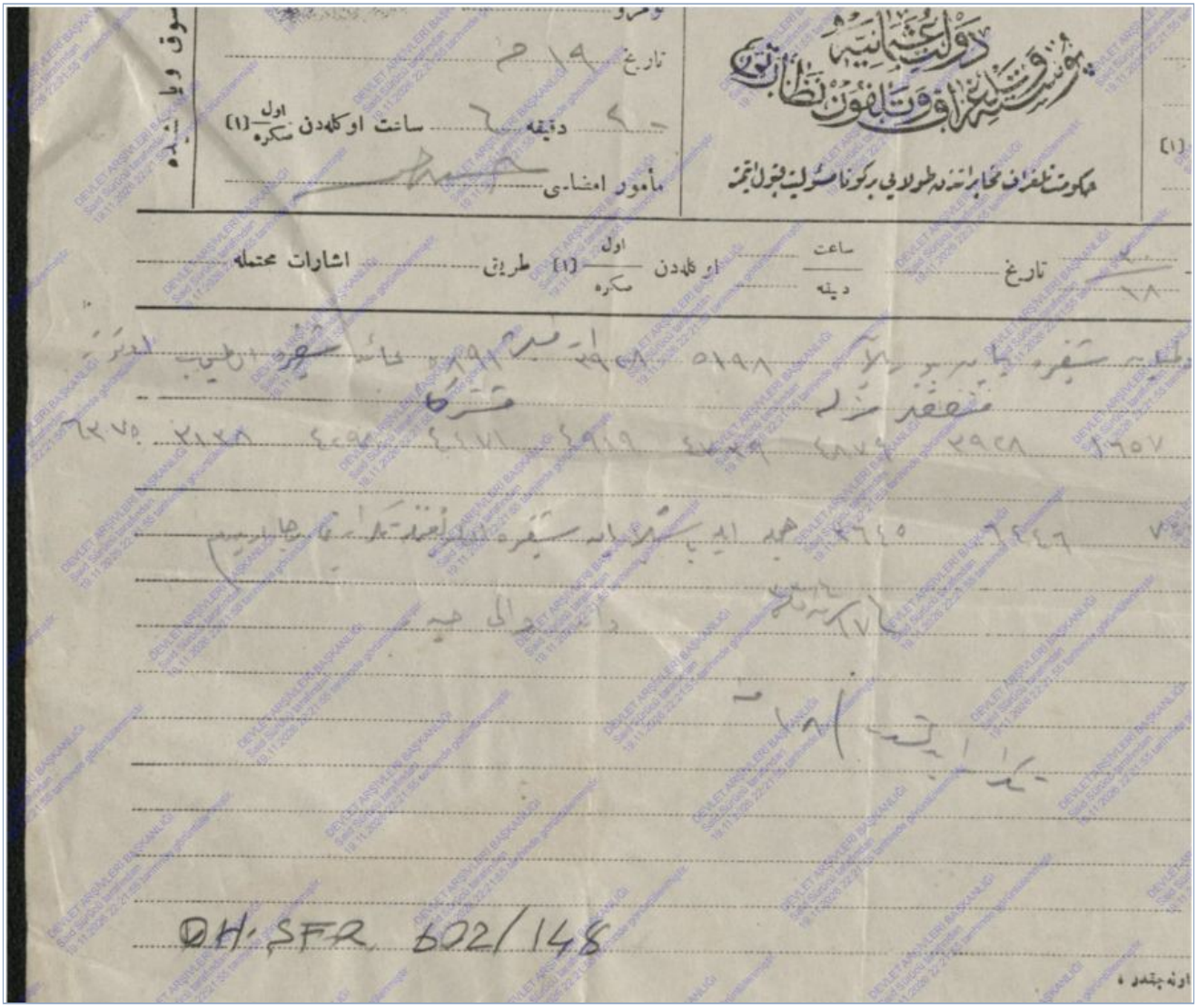

Levha 14 — BOA, DH.ŞFR. 602/148 (19 Kasım 1918, Van Valisi Haydar): Mondros Mütarekesi sonrası çözülemeyen 4 haneli bloklar (2657=nâmına ortak kodu ve «müttefiklerimizle müştereken» ibaresi).

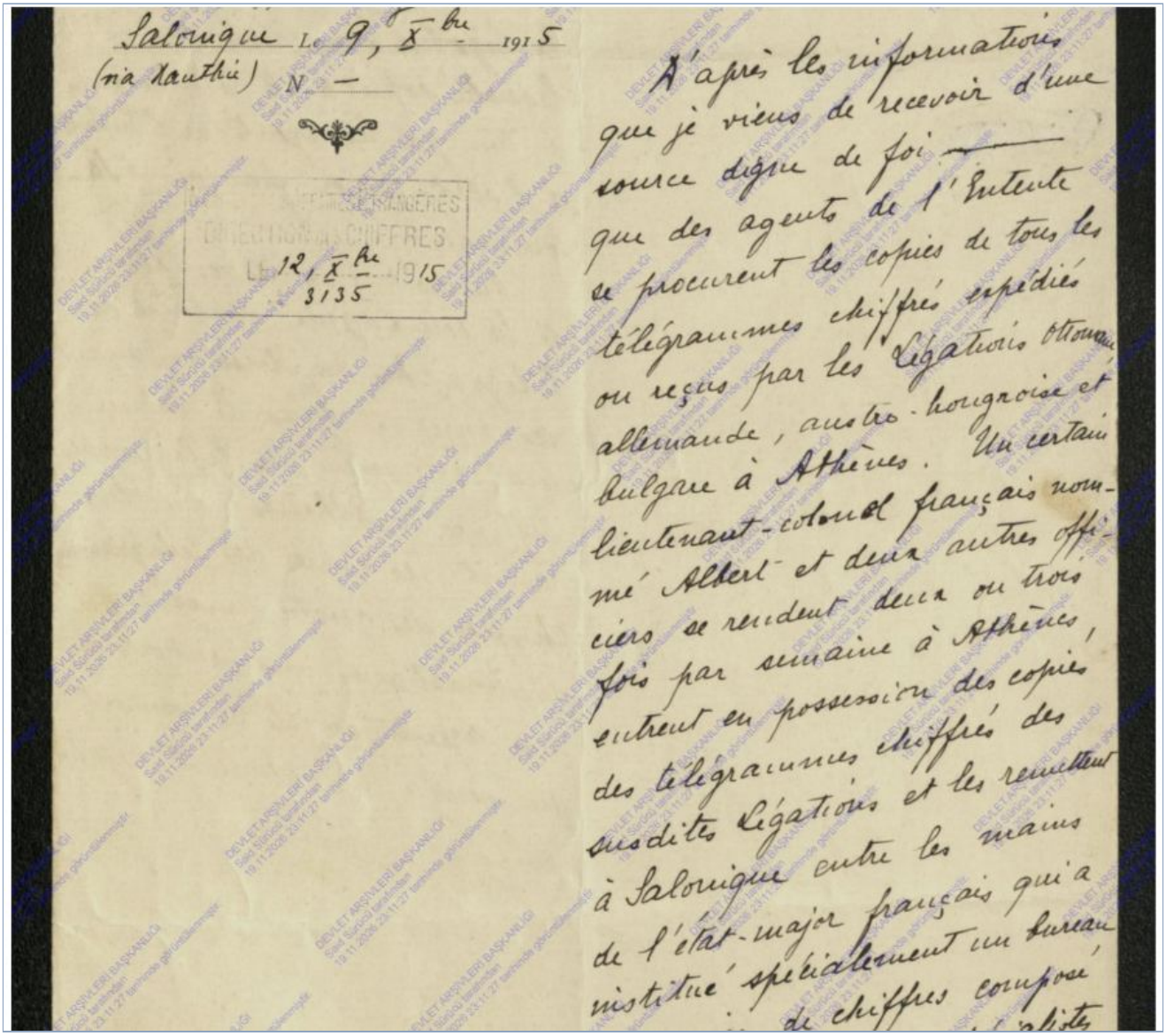

Salonique Le 9, X^bre 1915
(via Kavalla) N —

SERVICE DES RENSEIGNEMENTS
BUREAU INTERNATIONAL DES CHIFFRES
Le 12, X^bre 1915
3135

A'après les informations que je viens de recevoir d'une source digne de foi — que des agents de l'Entente se procurent les copies de tous les télégrammes chiffrés expédiés ou reçus par les Légations ottomane, allemande, austro-hongroise et bulgare à Athènes. Un certain lieutenant-colonel français nommé Albert et deux autres officiers se rendent deux ou trois fois par semaine à Athènes, entrent en possession des copies des télégrammes chiffrés des susdites Légations et les remettent à Salonique entre les mains de l'état-major français qui a institué spécialement un bureau de chiffres composé

Levha 15 — BOA, HR.SYS. 2186/48 (s. 1, 9 Aralık 1915, Selanik): Fransız Yarbay Albert'in Atina'daki Osmanlı, Alman, Avusturya-Macaristan ve Bulgar elçiliklerinin tüm şifreli telgraflarını kopyalayıp Selanik'teki Fransız kriptoanaliz bürosuna (bureau de chiffres) taşıdığını bildiren istihbarat raporu.

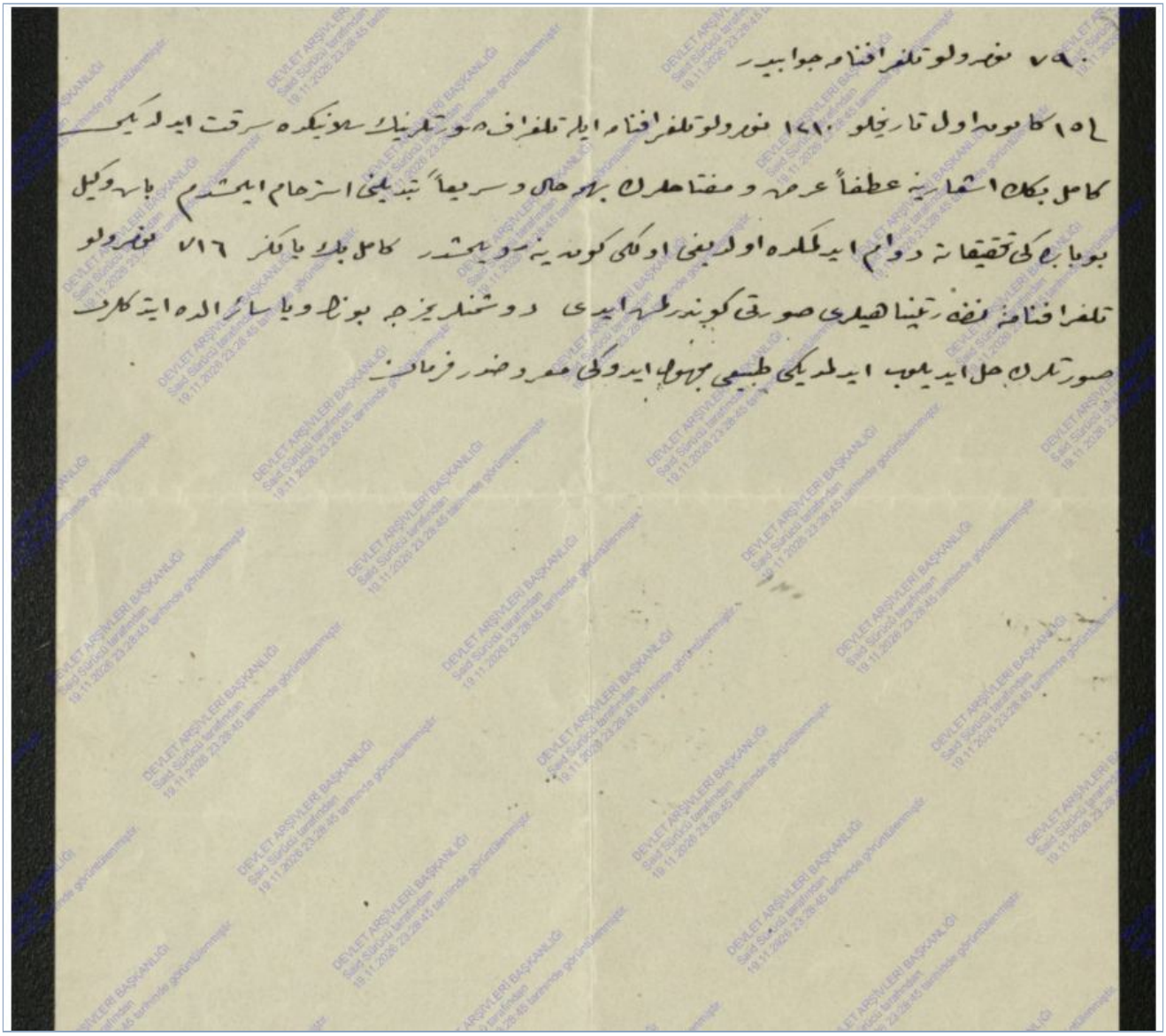

Levha 16 — BOA, HR.SYS. 2186/48 (s. 7, Aralık 1915): Selanik'te şifre miftahlarının çalındığını (sirkat edildiğini) ve derhal değiştirilmesinin istendiğini bildiren Osmanlıca telgraf.

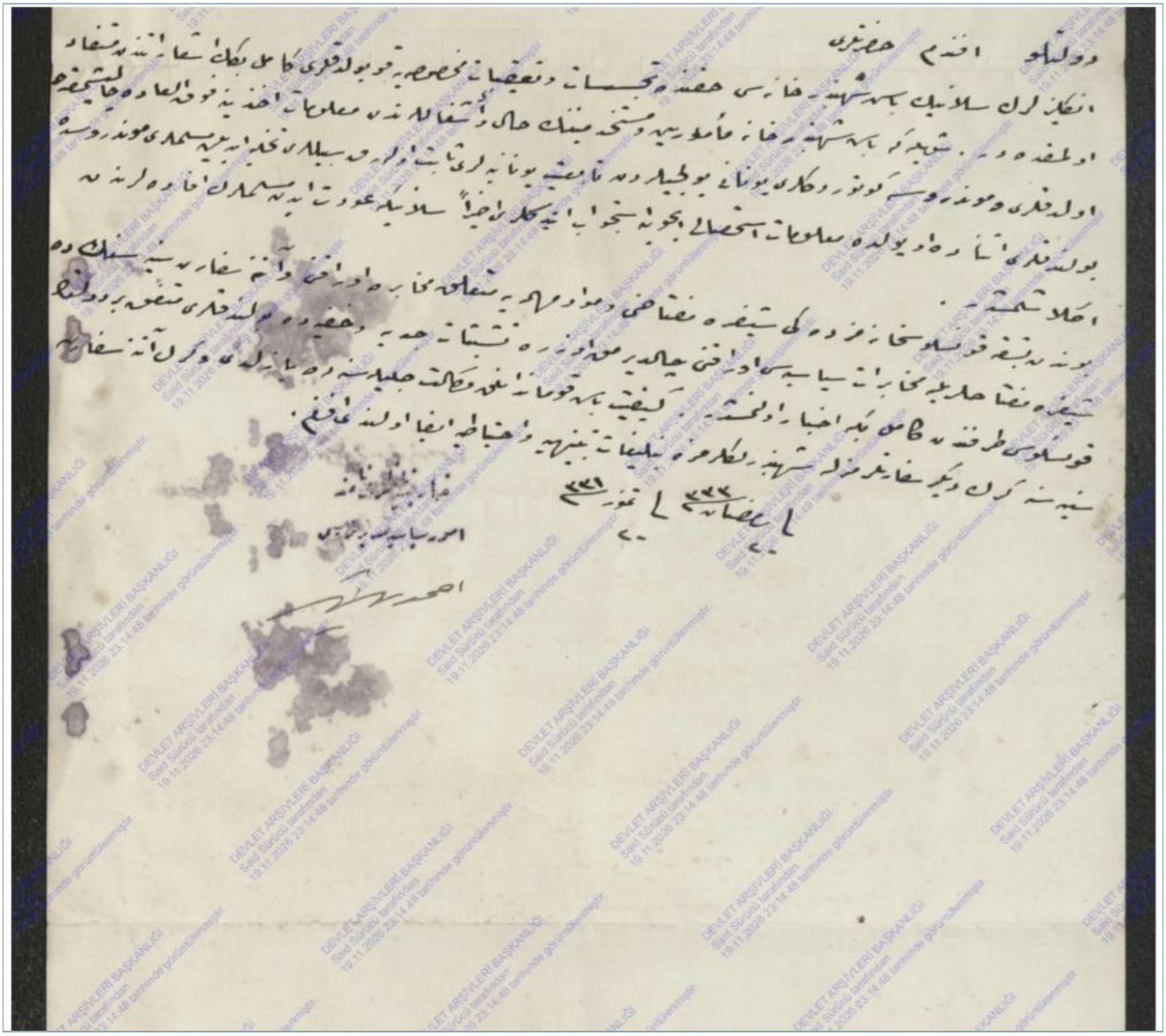

Levha 17 — BOA, DH.EUM.3.Şb 7/53 (12 Temmuz 1915): İngilizlerin Selanik Başşehbenderhanesi şifre miftahlarını ele geçirme teşebbüsleri hakkında Emniyet-i Umumiye raporu.

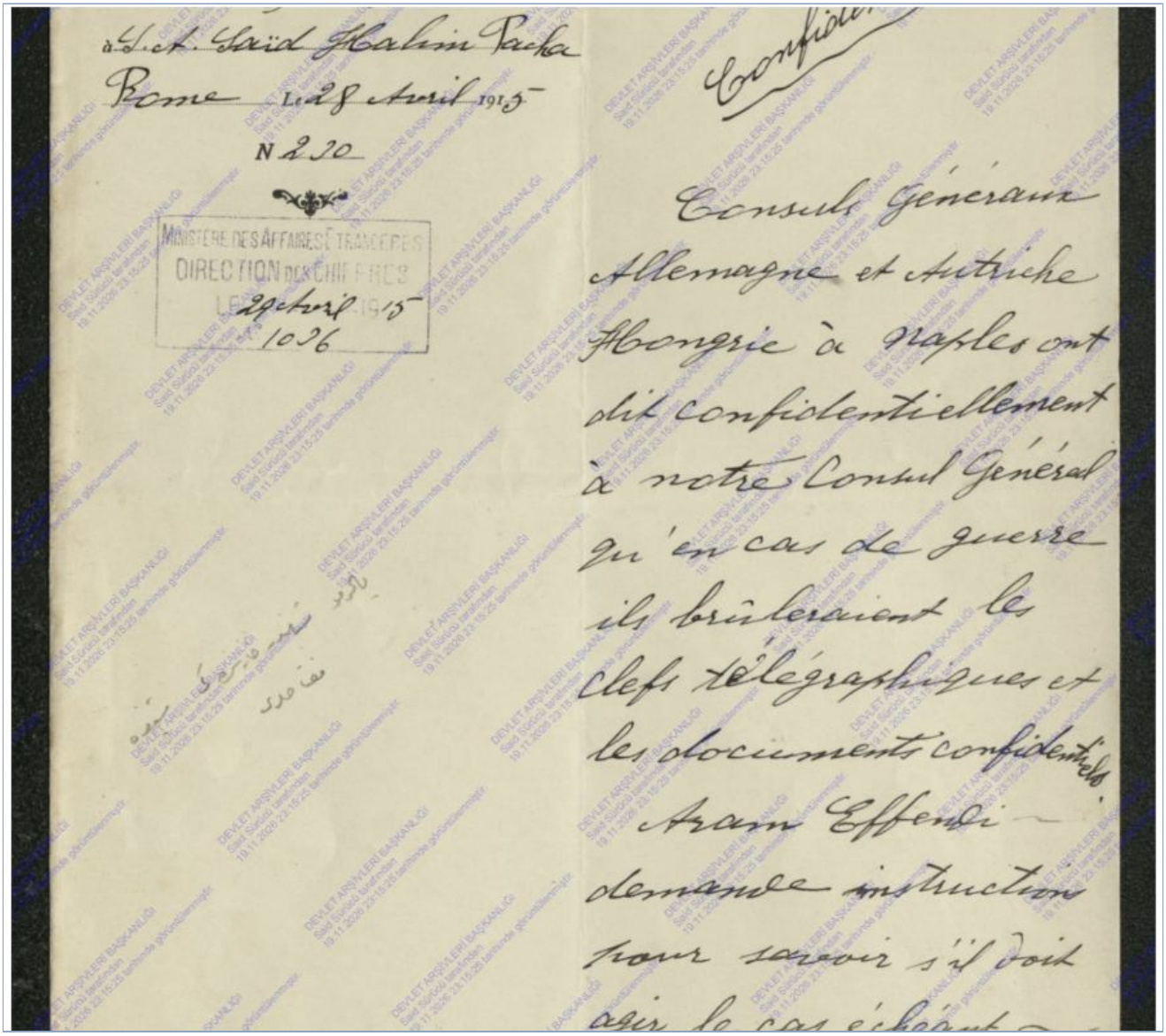

Levha 18 — BOA, HR.SYS. 2408/71 (s. 1, 28 Nisan 1915, Roma → Sadrazam Said Halim Paşa): İtalya'nın savaşa girişi öncesinde Napoli'deki Alman ve Avusturya konsoloslarının şifre anahtarlarını yakma planı ve Aram Efendi'nin talimat talebi.

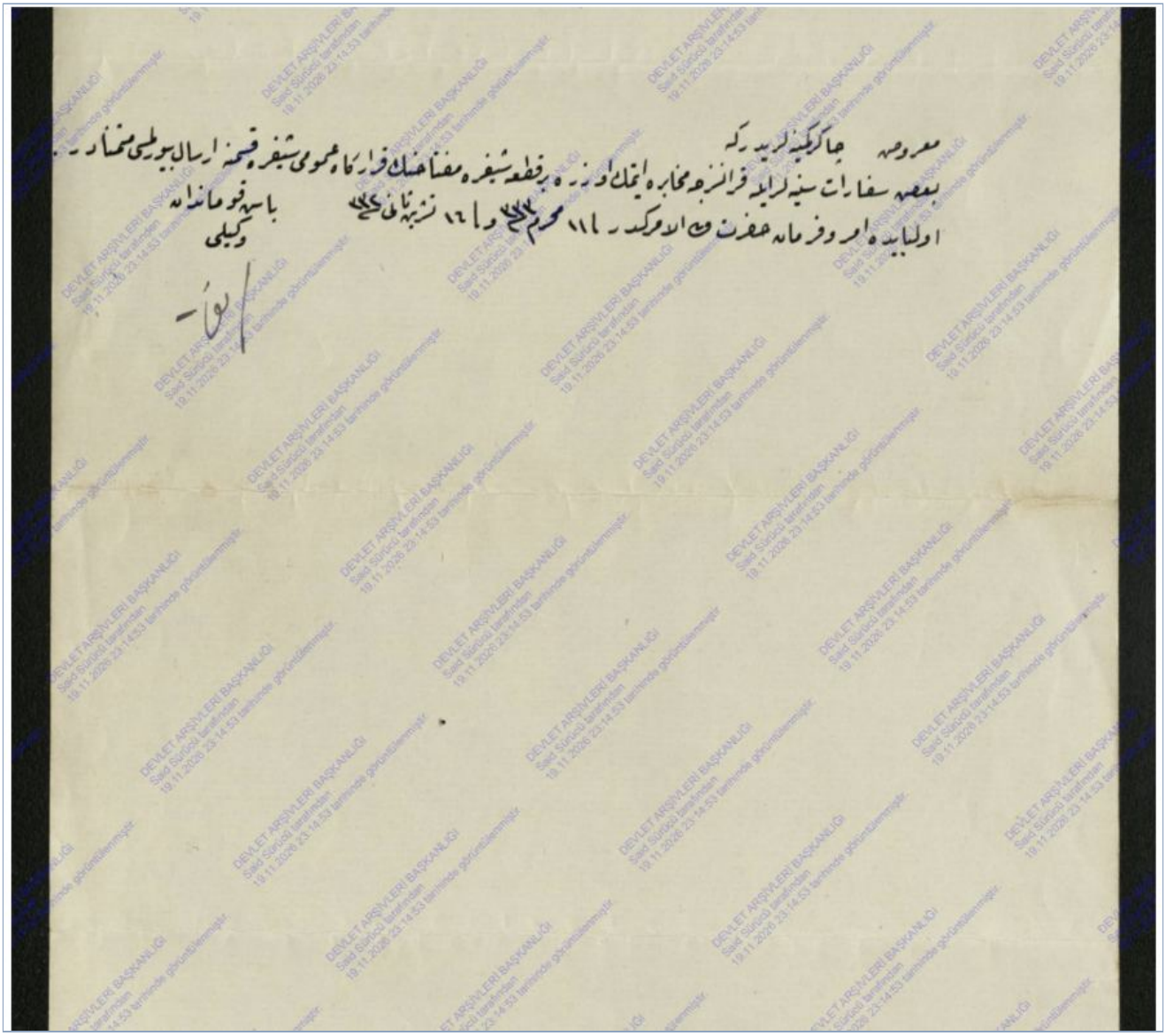

Levha 19 — BOA, HR.SYS. 2428/50 (s. 1, 29 Ekim 1916): Başkumandan Vekîli Enver Paşa'nın el yazısı imzalı, Karargâh-ı Umûmî Şifre Kısmına Fransızca şifre miftahı gönderilmesi talebi.

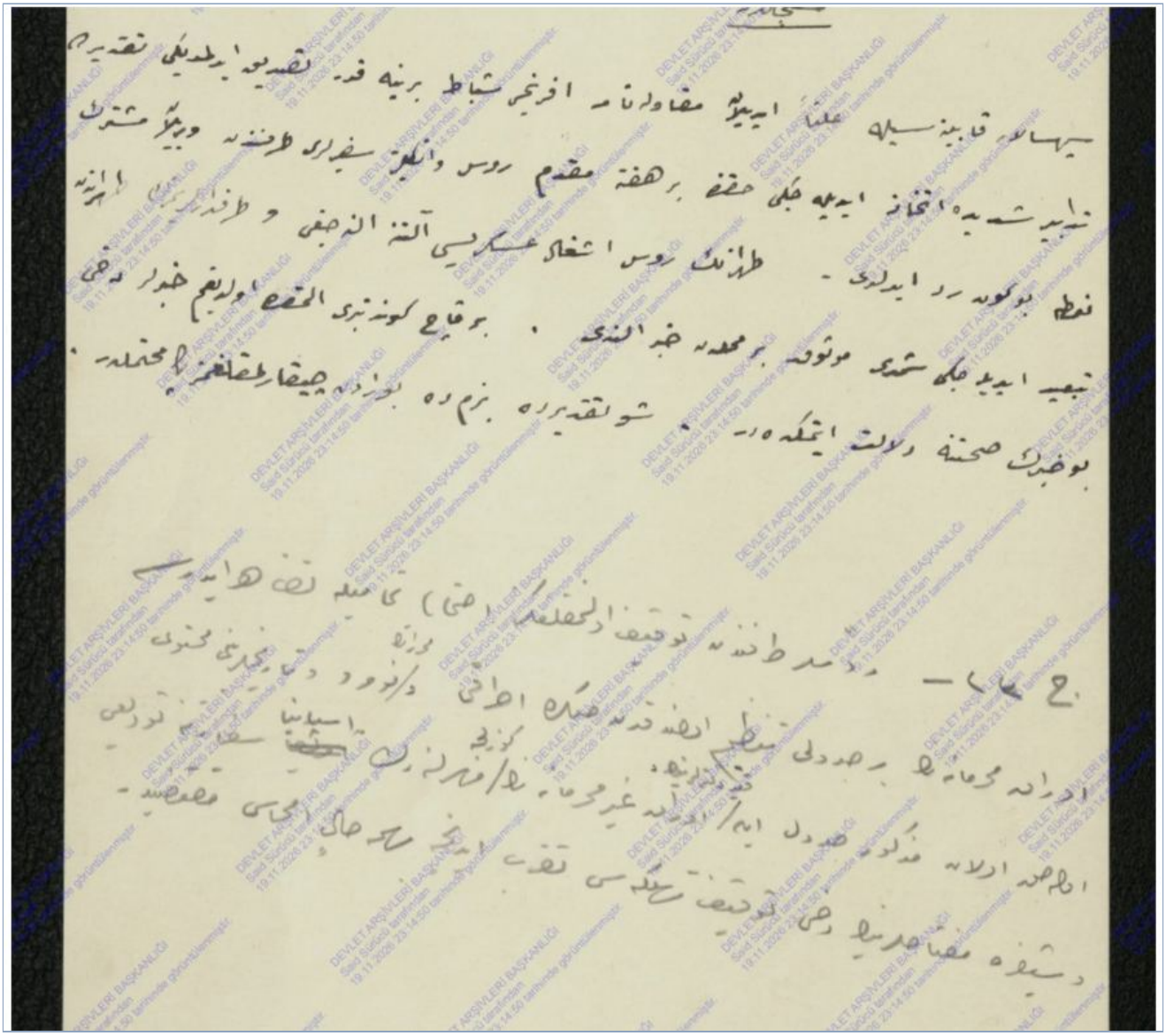

Levha 20 — BOA, HR.SYS. 2340/12 (s. 1, 13 Şubat 1917): Tahran Sefareti'ne Rus işgali ihtimalinde gizli evrak ve şifre miftahlarının derhal yakılması/imhası emri.

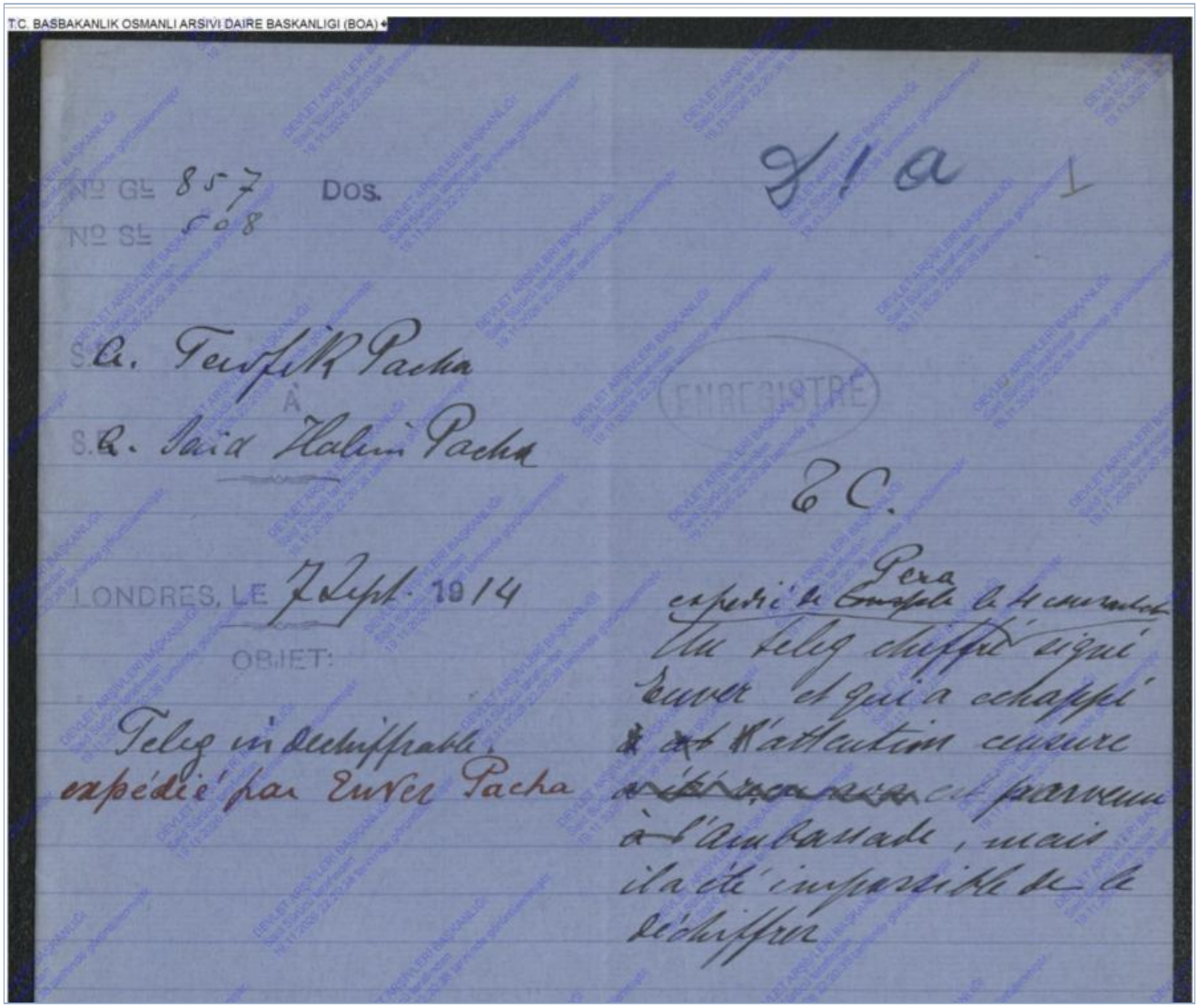

Levha 21 — BOA, HR.SFR.3 708/44 (7 Eylül 1914, Londra Sefareti): Sefir Tevfik Paşa'nın Enver Paşa imzalı telgrafın deşifre edilemediğini bildiren Direction des Chiffres damgalı diplomatik yazısı.

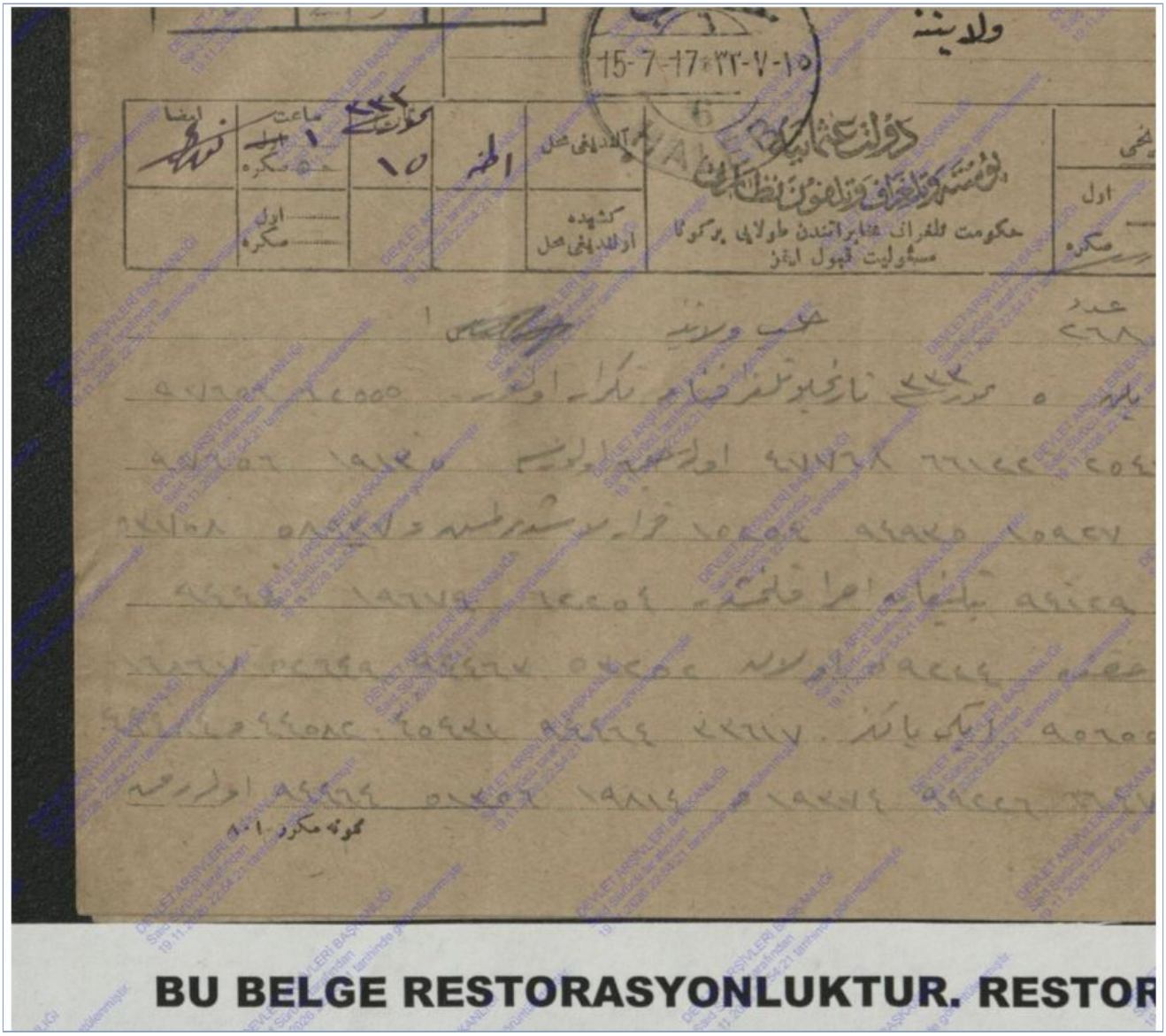

Levha 22 — BOA, TŞR.HL. 6/215 (14 Mayıs 1917): Yunanistan'la savaşa girilmesi hâlinde alınacak tedbirlere dair 5 haneli şifre matrisi ve satır arası çözüm.

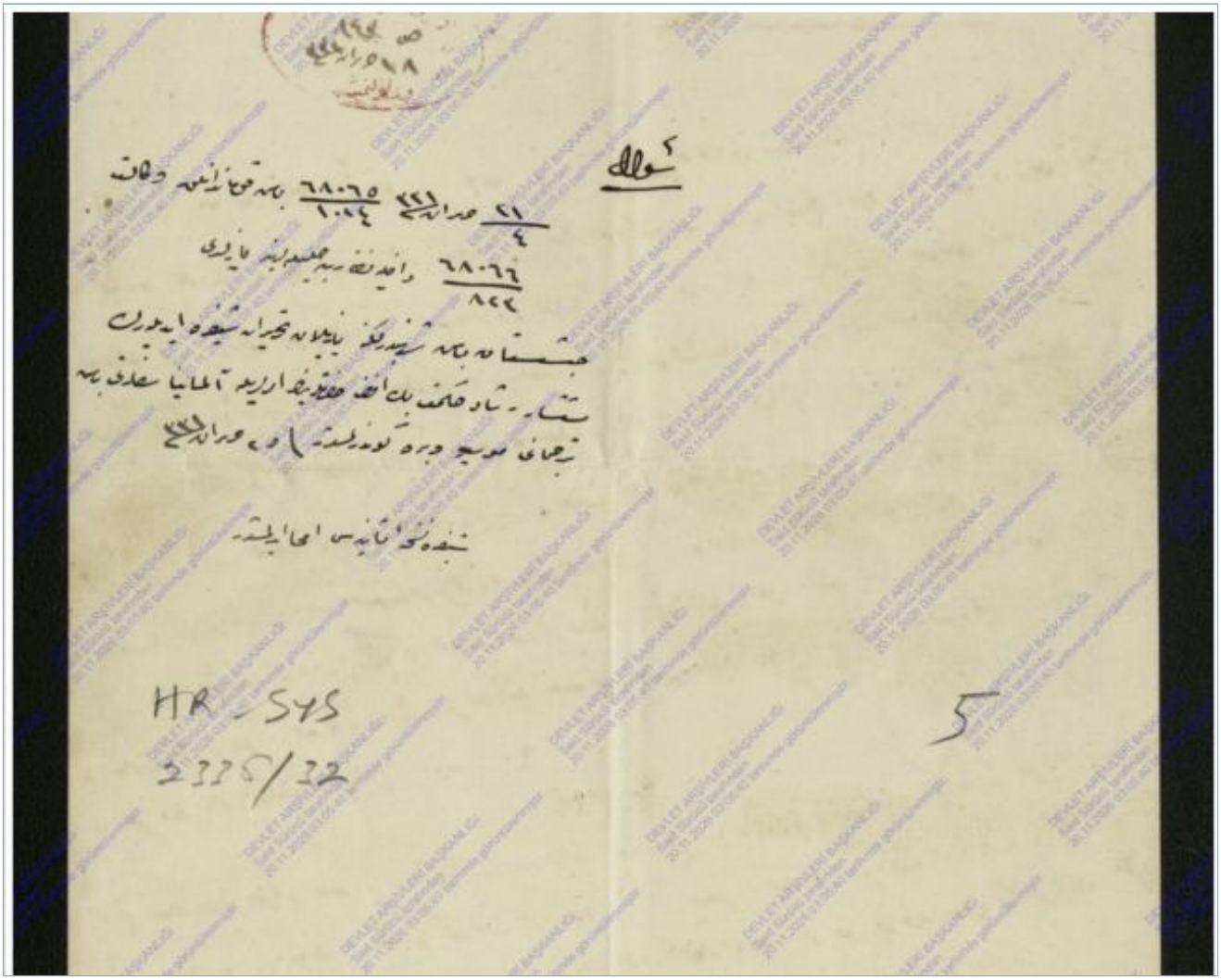

Levha 23 — BOA, HR.SYS. 2335/32 (s. 9, 21 Haziran 1331 / 4 Temmuz 1915): Habeşistan şifrelerinin çözülüp Başkumandanlık, Dahiliye ve Almanya Sefareti Tercümanı Mösyö Weber'e iletildikten sonra «Şifre nüsha-i sâniyesi imhâ edilmişdir» (ikinci nüshasının yakıldığı) kaydı.

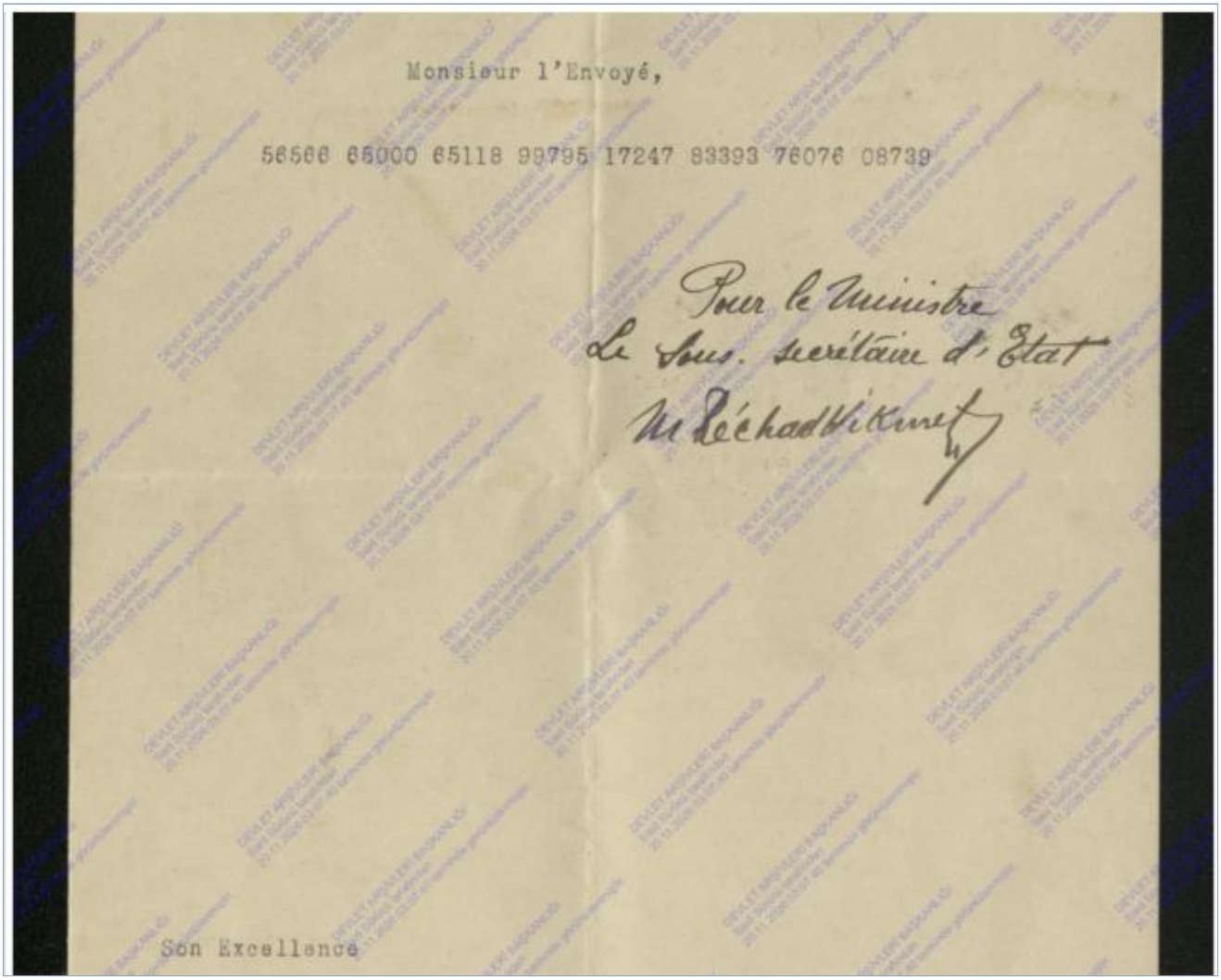
Monsieur l'Envoyé,

56566 65000 65118 99795 17247 83393 76076 08739

Pour le Ministre
Le Sous. Secrétaire d'Etat
M Réchad Hikmet

Son Excellence

Levha 24 — BOA, HR.SYS. 2335/71 (s. 4, 24 Temmuz 1916): Hariciye Müsteşarı Reşad Hikmet Bey imzalı, Atina/Sofya üzerinden Addis Ababa'ya iletilen 8 gruplu 5 haneli şifre (56566 65000 65118 99795 17247 83393 76076 08739).

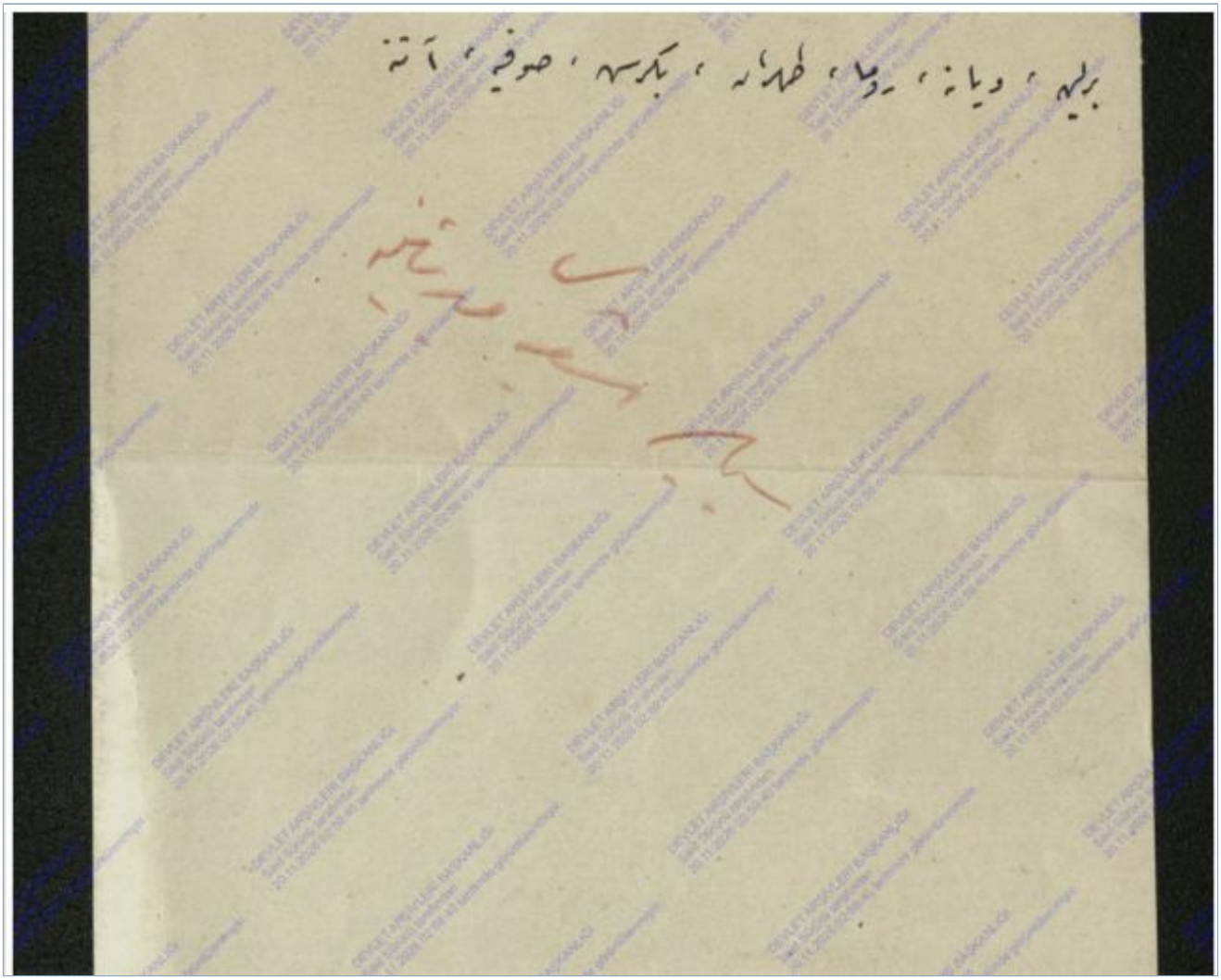

Levha 25 — BOA, HR.SYS. 2957/43 (s. 3, 2 Nisan 1914): I. Dünya Savaşı arifesinde Türkçe şifre miftahlarının bulunduğu Osmanlı sefaretleri (Berlin, Viyana, Roma, Tahran, Bükreş, Sofya, Atina) resmî listesi.

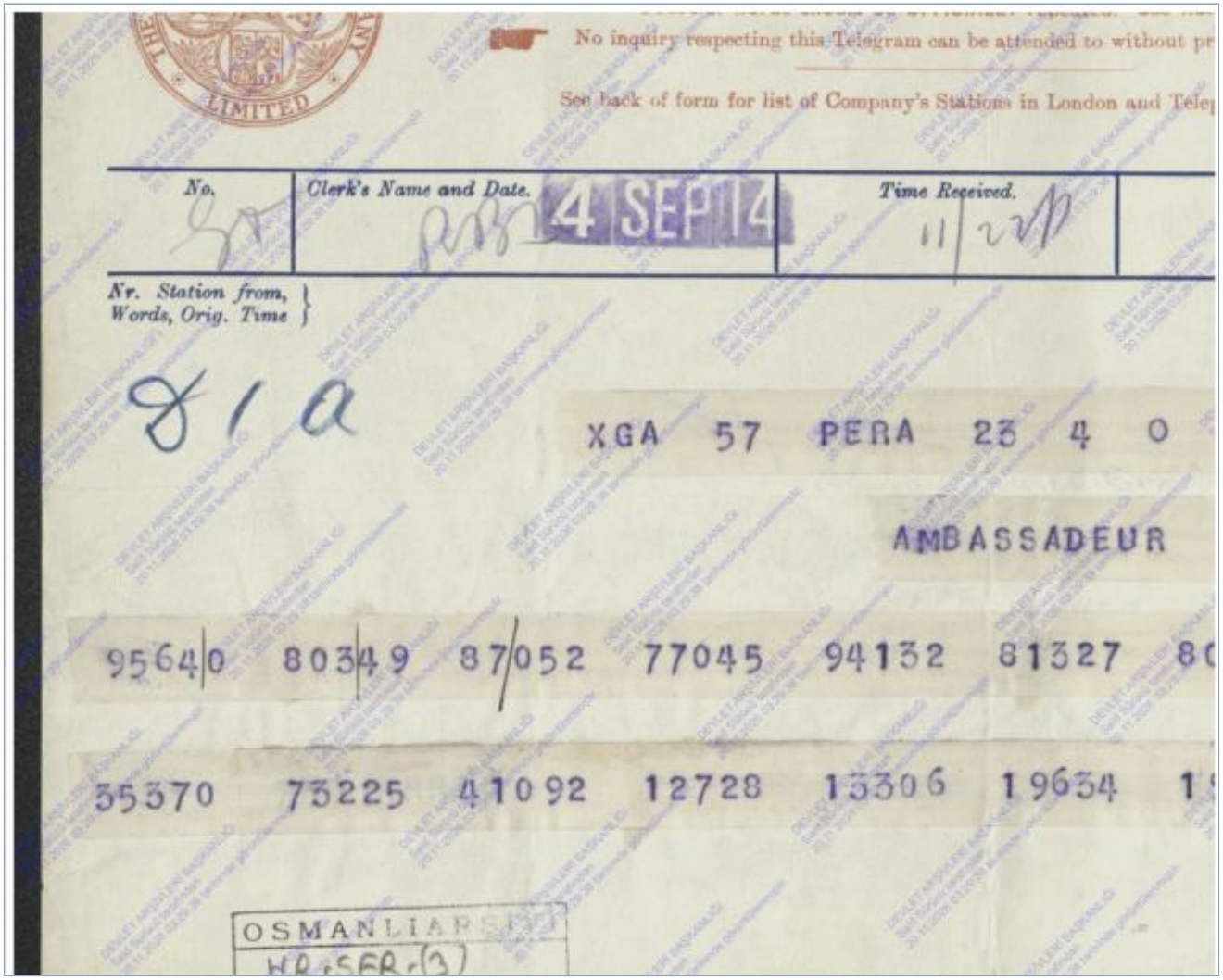

Levha 26 — BOA, HR.SFR.3 708/44 (s. 2, 4 Eylül 1914, Eastern Telegraph Co. Londra): Enver Paşa'nın Pera'dan Londra Sefareti'ne gönderdiği %100 saf mahlûlsüz 5 haneli askeri şifre ve Londra kâtibinin No. 68 için çizip 3. grupta vazgeçtiği 4'lü kesik işaretleri (9564|0 803|49 87|052).

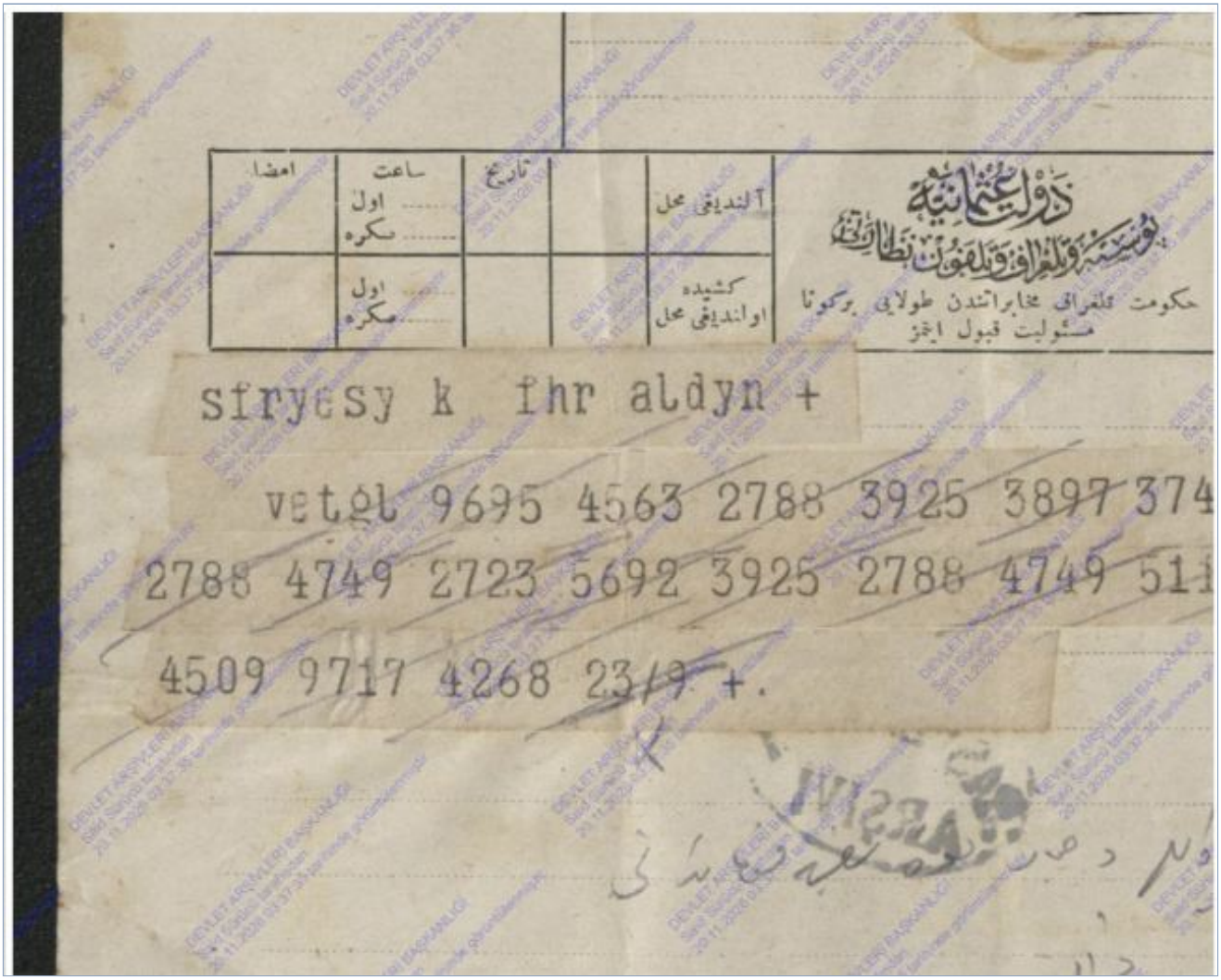

Levha 27 — BOA, DH.ŞFR. 567/53 (s. 2, 30 Temmuz 1917): Medine Müdafii Fahreddin Paşa («sfryesy k fhr aldyn +») adına yapıştırılmış saf çözülmemiş 4 haneli telgraf şeridi — Adana Rosetta Taşıyla çözülen 4749 = şifre (2×) ve Karesi ortak 4509 kodu.

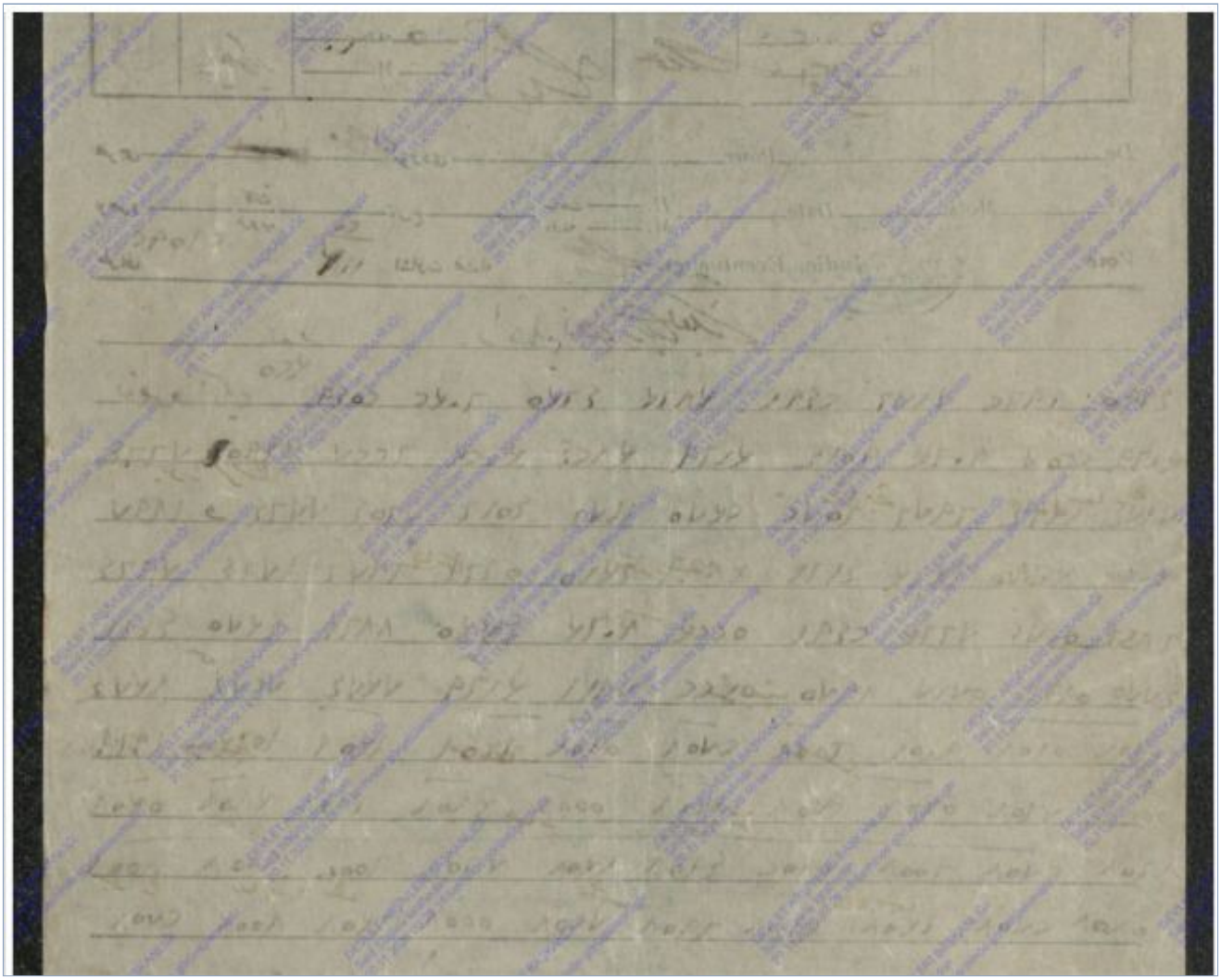

Levha 28 — BOA, DH.ŞFR. 452/85 (s. 2, 8 Aralık 1914): Musul Fransız Konsoloshanesi evrakı arasında ele geçirilen 4 haneli saf çözülmemiş düşman (Fransız) diplomatik şifre sureti.

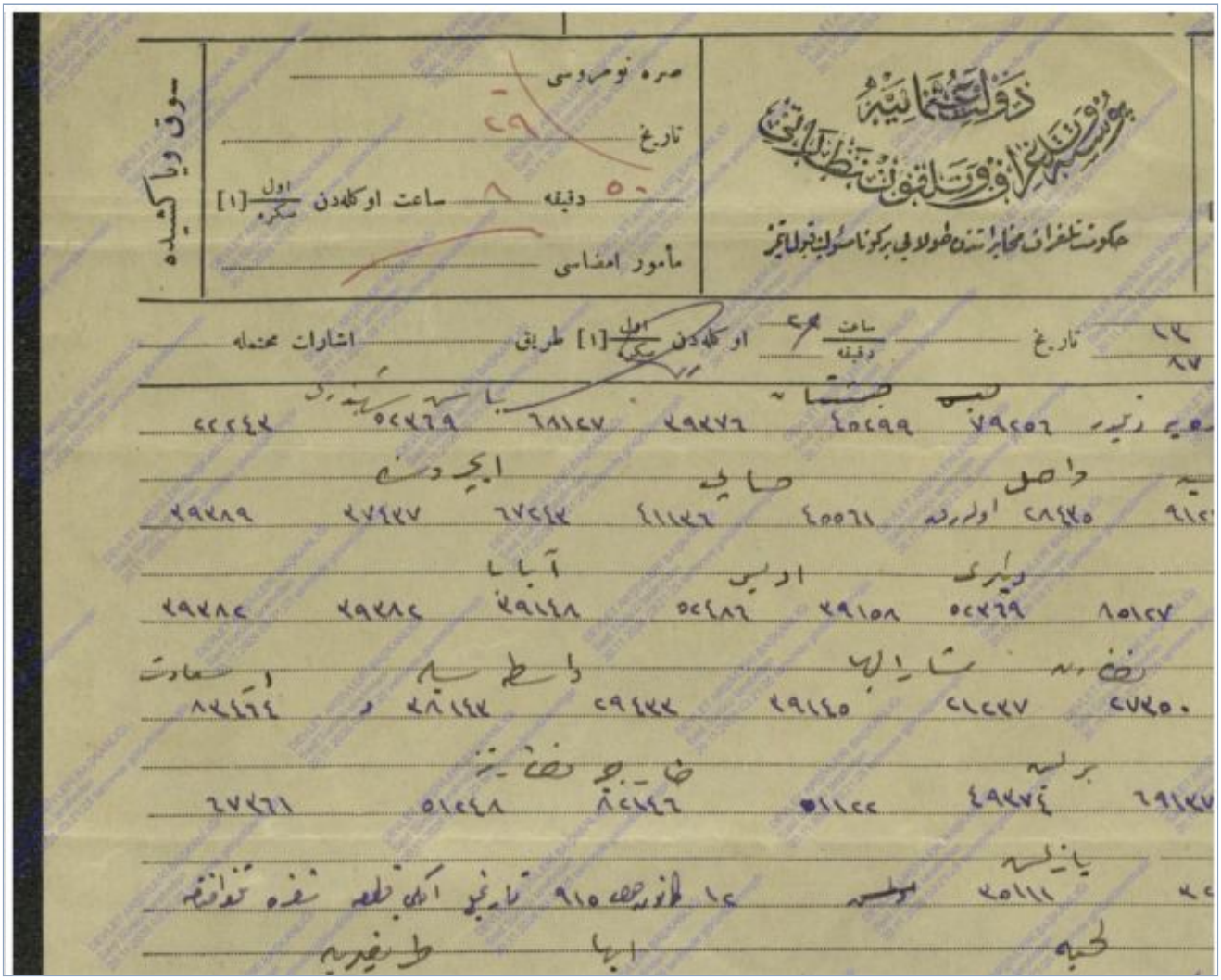

Levha 29 — BOA, DH.ŞFR. 508/19 (s. 1, 5 Şubat 1916): Habeşistan Başşehbenderi Mazhar Bey'in şemsiye sapı içinde gizlice gönderdiği, biri Osmanlı Hariciyesi'ne diğeri Berlin (Alman Hariciyesi) makamlarına ait 5 haneli şifre matrisi ve tam mahlûlü.

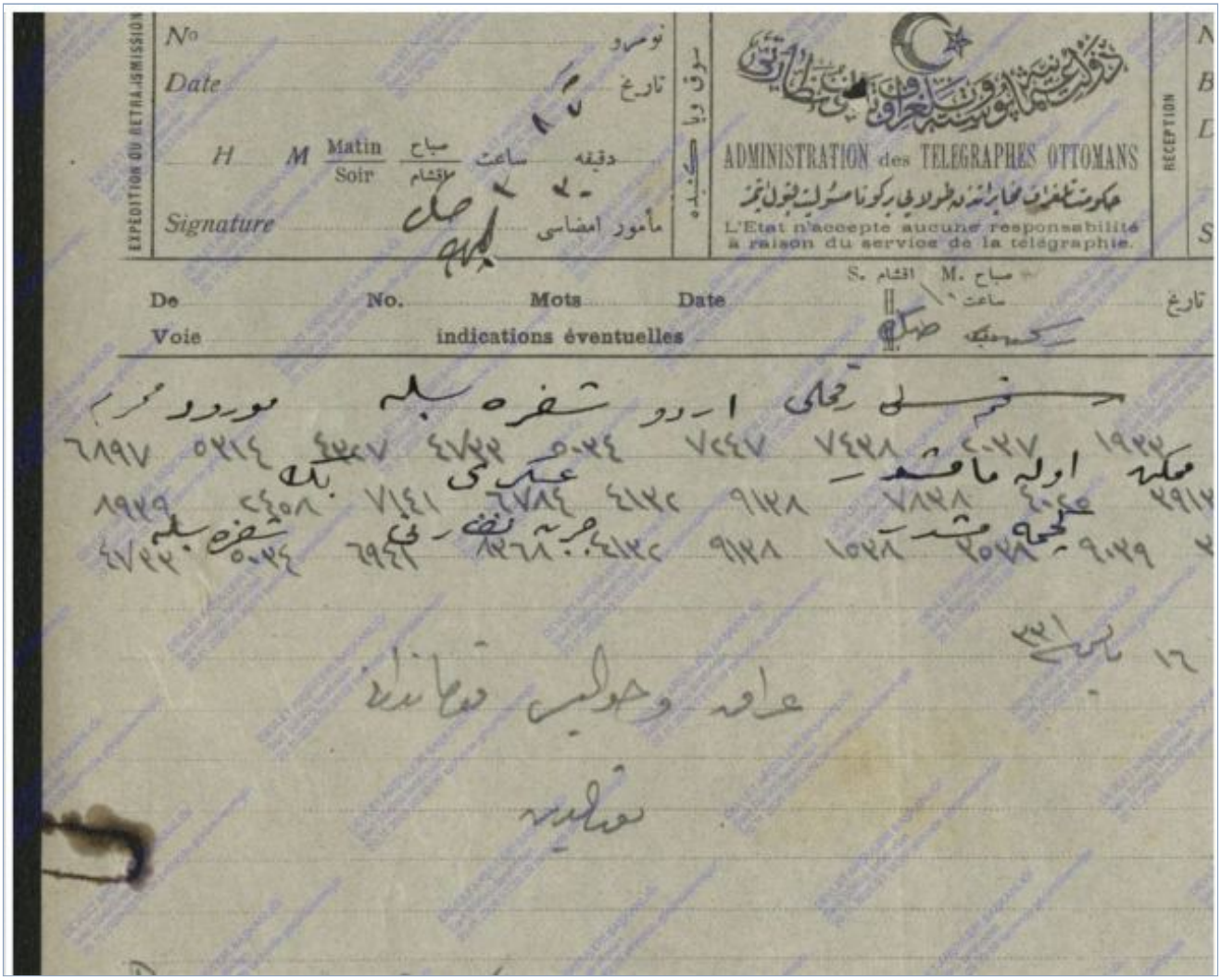

Levha 30 — BOA, DH.ŞFR. 472/152 (s. 1, 29 Mart 1915): Teşkîlât-ı Mahsûsa kurucusu ve Irak Havâlîsi Kumandanı Süleyman Askerî Bey'in (Şuaybiye'den 15 gün önce) 4 haneli ordu şifresi ve beşer rakamlı şifre uyumsuzluğu.

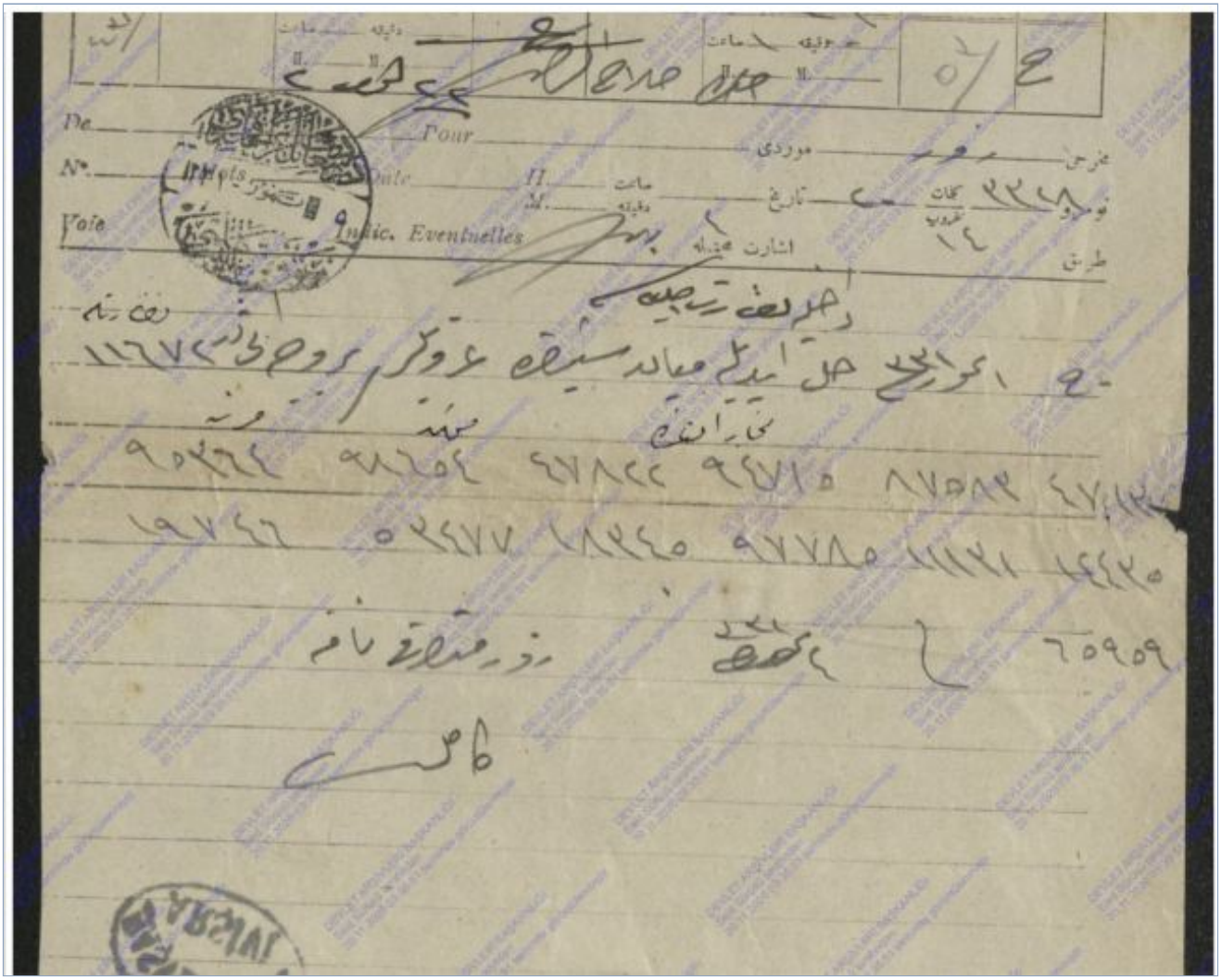

Levha 31 — BOA, DH.ŞFR. 480/70 (s. 1, 17 Mayıs 1915): Zor Mutasarrıflığı'ndan gönderilen 5 haneli çözülemeyen şifre matrisi (95264 98654 47822 …).

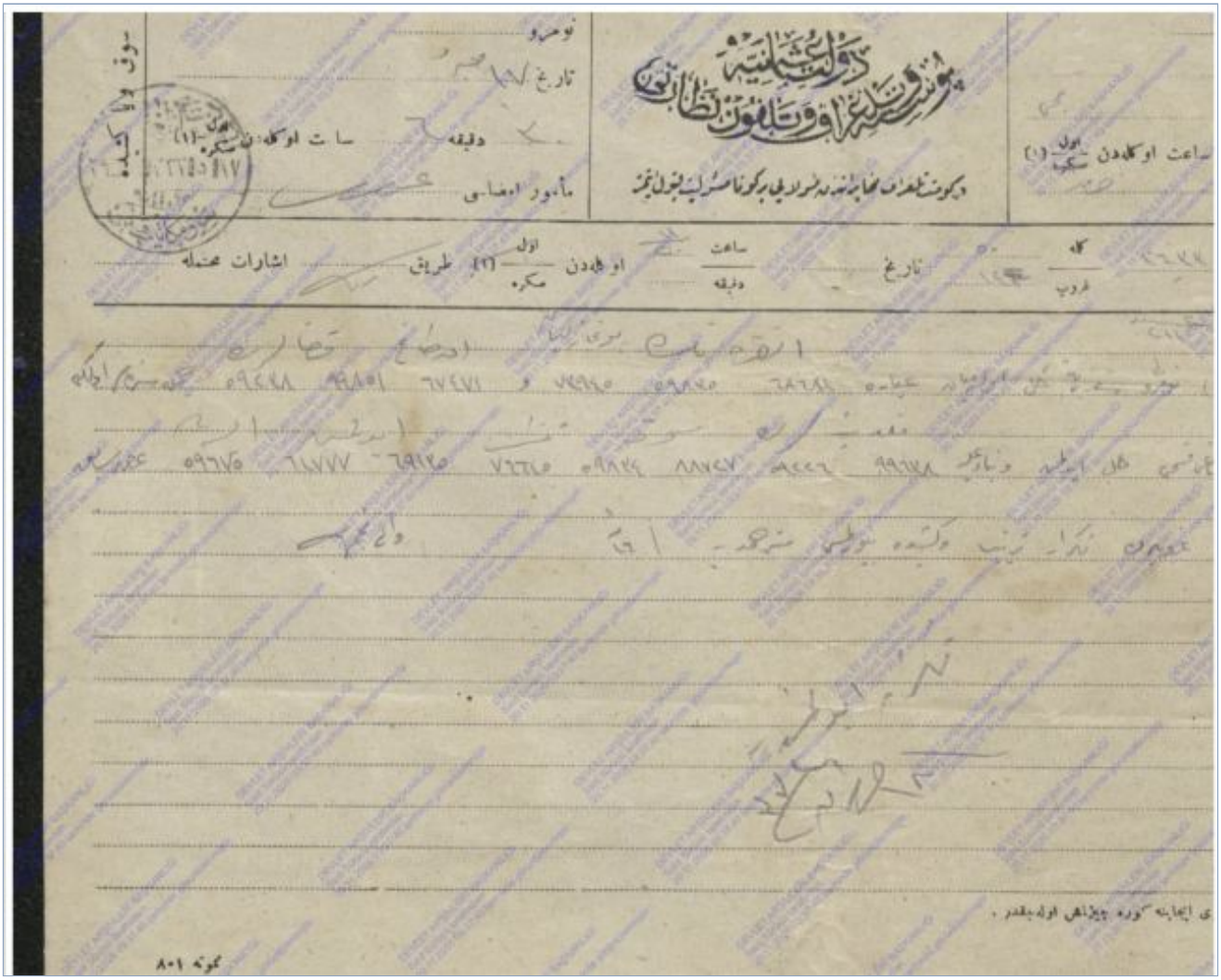

Levha 32 — BOA, DH.ŞFR. 524/46 (s. 1, 29 Nisan 1916): Boğazlıyan ve Akdağ kazalarına gelip halledilemeyen 5 haneli şifre grupları (59438 91851 67471 …).

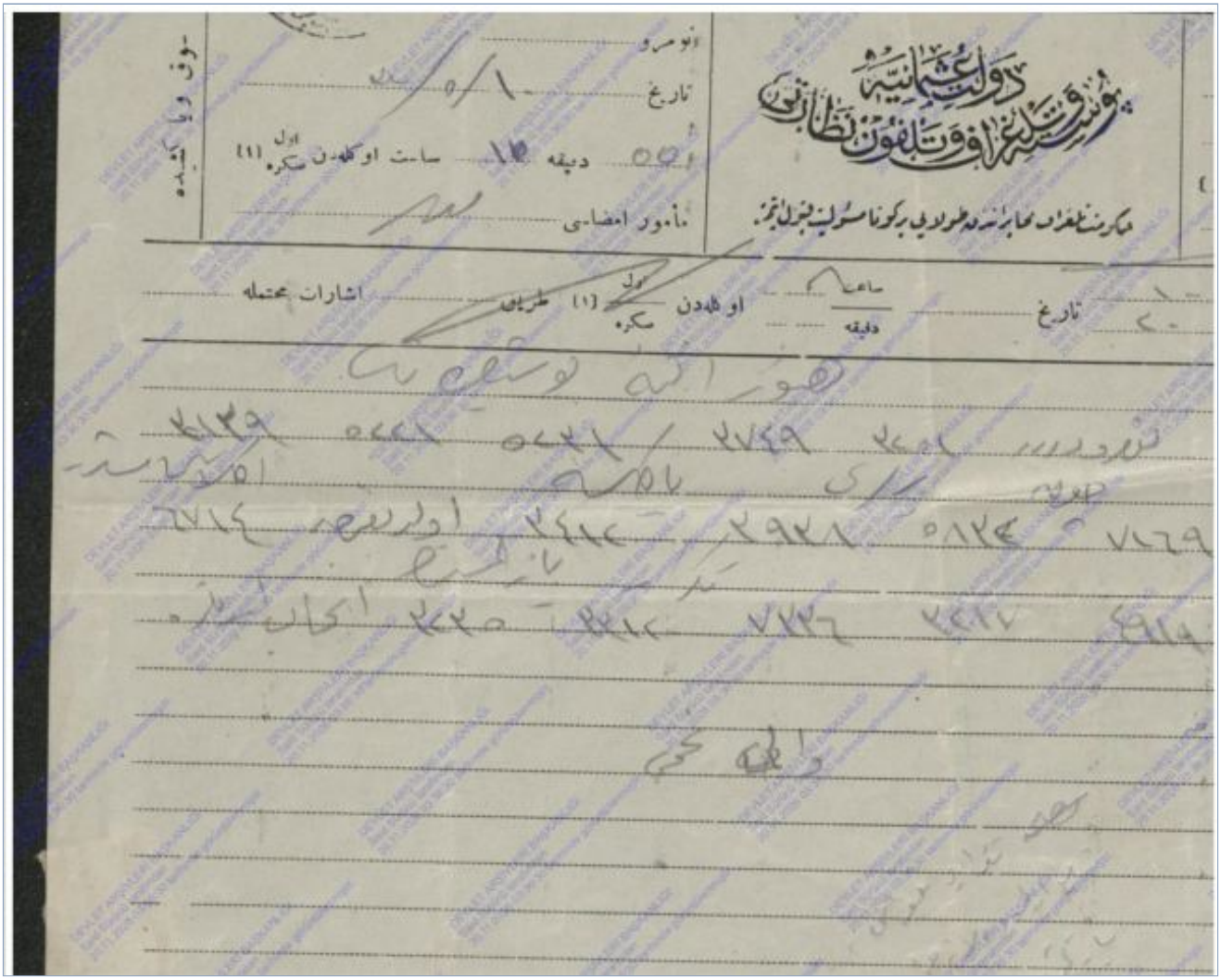

Levha 33 — BOA, DH.ŞFR. 583/111 (s. 1, 9 Mayıs 1918): Trabzon Valiliği'nin hatalı/anlaşılamayan 4 haneli geç savaş şifre grupları (4139 0441 0424 …).

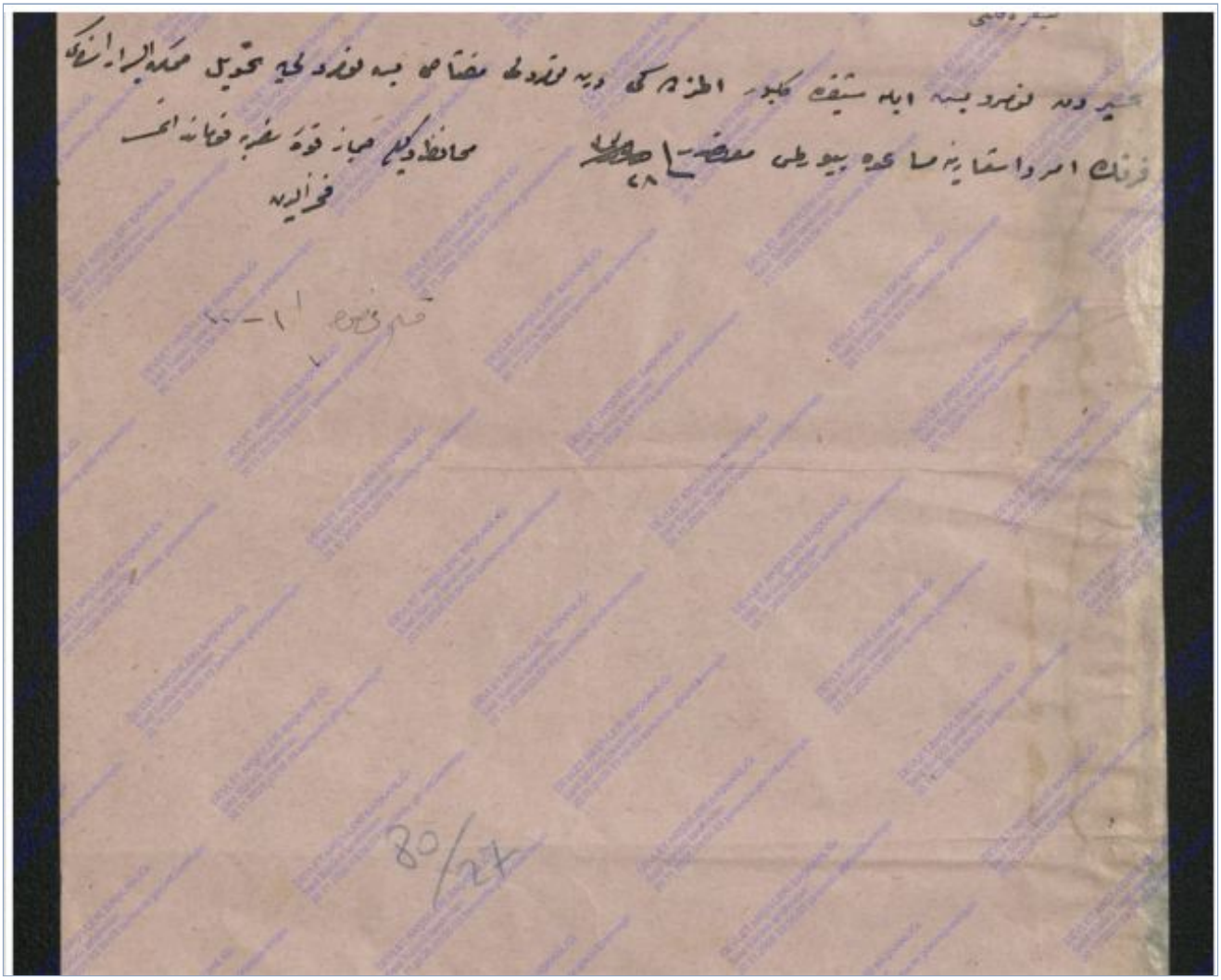

Levha 34 — BOA, DH.ŞFR. 80/27 (s. 1, 30 Eylül 1917): Fahreddin Paşa'nın DH.ŞFR. 567/53 çözümlenmemiş Medine şifre şeridinin Kalem-i Mahsûs çözümü («Asîr'den numro beş ile şifre geliyor. Elimizdeki dört numrolu miftâhın beş numroluya tahvîli…»).

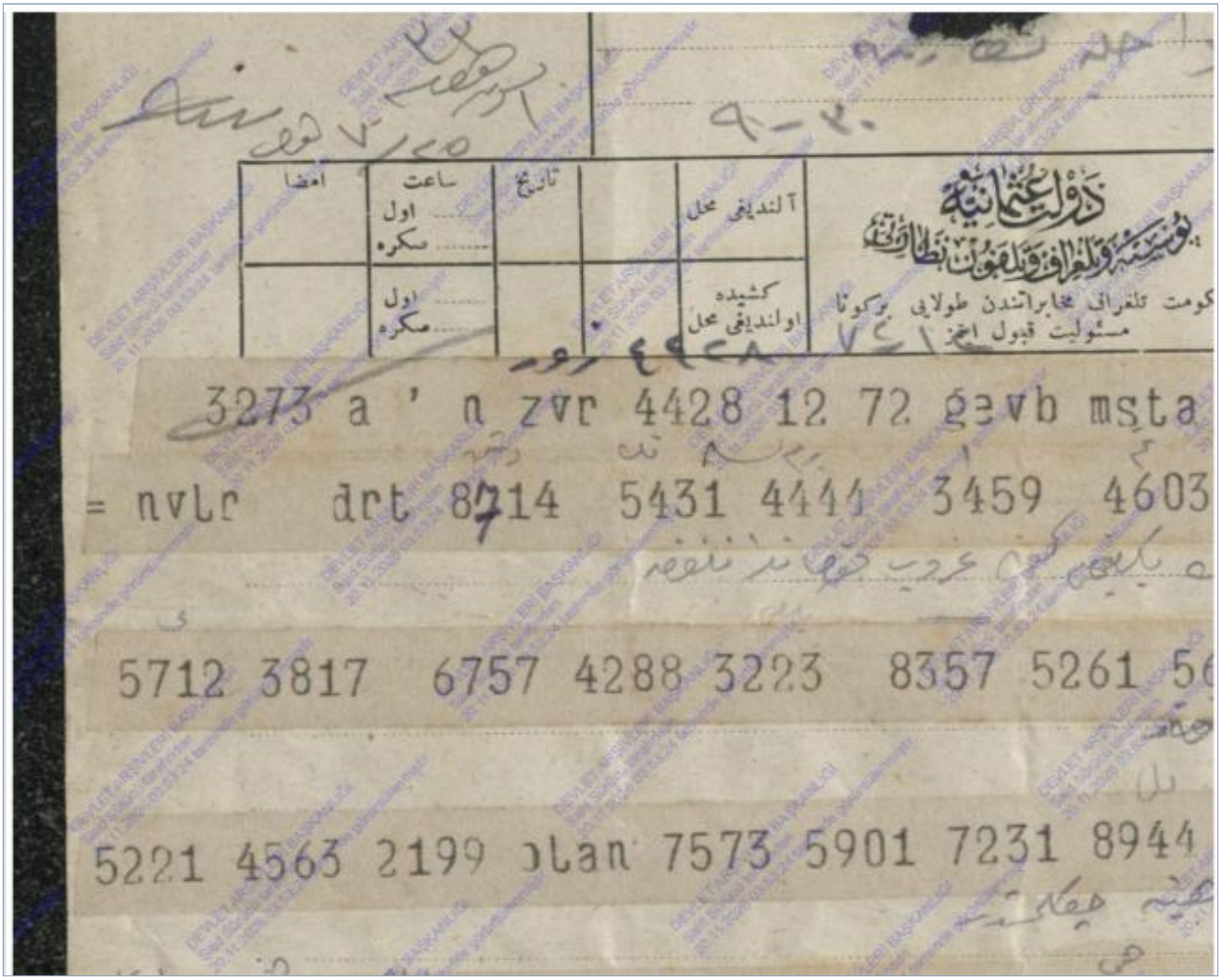

Levha 35 — BOA, DH.ŞFR. 567/52 (s. 1, 30 Temmuz 1917, Zor/Remadiye): Başında «nvlr drt» (Numro Dört) göstergesi bulunan baskı 4 haneli telgraf şeridi ve Remadiye kuşatmasına dair kurşun kalem mahlûlü (4563 = numro ortak kodu).

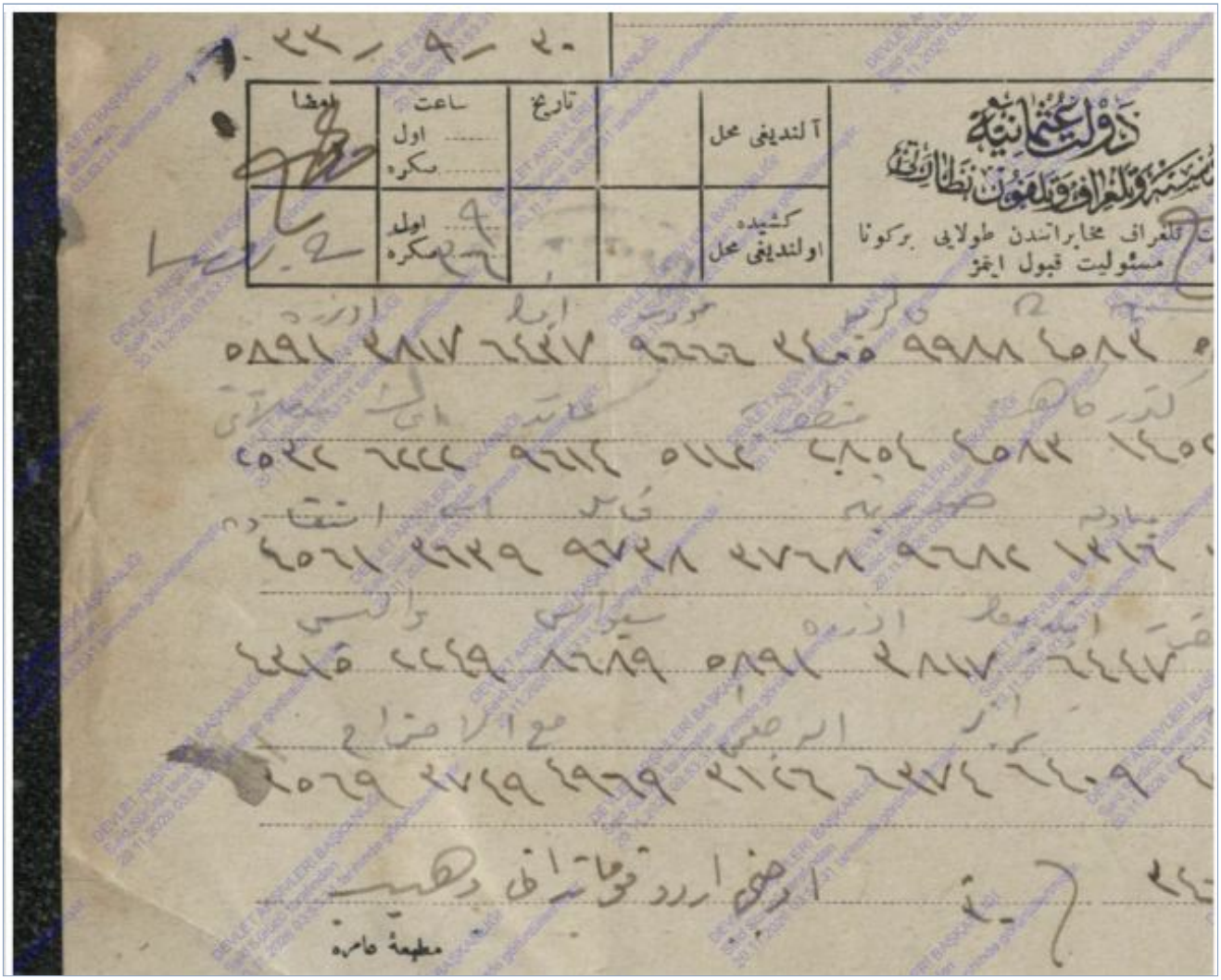

Levha 36 — BOA, DH.ŞFR. 567/48 (s. 1, 30 Temmuz 1917): 3. Ordu Kumandanı Vehib Paşa imzalı 4 haneli şifre matrisi ve tam mahlûlü (5891 = üzere, 4969 = maa'l-ihtirâm).

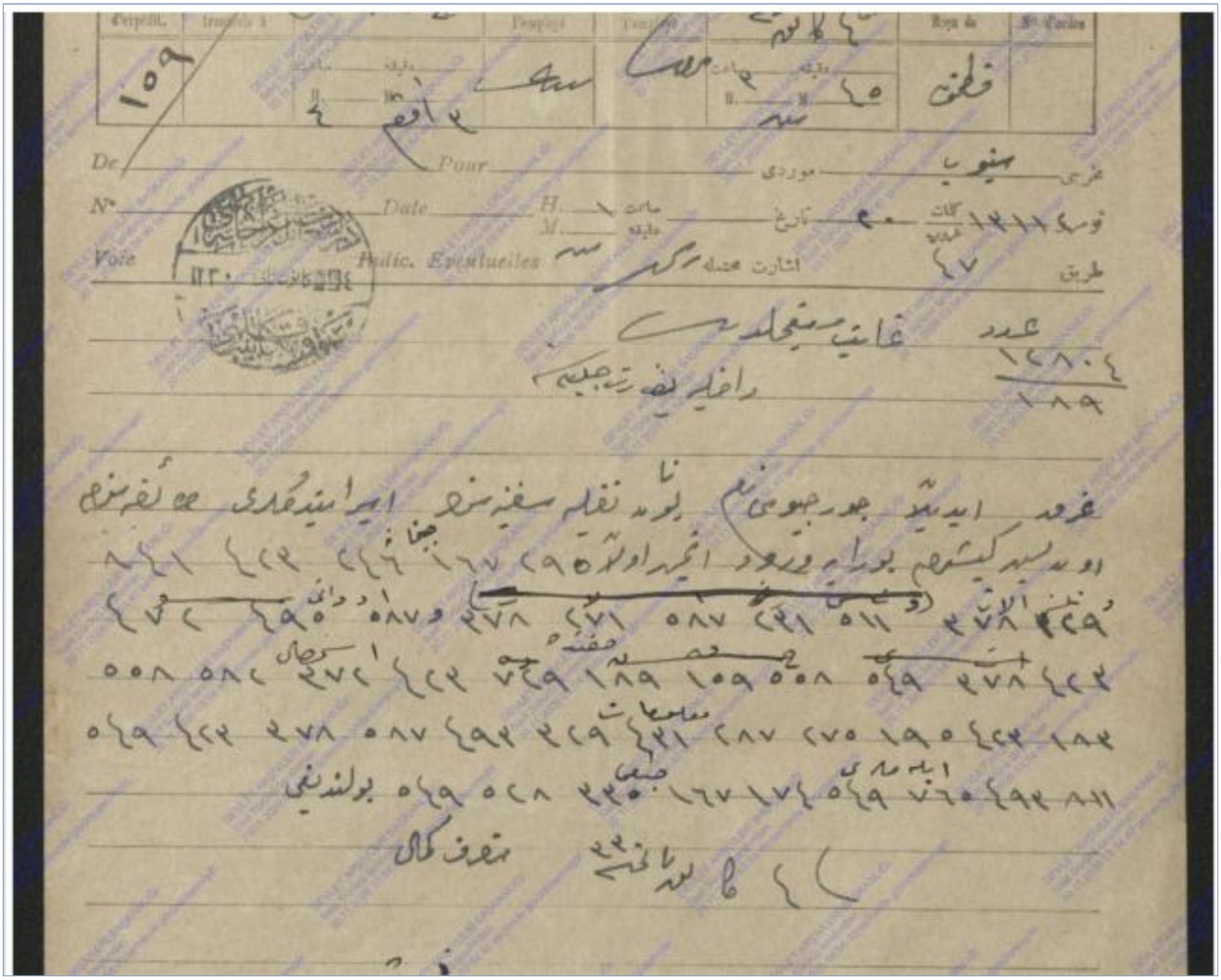

Levha 37 — BOA, DH.ŞFR. 458/37 (s. 1, 17 Ocak 1915, Sinop): Batırılan Yunan nakliye gemisi Corciyos esirlerinden ele geçirilen cephane ve telsiz telgraf aletlerine dair 3 haneli Karadeniz şifre matrisi ve tam mahlûlü.

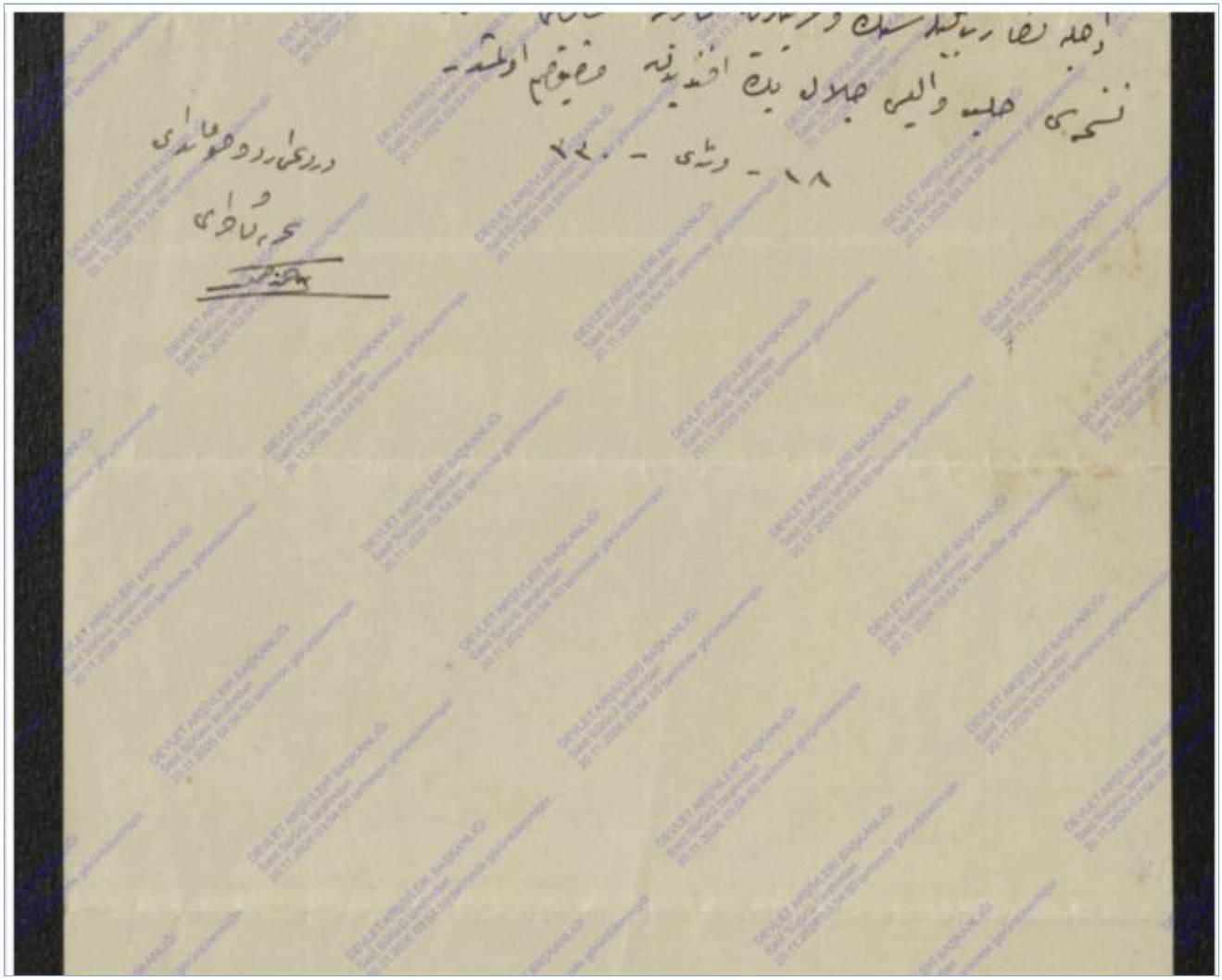

Levha 38 — BOA, TŞR.HL. 1/109 (s. 1, 31 Ekim 1914): 4. Ordu Kumandanı ve Bahriye Nâzırı Cemâl Paşa'nın el yazısı imzasıyla 94 numaralı şifre miftahının Halep Valisi Celâl Bey'e teslim makbuzu.

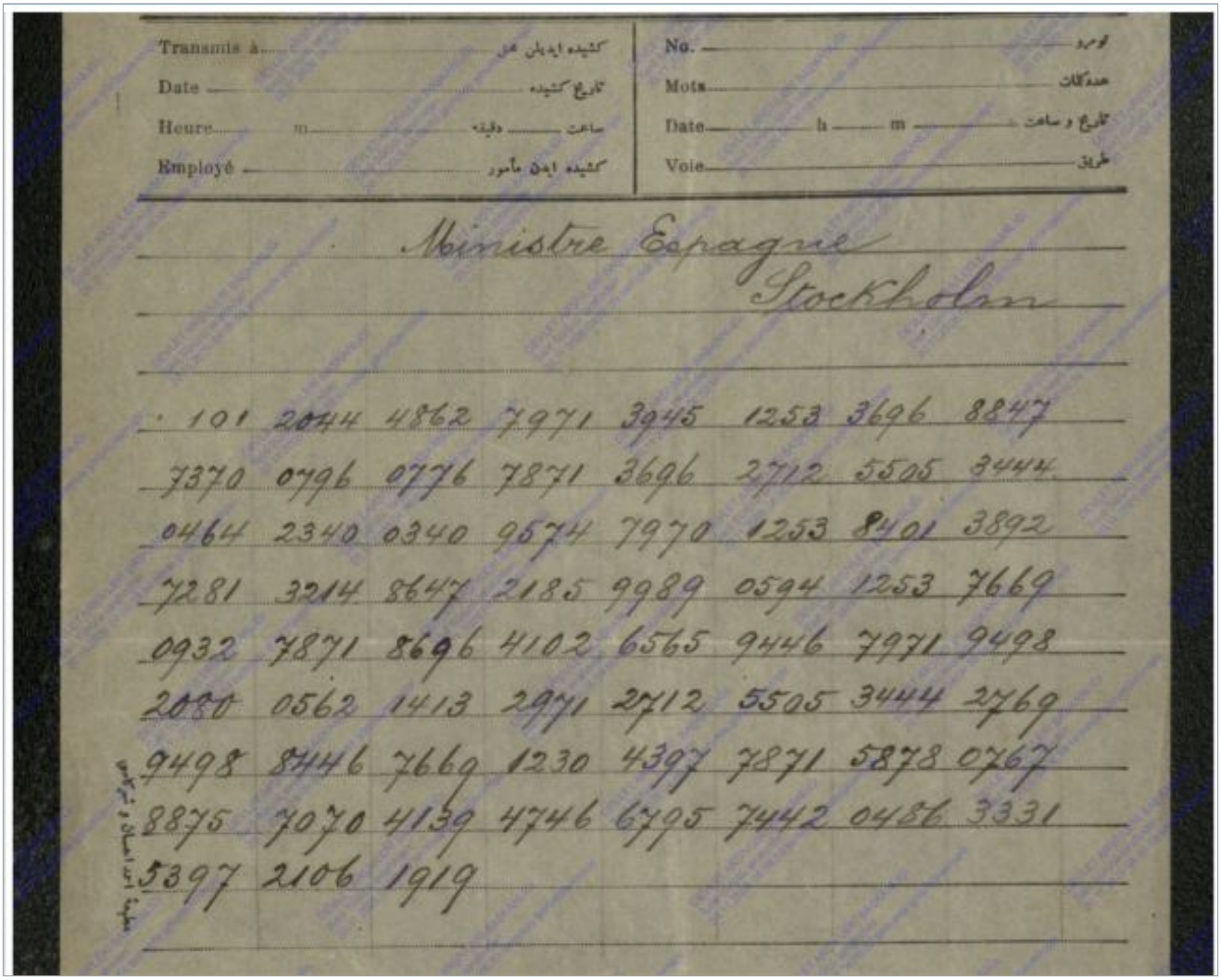
Transmis à ... کشیده ایدیلن محل
Date ... تاریخ کشیده
Heure ... m ... ساعت ... دقیقه
Employé ... کشیده ایدن مأمور

No. ... نومرو
Mots ... عدد کلمات
Date ... h ... m ... تاریخ و ساعت
Voie ... طریق

Ministre Espagne
Stockholm

101 2044 4862 7971 3945 1253 3696 8847
7370 0796 0776 7871 3696 2712 5505 3444
0464 2340 0340 9674 7970 1253 8401 3892
7281 3214 8647 2185 9989 0594 1253 7669
0932 7871 8696 4102 6565 9446 7971 9498
2080 0562 1413 2971 2712 5505 3444 2769
9498 8446 7669 1230 4397 7871 5878 0767
8875 7070 4139 4746 6795 7442 0486 3331
5397 2106 1919

Levha 39 — BOA, HR.SYS. 2181/8 (s. 4, 21 Ağustos 1916): «Ministre Espagne Stockholm» başlıklı, 67 gruplu %100 saf çözülmemiş 4 haneli yabancı diplomatik şifre (2712 5505 3444 üçlü ibare tekrarı ile).

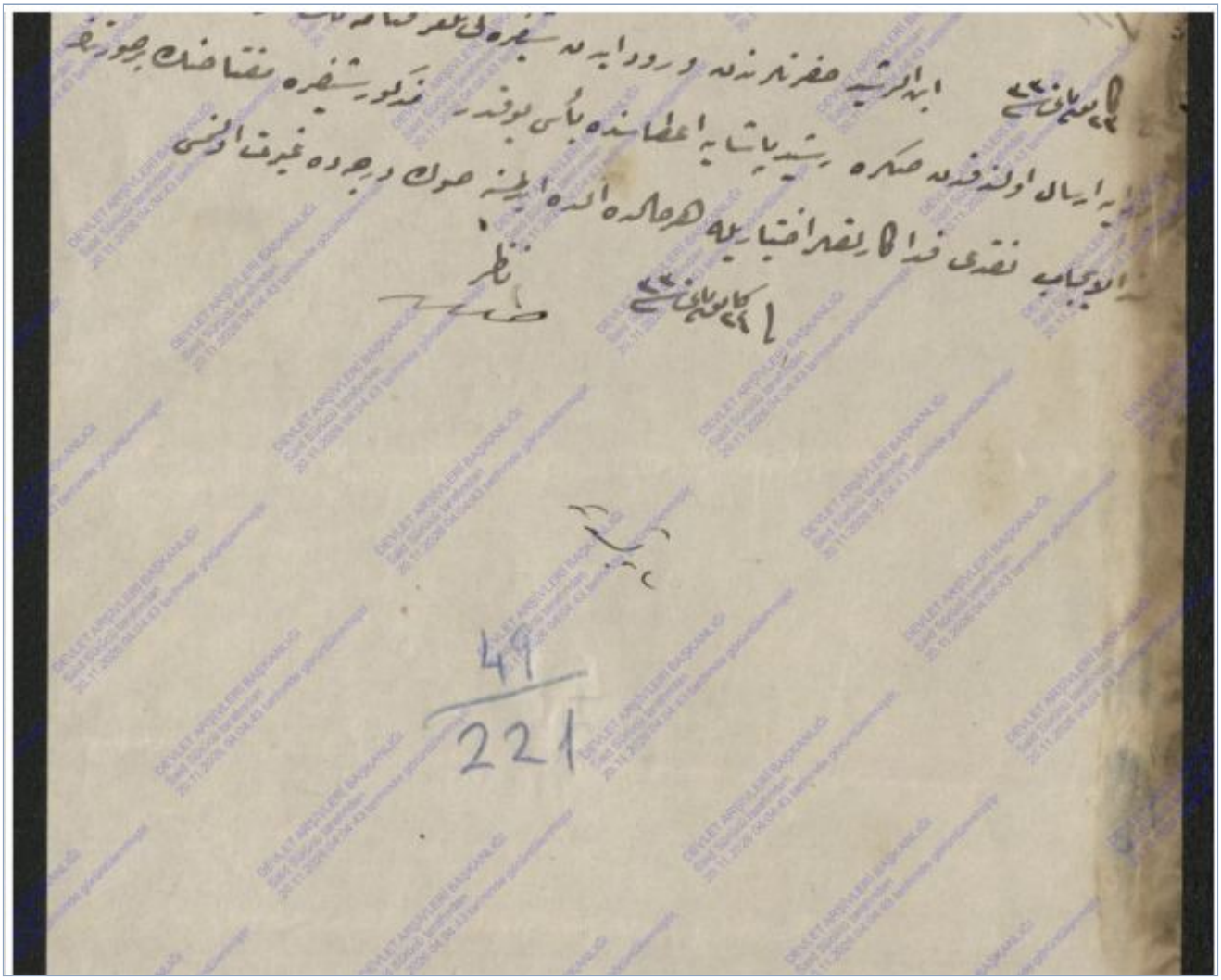

Levha 40 — BOA, DH.ŞFR. 49/221 (s. 1, 14 Ocak 1915): Dahiliye Nâzırı Talât Paşa'nın, Emir İbnürreşîd'in 2 haneli Arapça şifre anahtarının «nakdî fedâkârlıklar ihtiyârıyla» (para/rüşvetle) elde edilmesi emri.

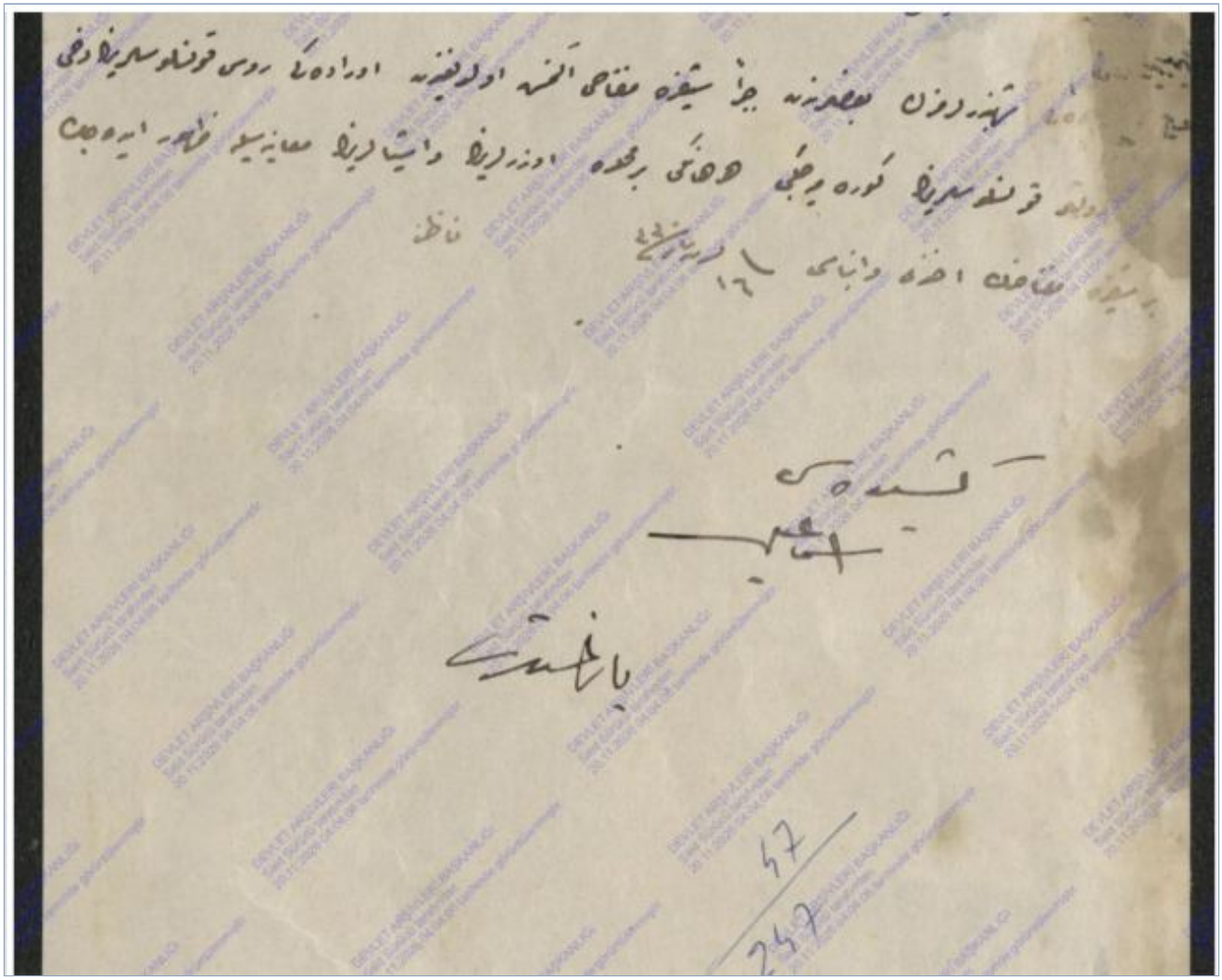

Levha 41 — BOA, DH.ŞFR. 47/247 (s. 1, 29 Kasım 1914): Talât Paşa'nın, Rusların Osmanlı şehbenderlerinden zorla miftah almasına misilleme olarak Rus konsoloslarının üstlerinin ve eşyalarının aranıp şifre anahtarlarına el konulması emri.

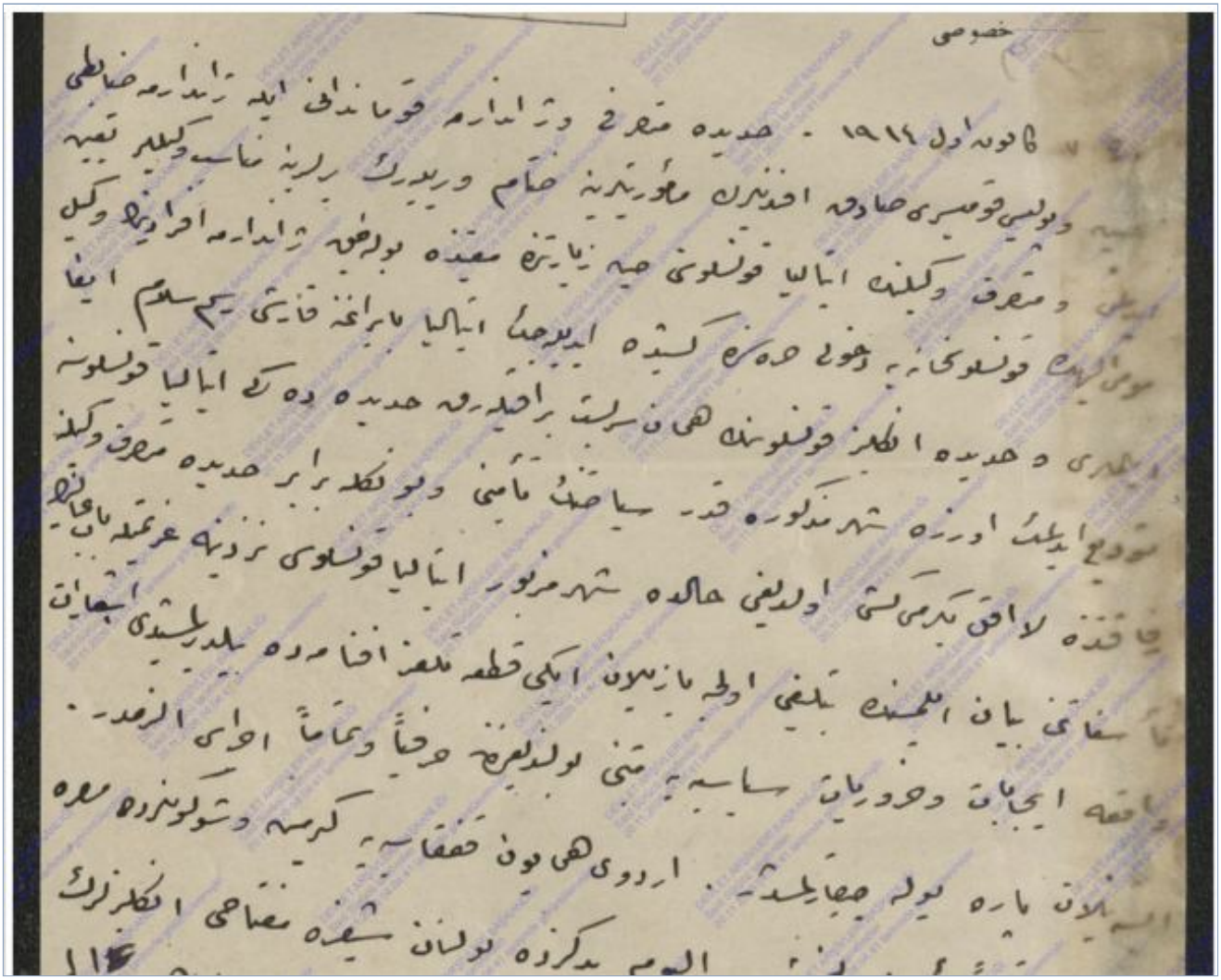

Levha 42 — BOA, DH.ŞFR. 49/45 (s. 1, 17 Ocak 1915): Yemen Hudeyde'de Osmanlı şifre anahtarının İngilizlerin eline geçmesi üzerine acil iptal emri.

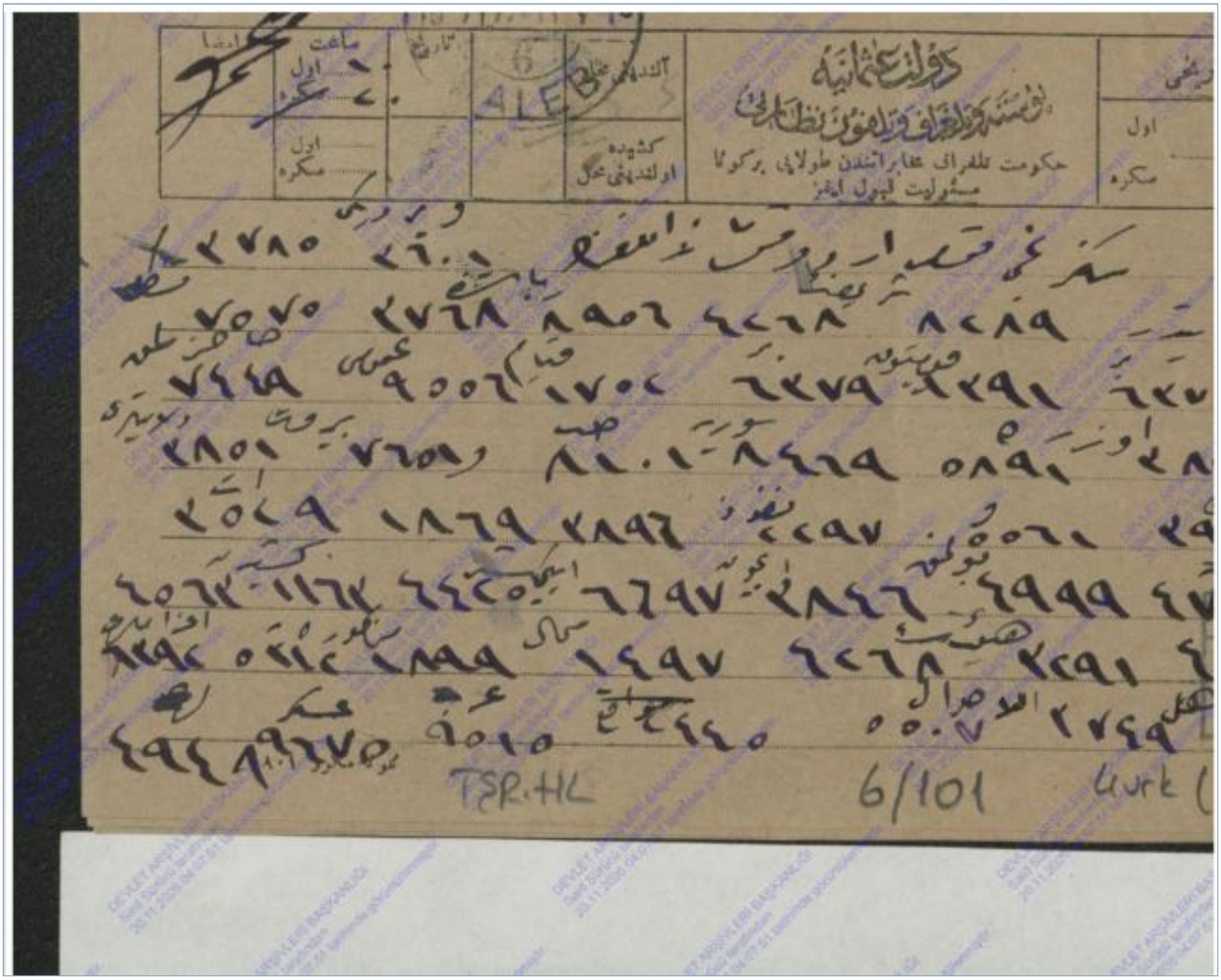

Levha 43 — BOA, TŞR.HL. 6/101 (s. 1, 28 Mayıs 1917): 4. Ordu Kumandanı Cemal Paşa'nın İngiliz destekli Şerif Hüseyin ayaklanma komisyonuna dair 4 haneli şifre matrisi ve tam mahlûlü (8489=Şerîf, 8469=Suriye, 8801=Haleb, 7651=Beyrût, 5891=üzere, 9515=asker).

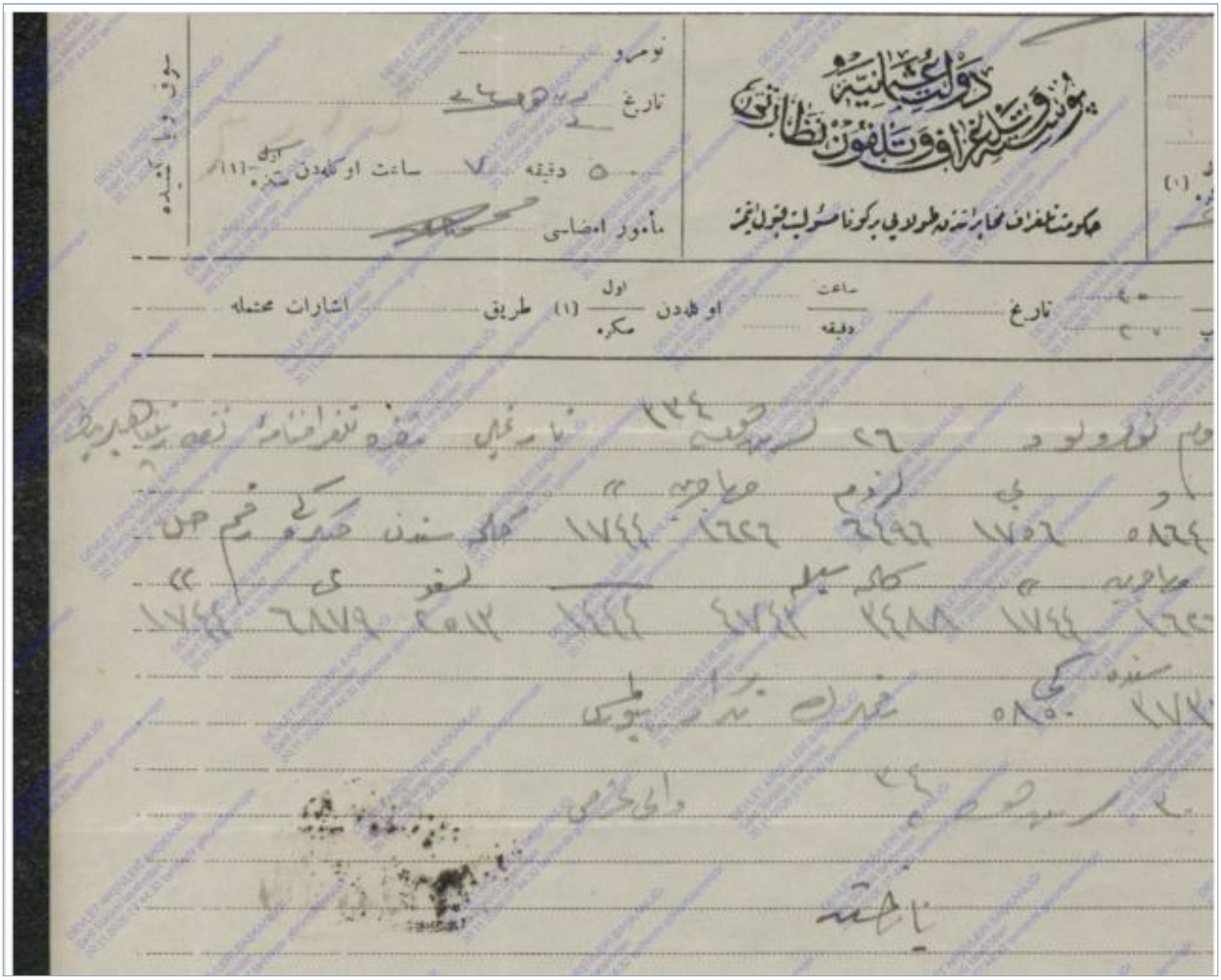

Levha 44 — BOA, DH.ŞFR. 600/73 (s. 1, 30 Ekim 1918 — Mondros Mütarekesi Günü): Vali Vekîli Nâşid imzalı 4 haneli şifre matrisi (1626=muâvene [2×], 3296=lüzûm, 6879).

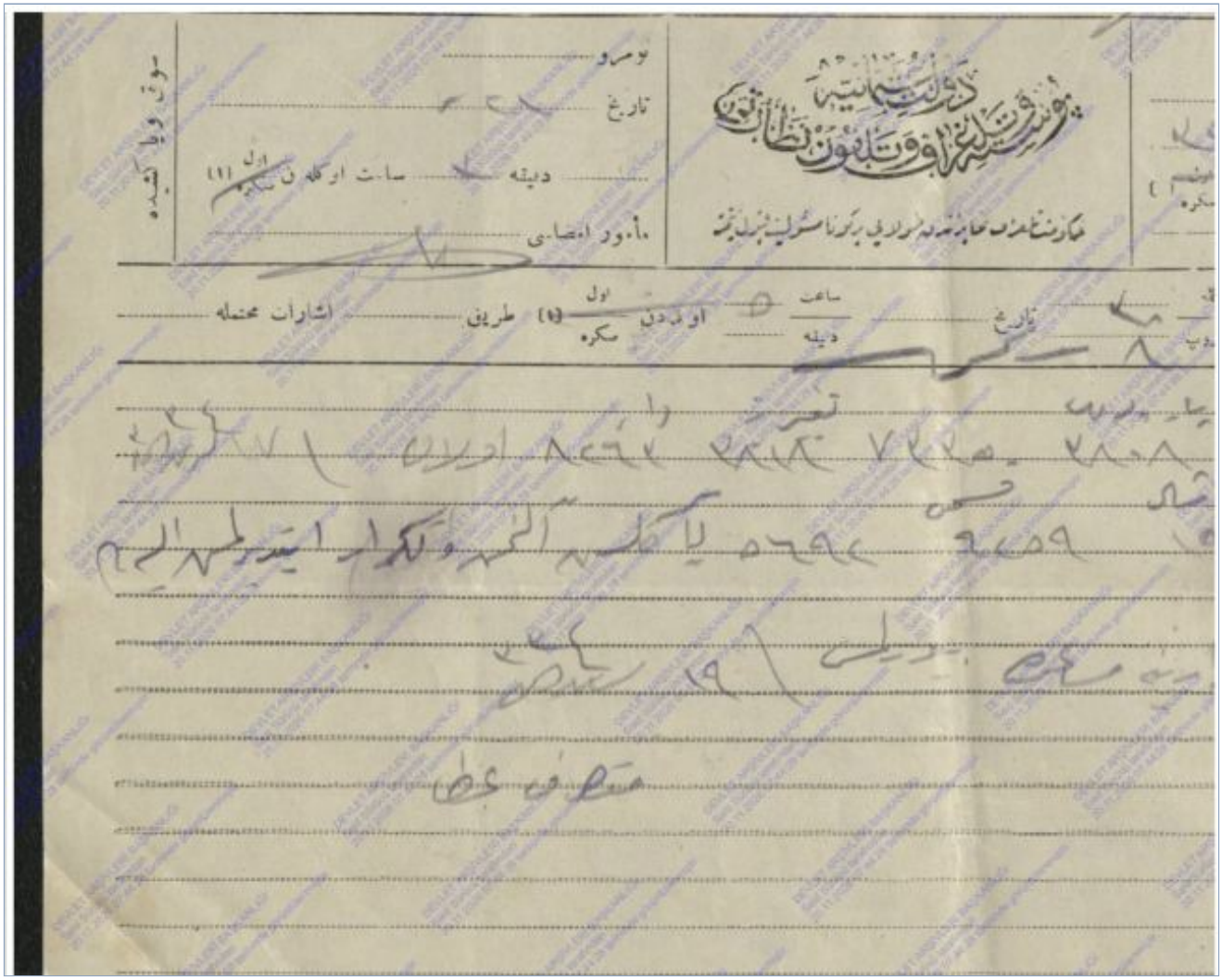

Levha 45 — BOA, DH.ŞFR. 598/127 (s. 1, 19 Ekim 1918): Çözülemeyen 4 haneli şifre blokları — Fahreddin Paşa'nın Medine şeridiyle (567/53) birebir ortak 5692 kodu.

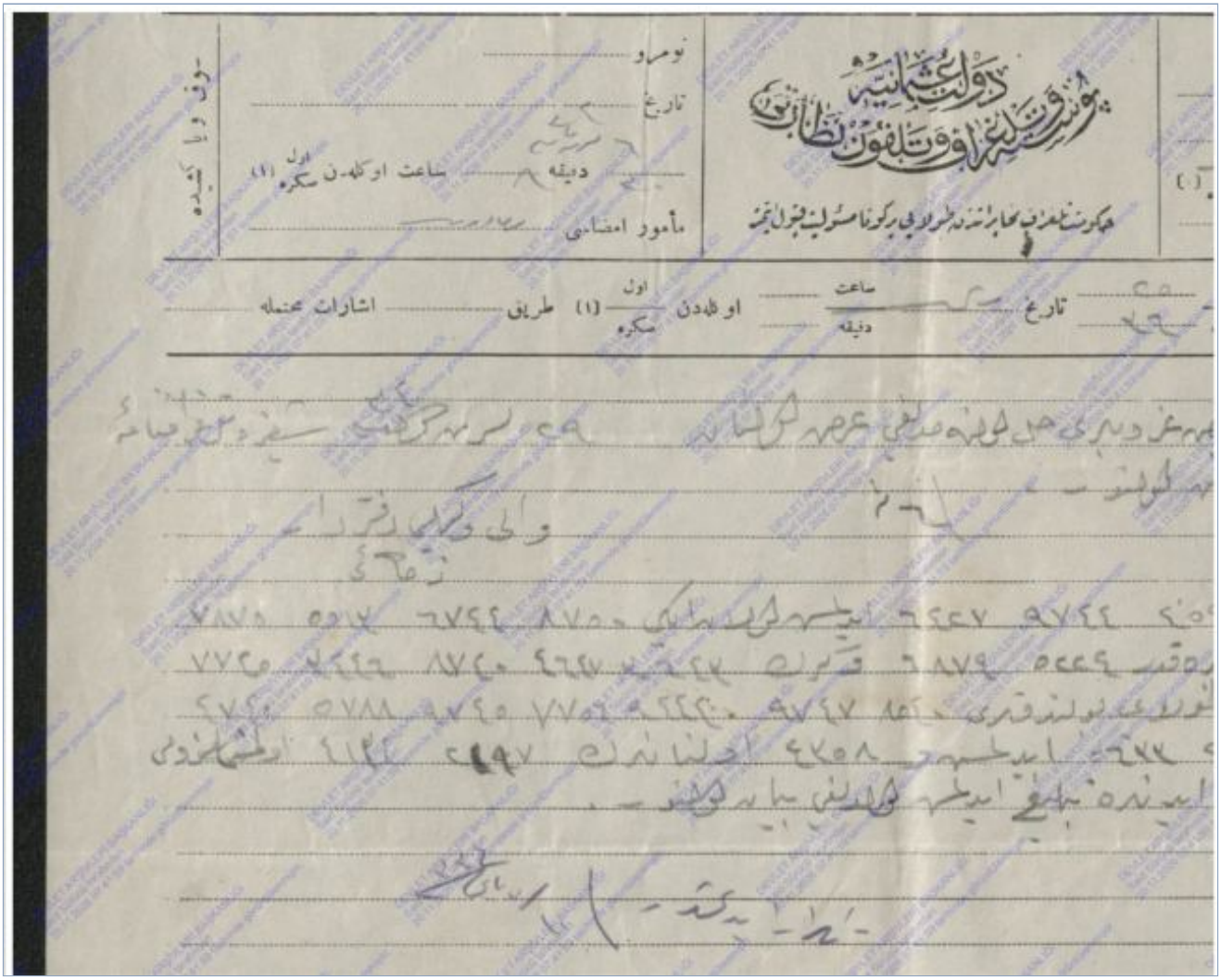

Levha 46 — BOA, DH.ŞFR. 602/13 (s. 1, 10 Kasım 1918): Vali Vekîli Defterdâr Recâî'nin 4 haneli Mütareke sonrası matrisi — 3. Ordu Vehib Paşa (6447) ve Mondros Günü 600/73 (6879) ortak kodlarıyla.

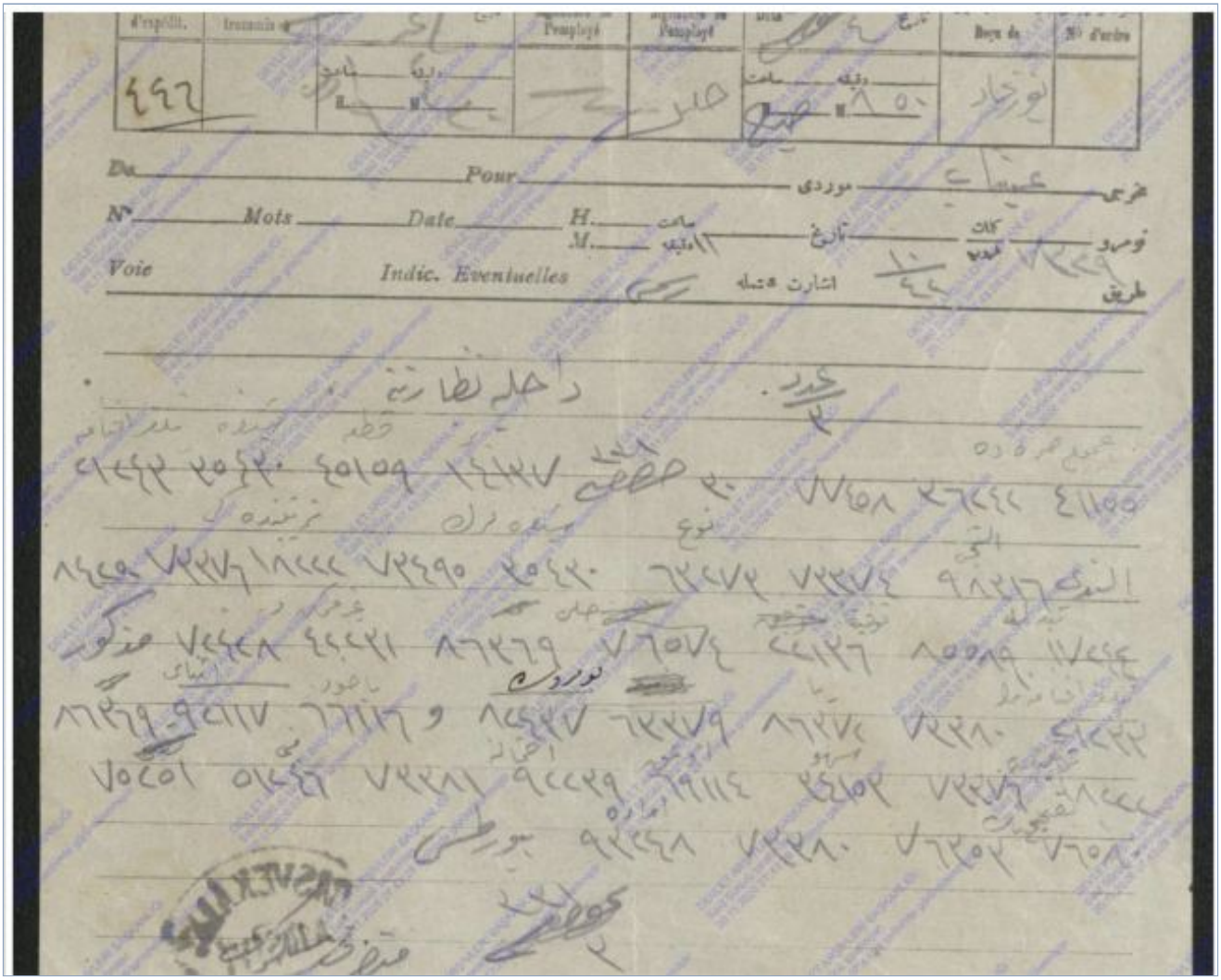

Levha 47 — BOA, DH.ŞFR. 666/43 (s. 1, 16 Nisan 1915, Ayntab): «Altıncı nevi şifrelerin tertîbinde» ifadesini taşıyan büyük 5 haneli şifre matrisi ve kurşun kalem mahlûlü.

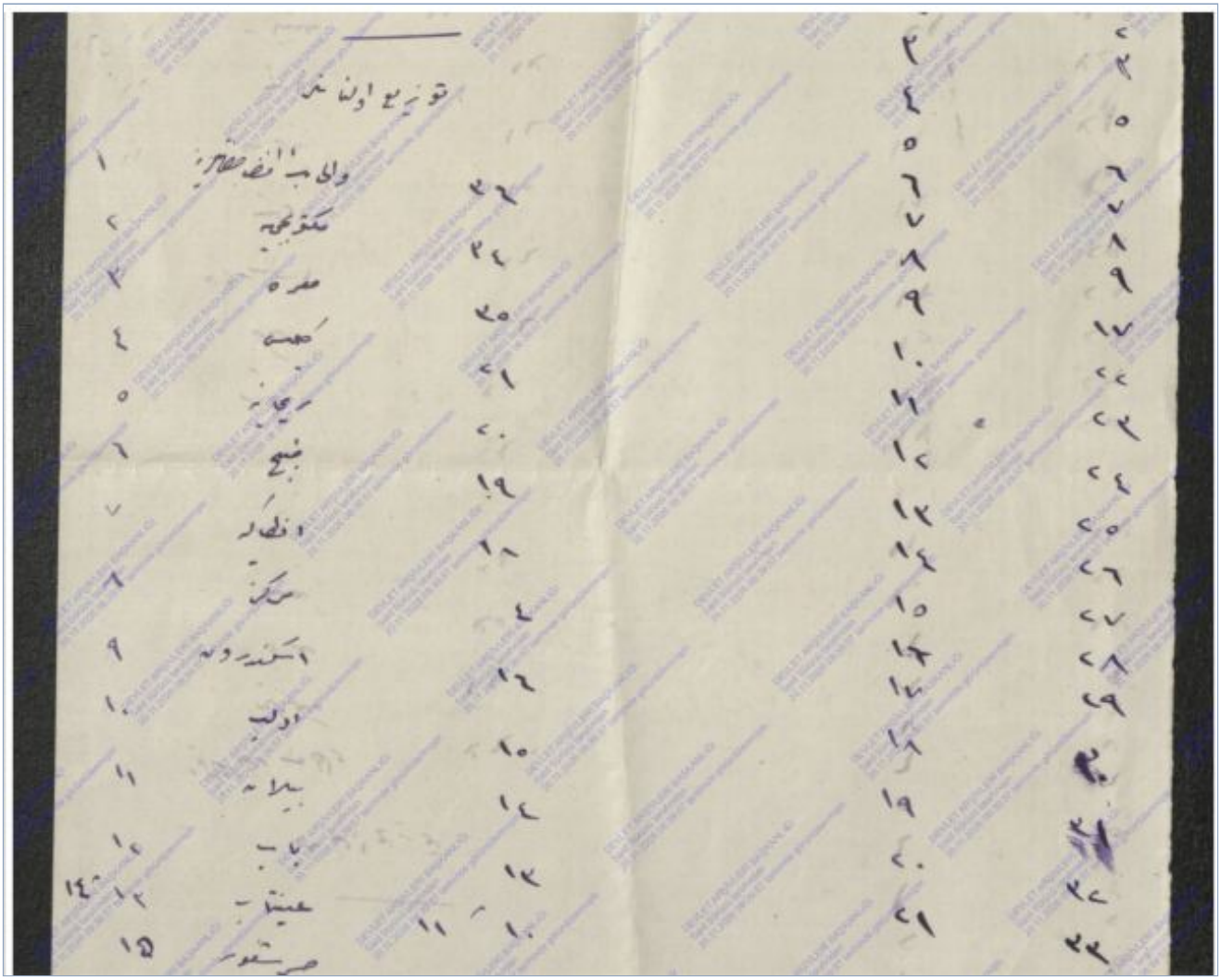

Levha 48 — BOA, DH.EUM.VRK. 28/23 (s. 2, 2 Ocak 1917, Halep Vilayeti): Yeni şifre anahtarının Halep'teki 15+ kazaya (Vali, Mektubcu, Ma'arre, Kilis, Rakka, Münbiç, Antakya, İskenderun, İdlib, Bâb, Ayntab…) numaralı dağıtım defteri.

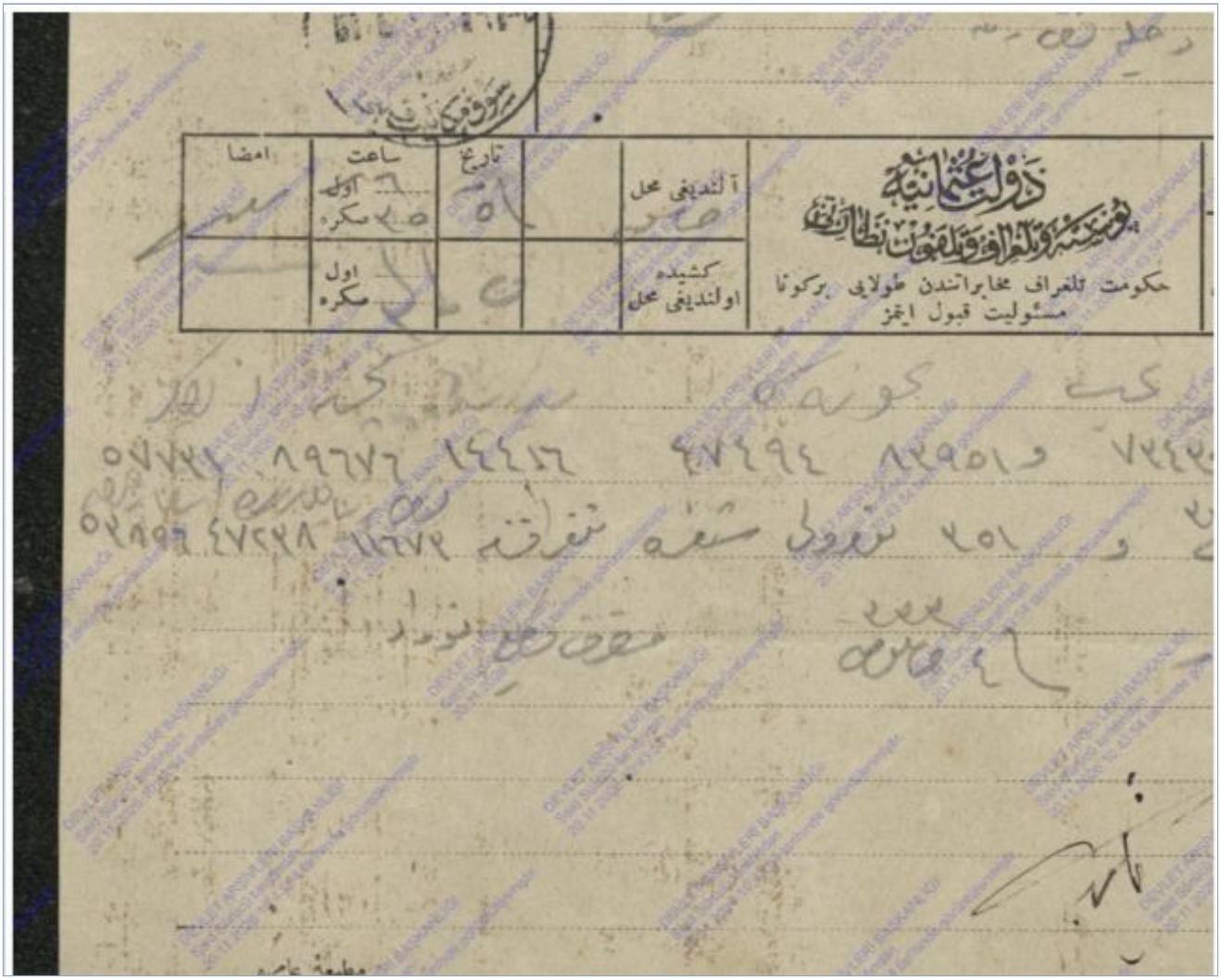

Levha 49 — BOA, DH.ŞFR. 564/66 (s. 2, 4 Temmuz 1917, Canik/Samsun): Ragıb ve avanesi eline geçen İngiliz zabitlerine dair 5 haneli şifre matrisi ve satır arası mahlûlü.

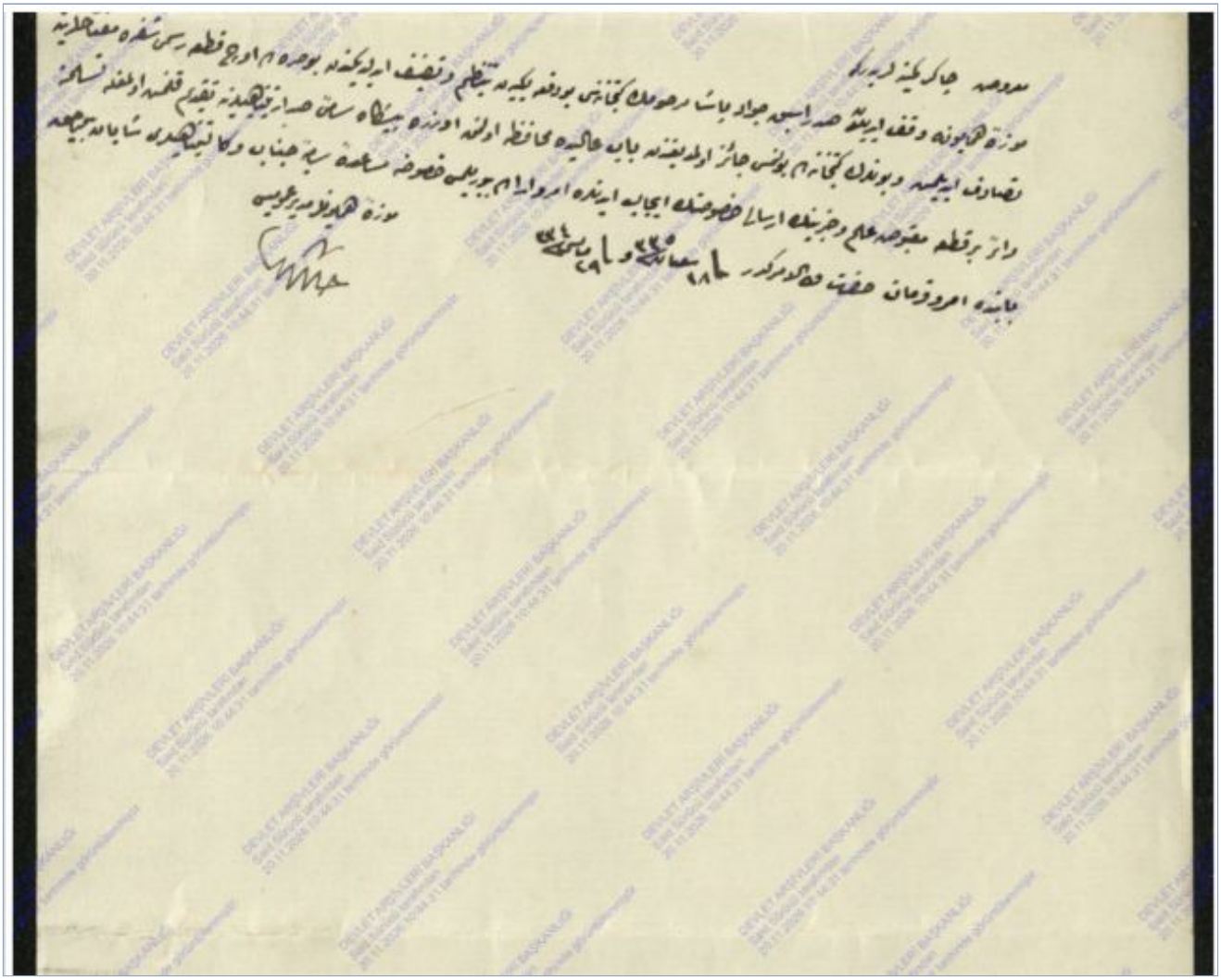

Levha 50 — BOA, BEO 4517/338768 (s. 3, 18 Nisan 1918): Müze-i Hümâyûn Müdürü Halil [Edhem] Bey'in, eski Sadrazam Cevad Paşa'nın vakıf kitapları arasında çıkan 3 kıt'a resmî şifre miftahını «kütübhânede bulunması câiz olmadığından» Bâbıâlî'ye teslim tezkeresi.

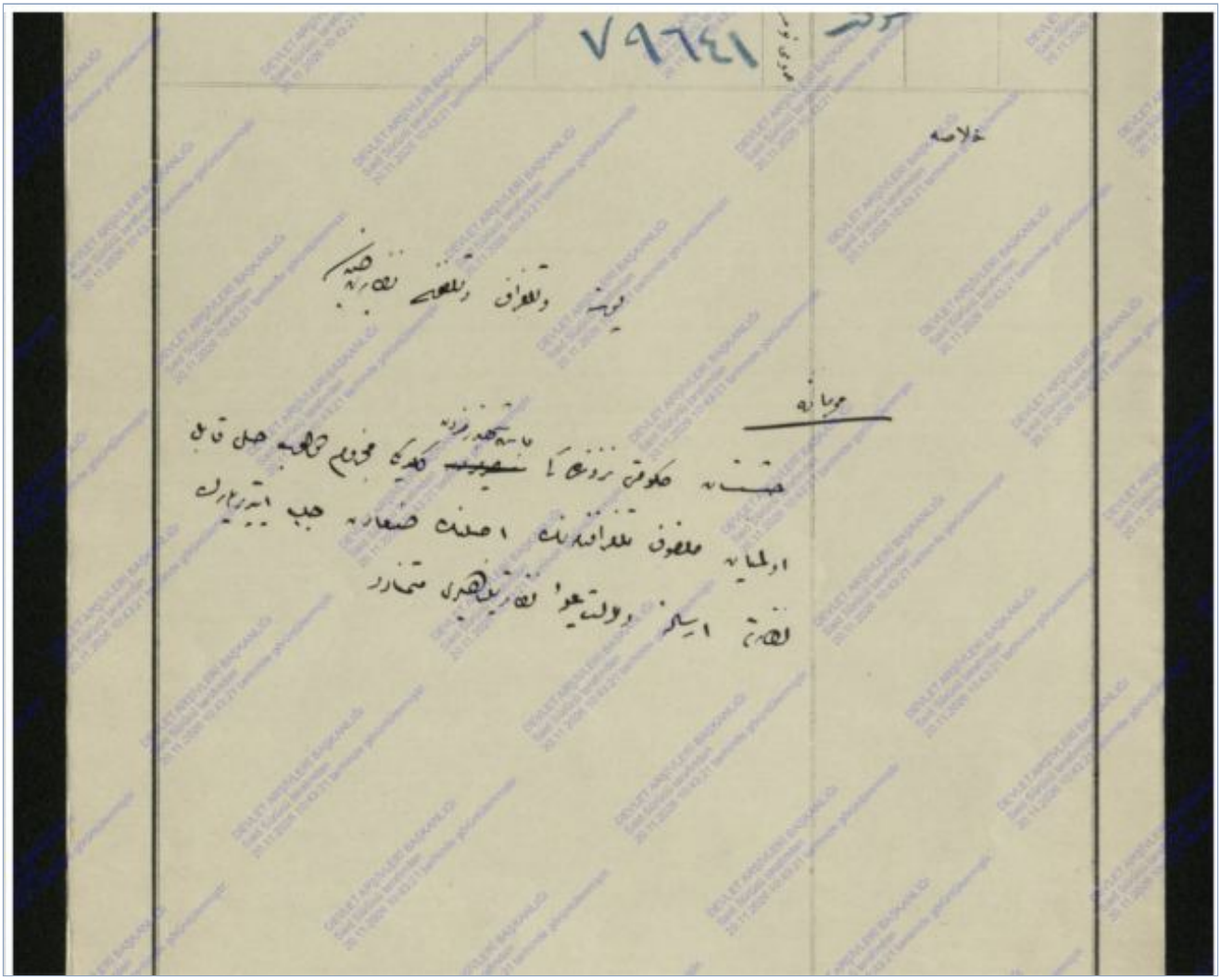

Levha 51 — BOA, HR.SYS. 2979/58 (s. 1, 19 Mart 1916): Habeşistan'dan geldiği tahmin edilen ve çözülemeyen telgrafnamenin aslının San‘a'dan (Yemen) İstanbul'a celbi talebi.

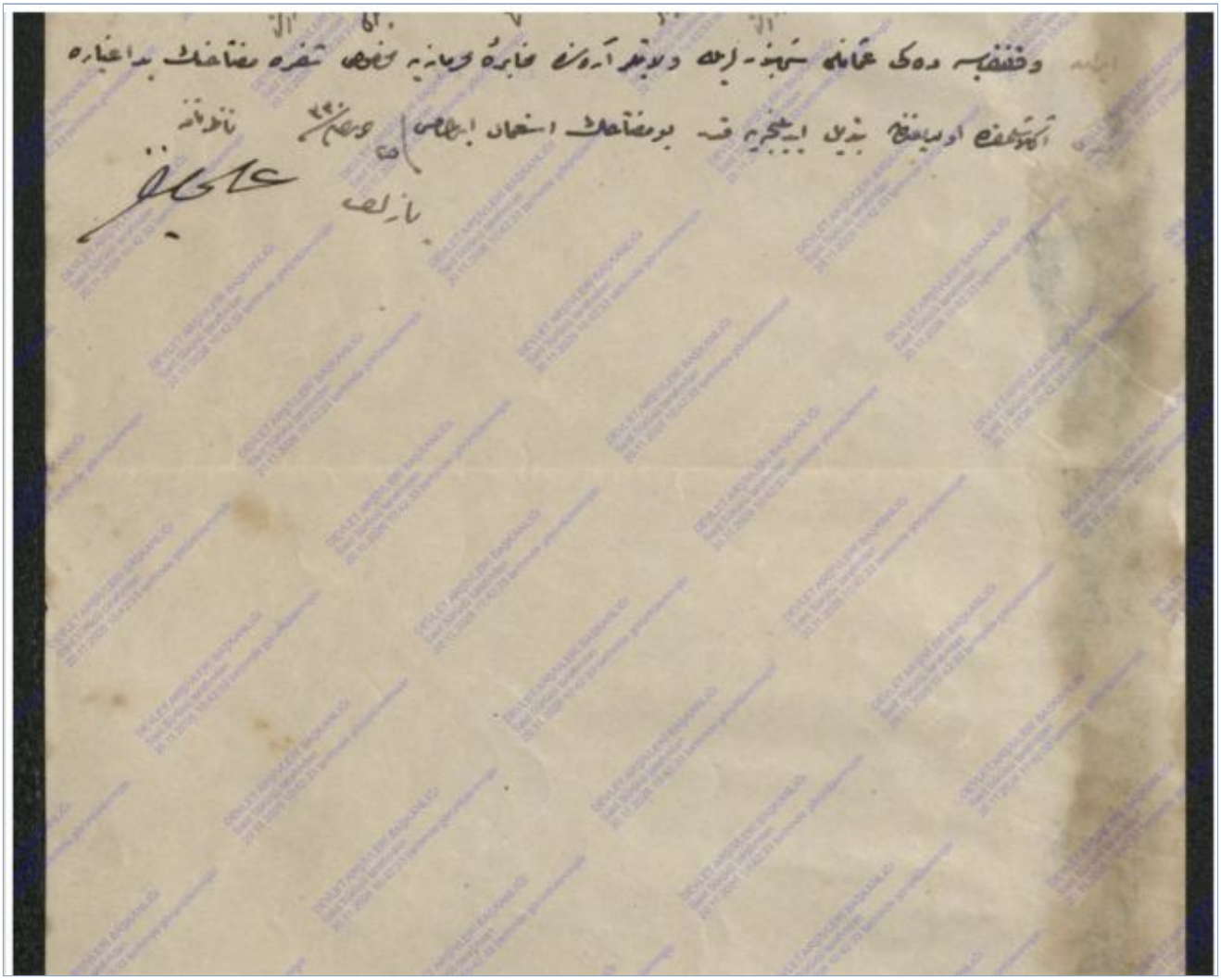

Levha 52 — BOA, DH.ŞFR. 42/238 (s. 1, 7 Temmuz 1914): İran ve Kafkasya şehbenderlikleri ile vilayetler arasında kullanılan ve başkalarının eline geçen şifre miftahının acil iptal tamimi.

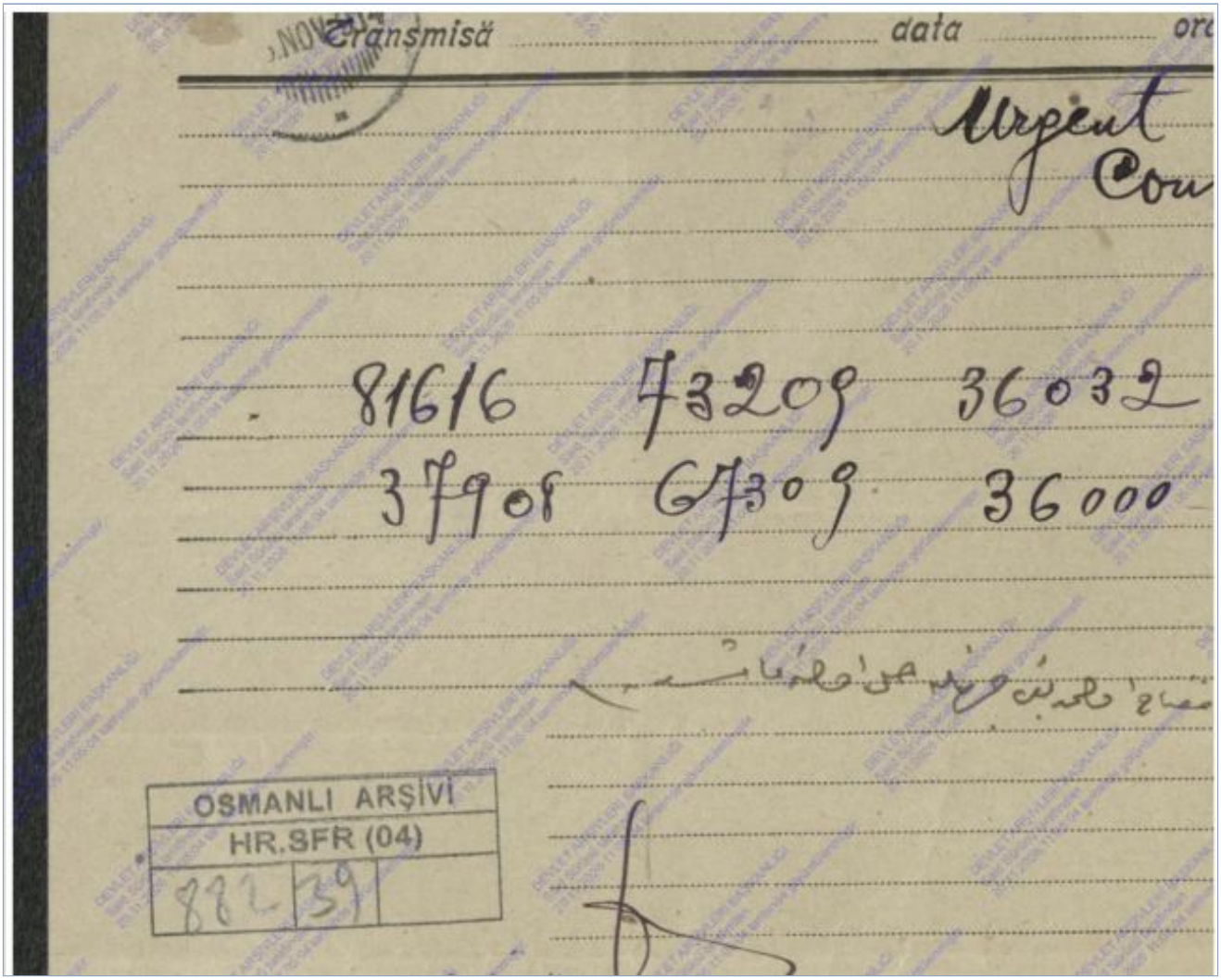

Levha 53 — BOA, HR.SFR.04 882/39 (6 Kasım 1914, «Urgent»): Enver Paşa'nın Osmanlı'nın savaşa girişinden 1 hafta sonra gönderdiği 6 gruplu %100 saf çözülmemiş 5 haneli telgrafı (81616 73209 36032 / 37908 67309 36000 — altında «Miftâh olmadığı cihetle hall olunamadı» kaydıyla).

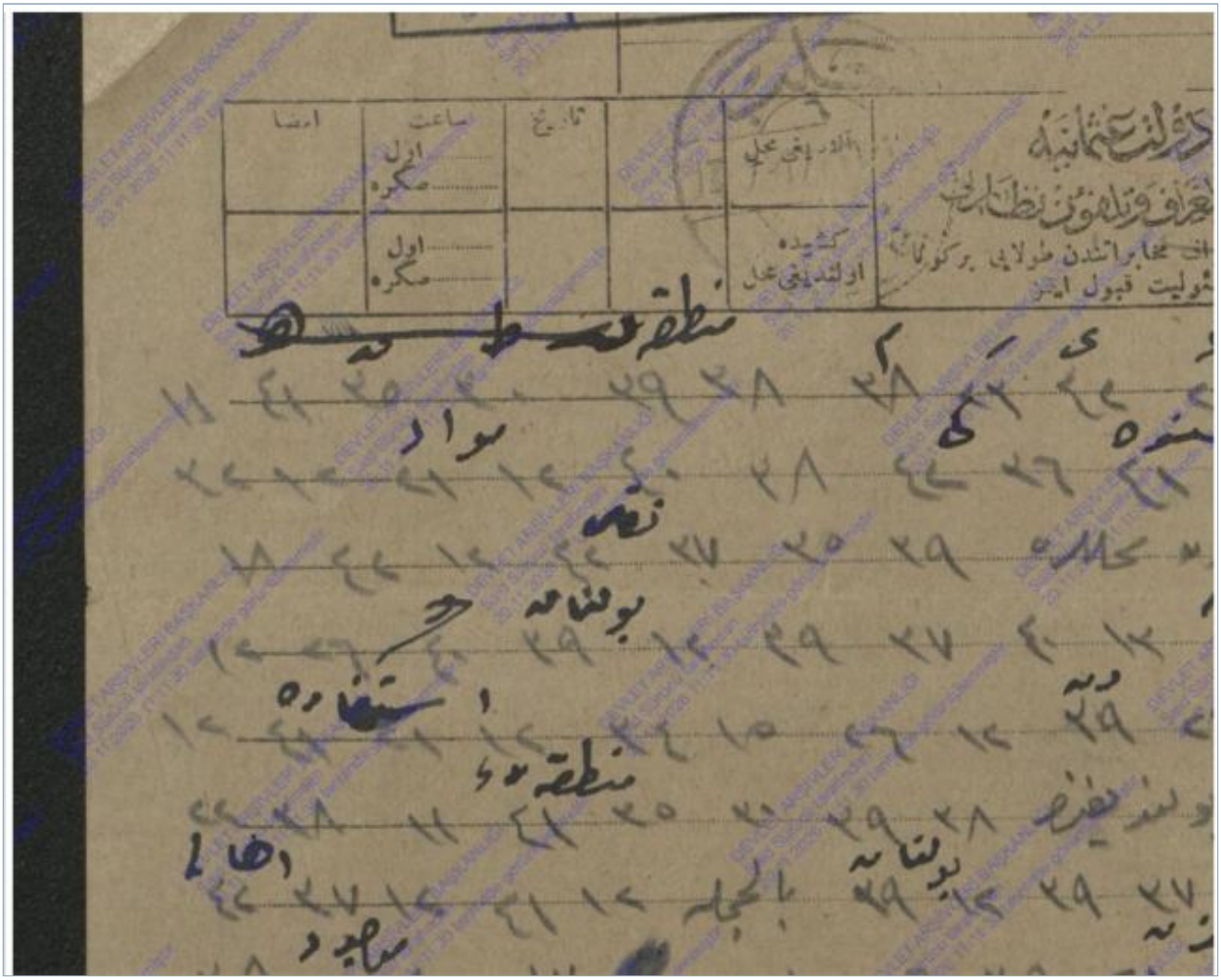

Levha 54 — BOA, TŞR.HL. 6/50 (s. 1, 30 Nisan 1917): Başkumandan Vekîli Enver Paşa'nın Halep'e gönderdiği 2 haneli askerî harf şifresi matrisi ve satır arası Osmanlıca çözümü (mıntıka, bulunan, istifâde…).

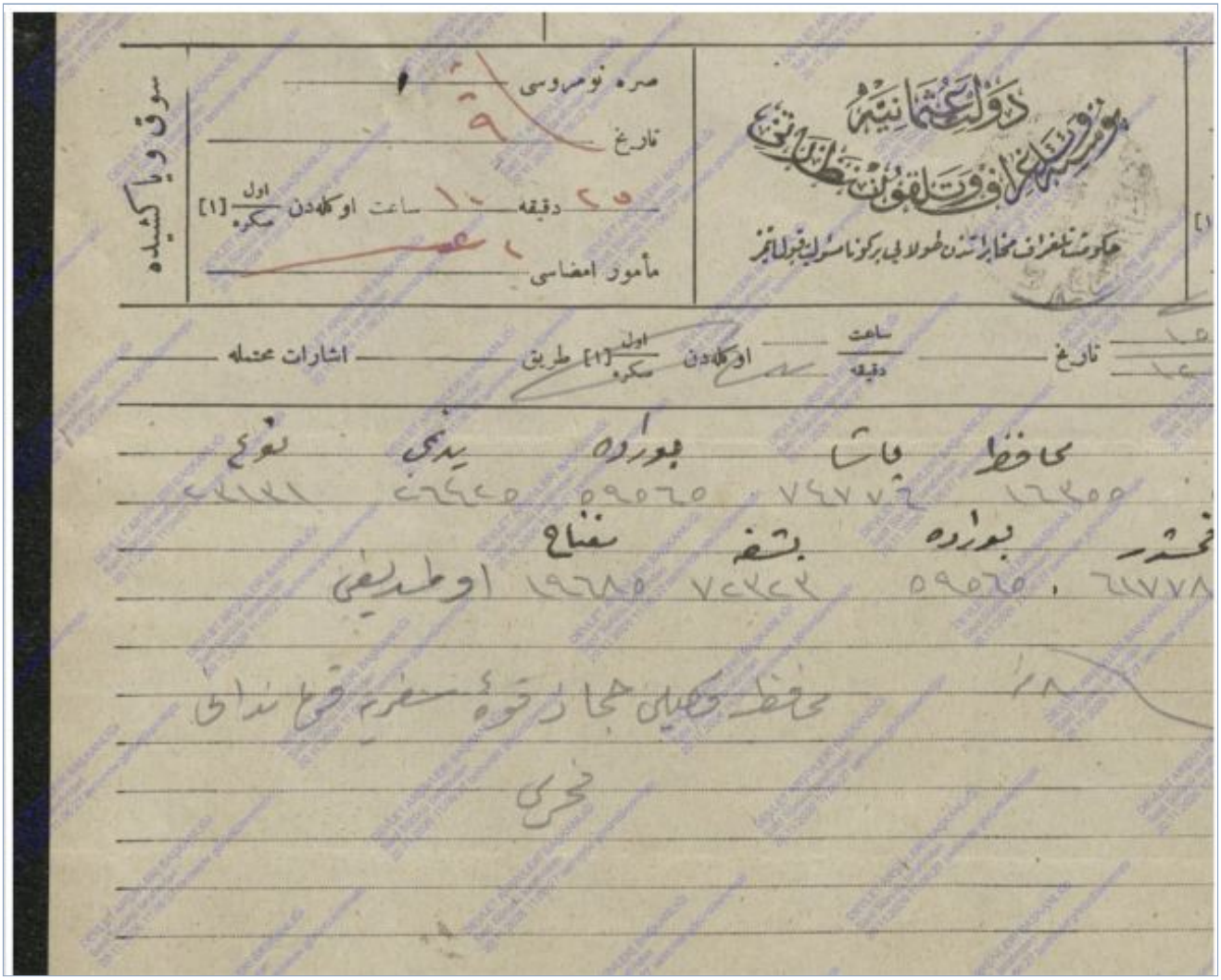

Levha 55 — BOA, DH.ŞFR. 533/6 (s. 1, 21 Temmuz 1916): Medine Müdafii Fahreddin Paşa («Muhâfız Vekîli Hicâz Kuvve-i Seferiyyesi Kumandanı Fahrî») imzalı, Medine'de 7. nevi şifre miftahı bulunmadığını bildiren 5 haneli şifre matrisi ve tam mahlûlü.

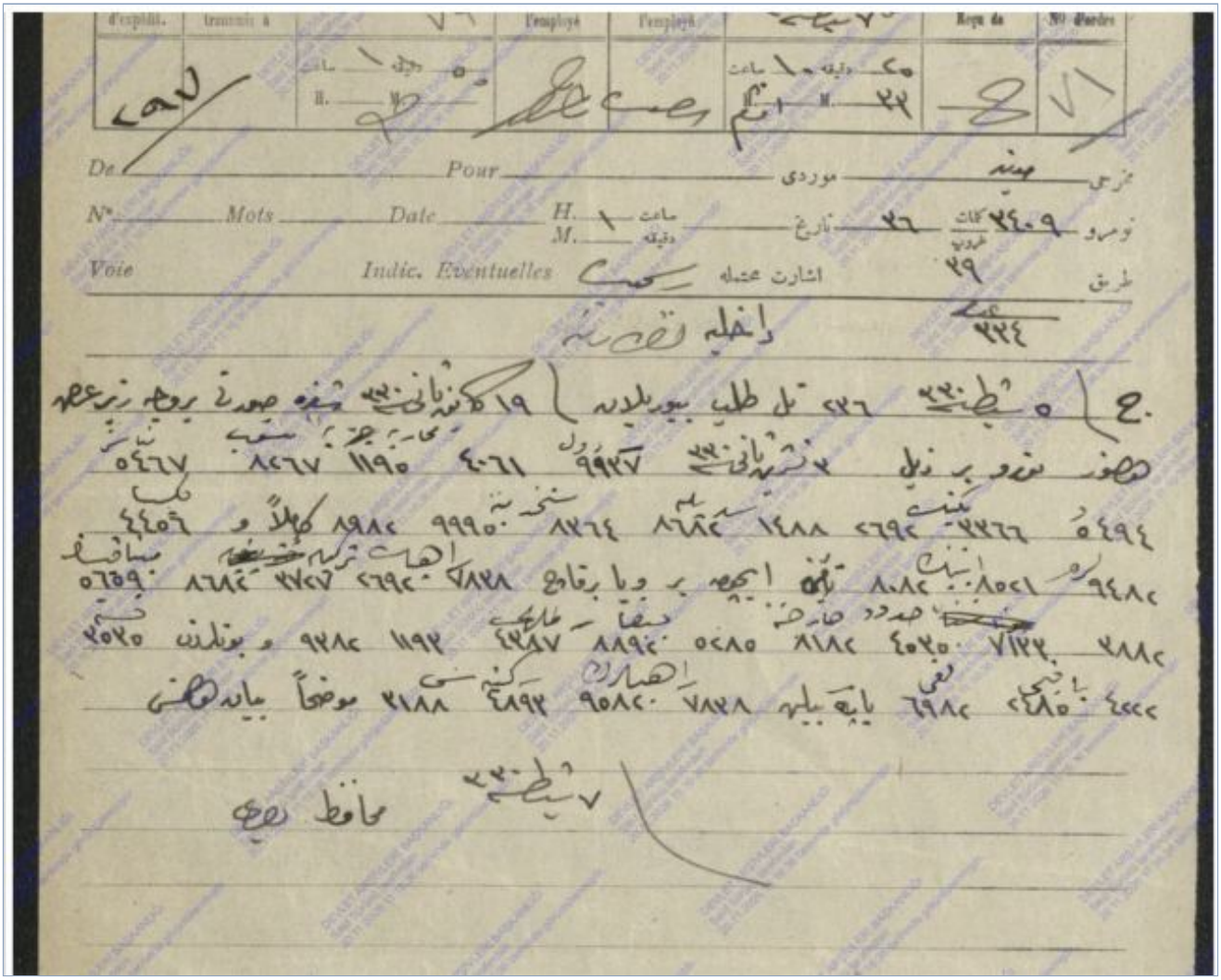

Levha 56 — BOA, DH.ŞFR. 462/23 (s. 1, 20 Ocak 1915): Medine Muhafızı Basrî Paşa'nın 4 haneli Medine şifre sureti ve satır arası kurşun kalem çözümü.

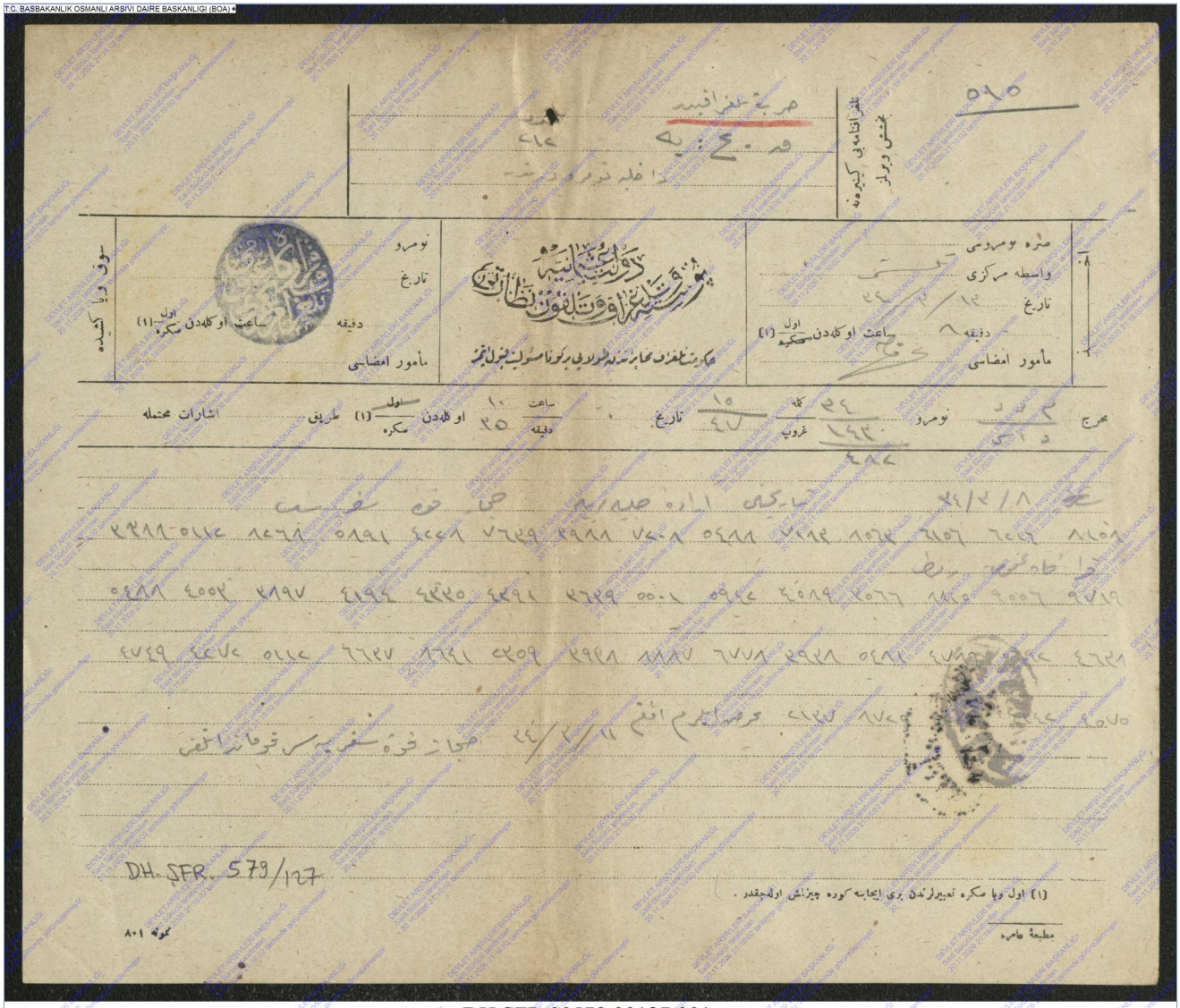

DH.ŞFR.00579.00127.001

Levha 57 — BOA, DH.ŞFR. 579/127 (s. 1 tam tarama, 11 Mart 1918): Medine Müdafii Fahreddin Paşa'nın («Hicâz Kuvve-i Seferiyyesi Kumandanlığı») 47 gruplu 4 haneli Medine telgrafının birinci nüshası (579/128 ile birebir ikiz — 43/47 grup [%91,5] çözüldü!).

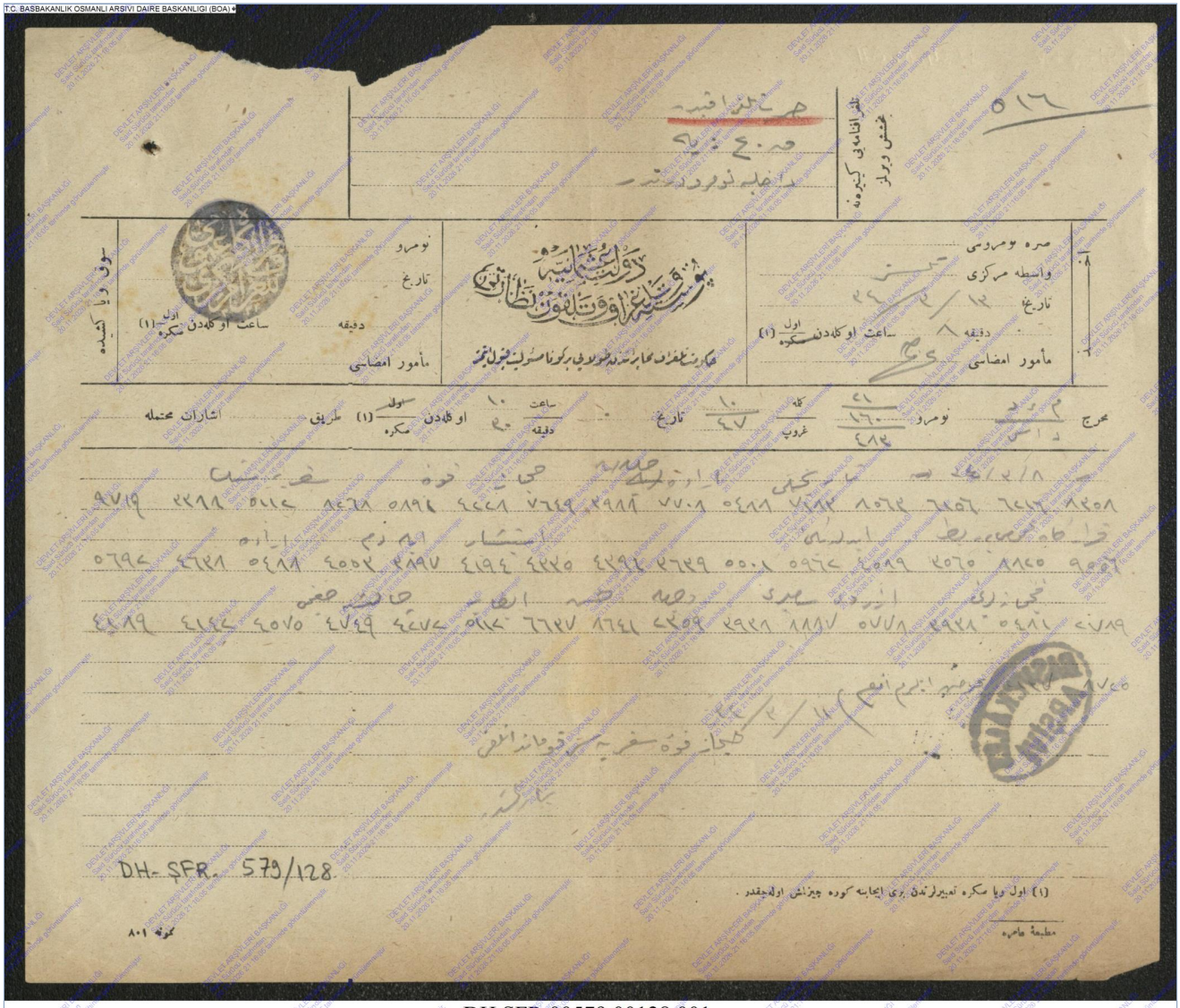

Levha 58 — BOA, DH.ŞFR. 579/128 (s. 1 tam tarama, 11 Mart 1918): Fahreddin Paşa'nın aynı telgrafının satır arası kurşun kalem mahlûllü ikiz nüshası (42 grup satır arası + kapanıştaki 2129=bunu kodu 6 telgraftan çözüldü; 4144 [579/95] ve 4189 [579/60] doğrulandı).

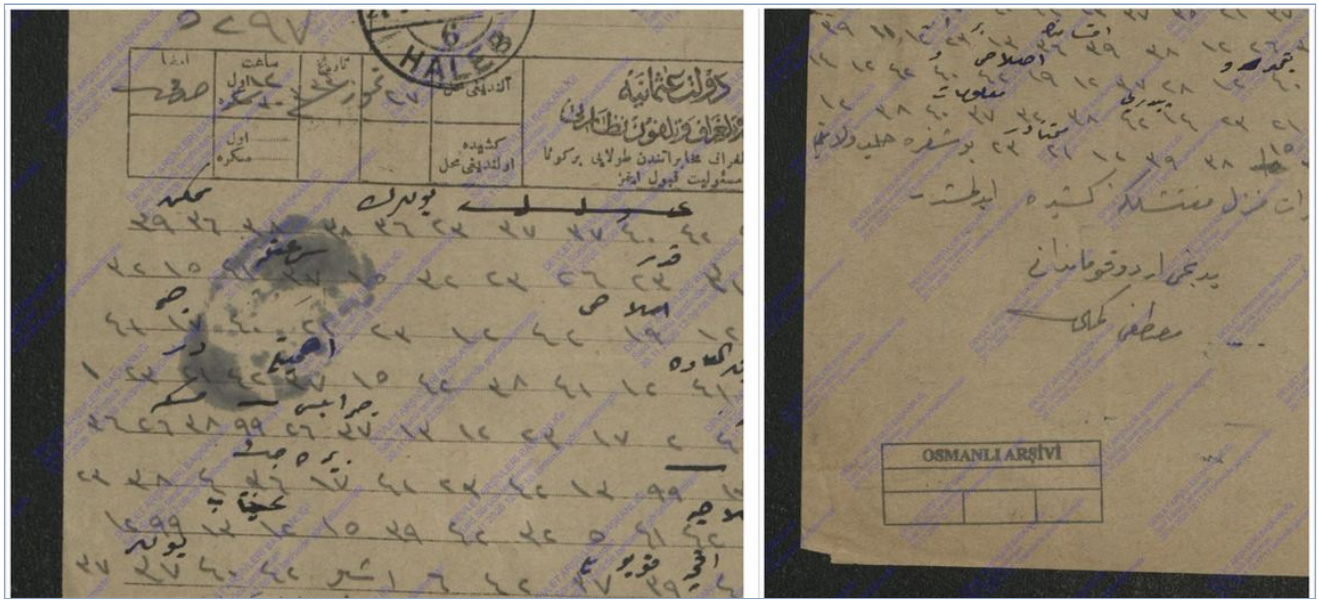

Levha 59 — BOA, TŞR.HL. 6/114 (s. 1–2 yan yana, 27 Temmuz 1917): Yedinci Ordu Kumandanı Mustafa Kemal Paşa imzalı 2 haneli askerî harf şifresi — Enver Paşa'nın TŞR.HL. 6/50 alfabesiyle birebir aynı 1917 Başkumandanlık 2 haneli harf anahtarı!

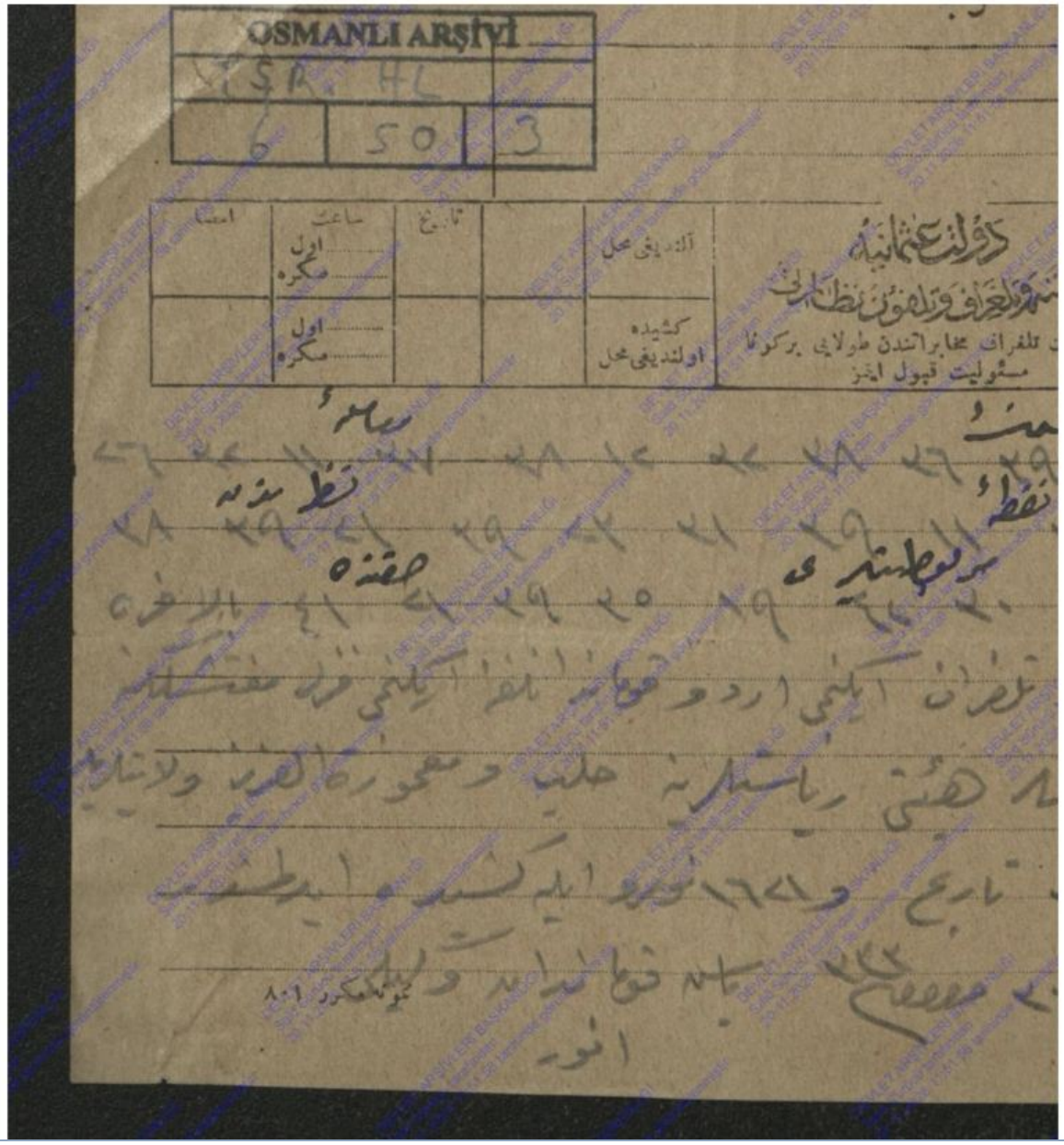

Levha 60 — BOA, TŞR.HL. 6/50 (s. 3, 30 Nisan 1917): Başkumandan Vekîli Enver Paşa'nın 2 haneli askerî şifre sonu (21 25 29=نقطه 41, 41 17 29 25 19=حقنده) ve Enver imzası.

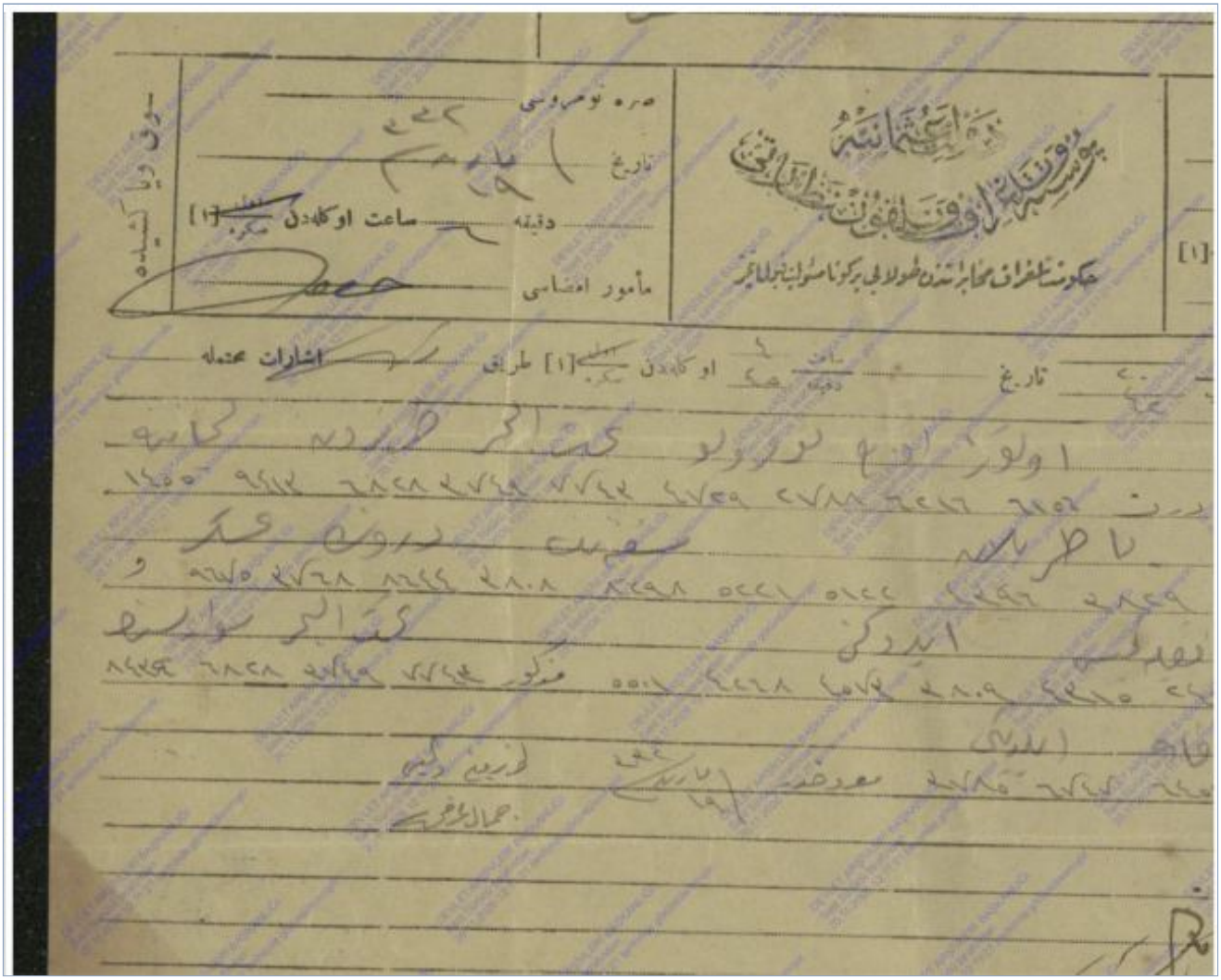

Levha 61 — BOA, DH.ŞFR. 515/69 (s. 1, 1 Nisan 1916, Trabzon): «Otuz üç numrolu tahtelbahir» (Alman U-33 denizaltısı) Trabzon Limanı'nda Rus nakliye gemisi batırmasına dair 4 haneli şifre (2788=numrolu Fahreddin Paşa ortak kodu!).

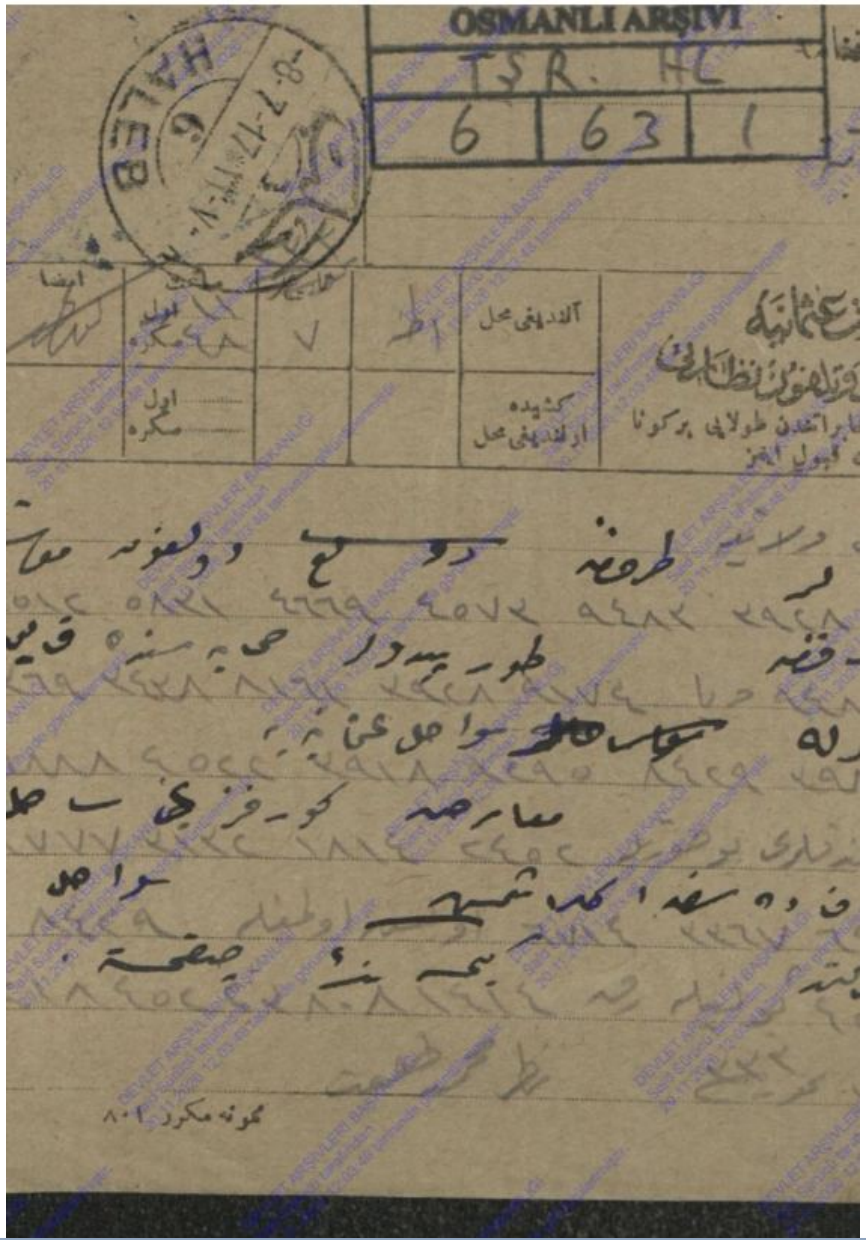

Levha 62 — BOA, TŞR.HL. 6/63 (s. 1, 23 Mayıs 1917): Dahiliye Nâzırı Talât Paşa'nın İngiliz motorlarıyla sahile çıkarılan Rum casuslar hakkındaki 4 haneli şifre matrisi.

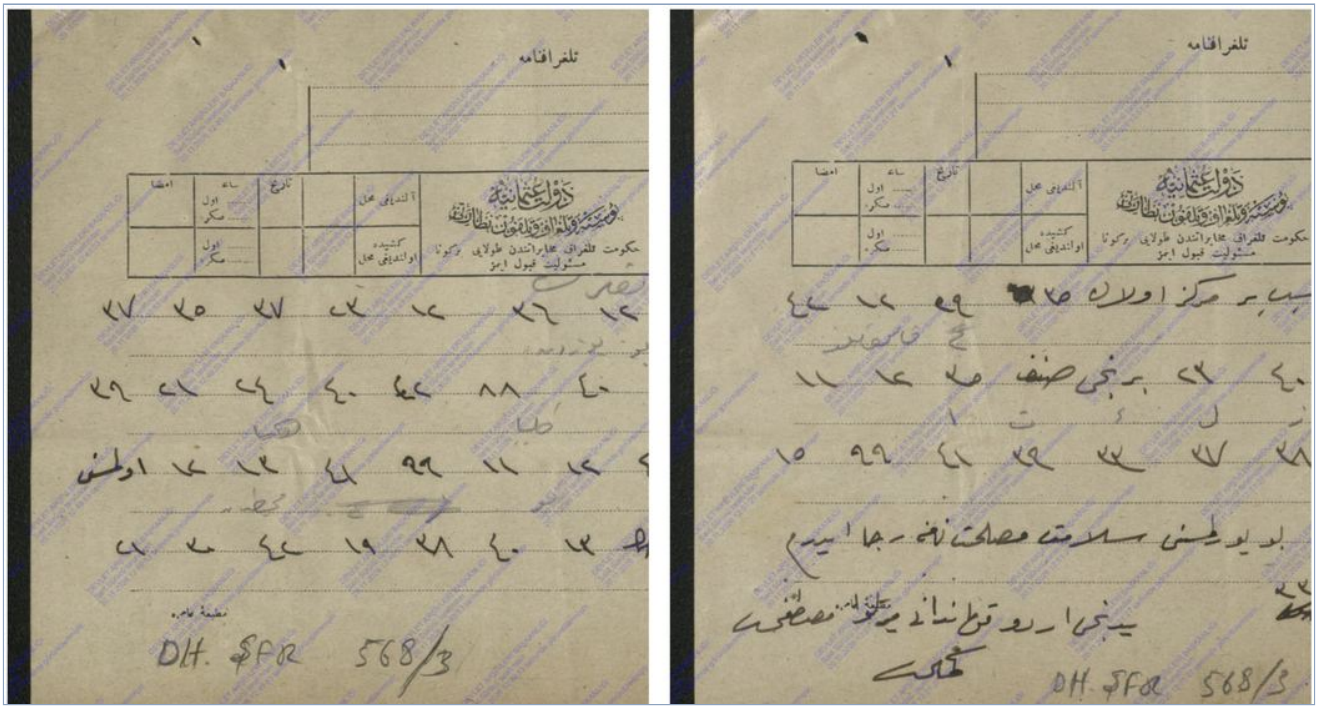

Levha 63 — BOA, DH.ŞFR. 568/3 (s. 3 + s. 6 yan yana, 7 Ağustos 1917): «Yedinci Ordu Kumandanı Mirliva Mustafa Kemâl» imzalı 7 sayfalık 2 haneli askerî harf şifresi — 1917 ortak alfabesiyle çözülen 28 19 42 21 = محيطه (muhîte) satırı ve imza.

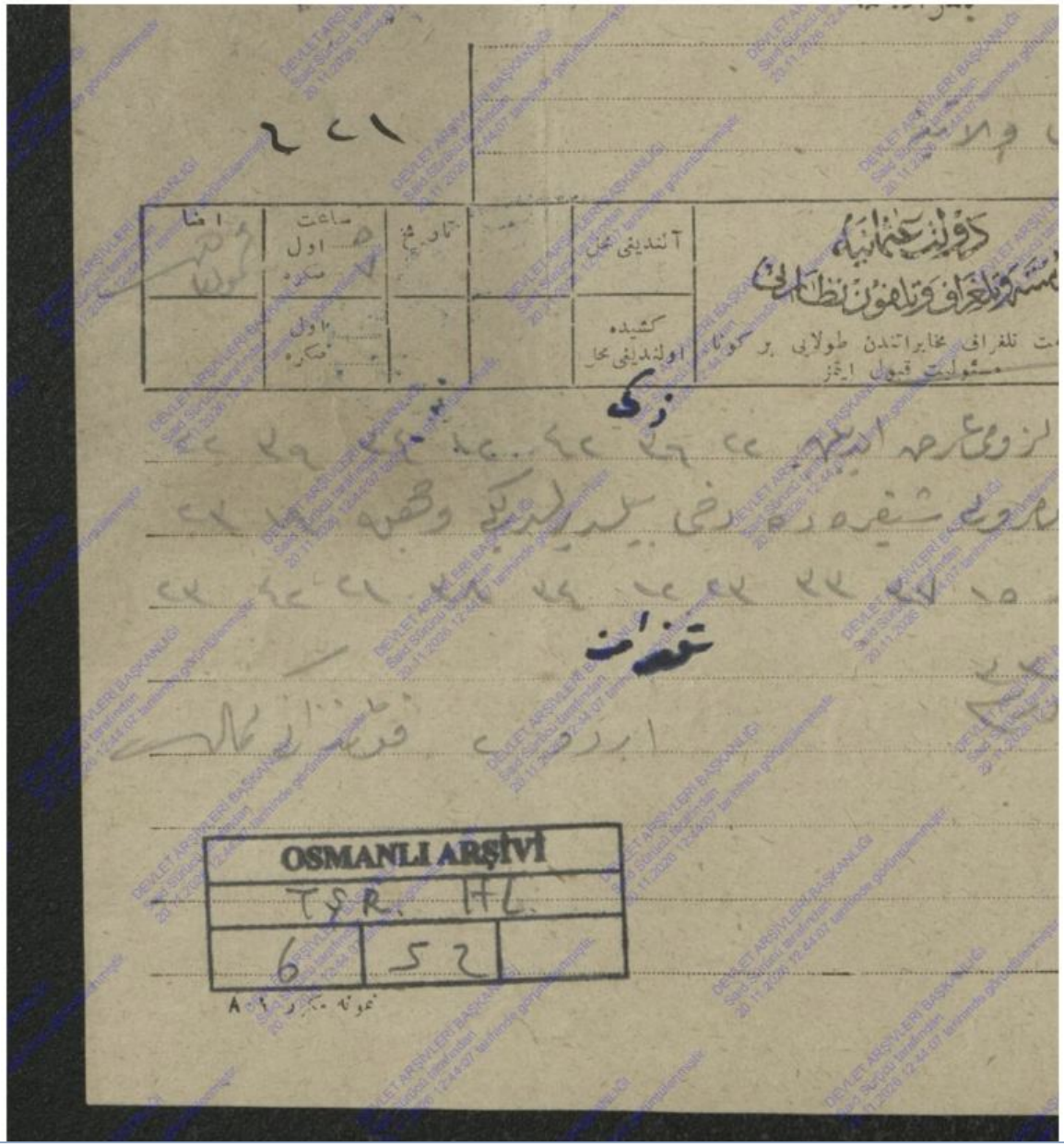

Levha 64 — BOA, TŞR.HL. 6/52 (s. 1, 3 Mayıs 1917): «Ordu 2 Kumandanı Kemâl» (2. Ordu Kumandanı Mustafa Kemal Paşa) imzalı 2 haneli askerî şifre.

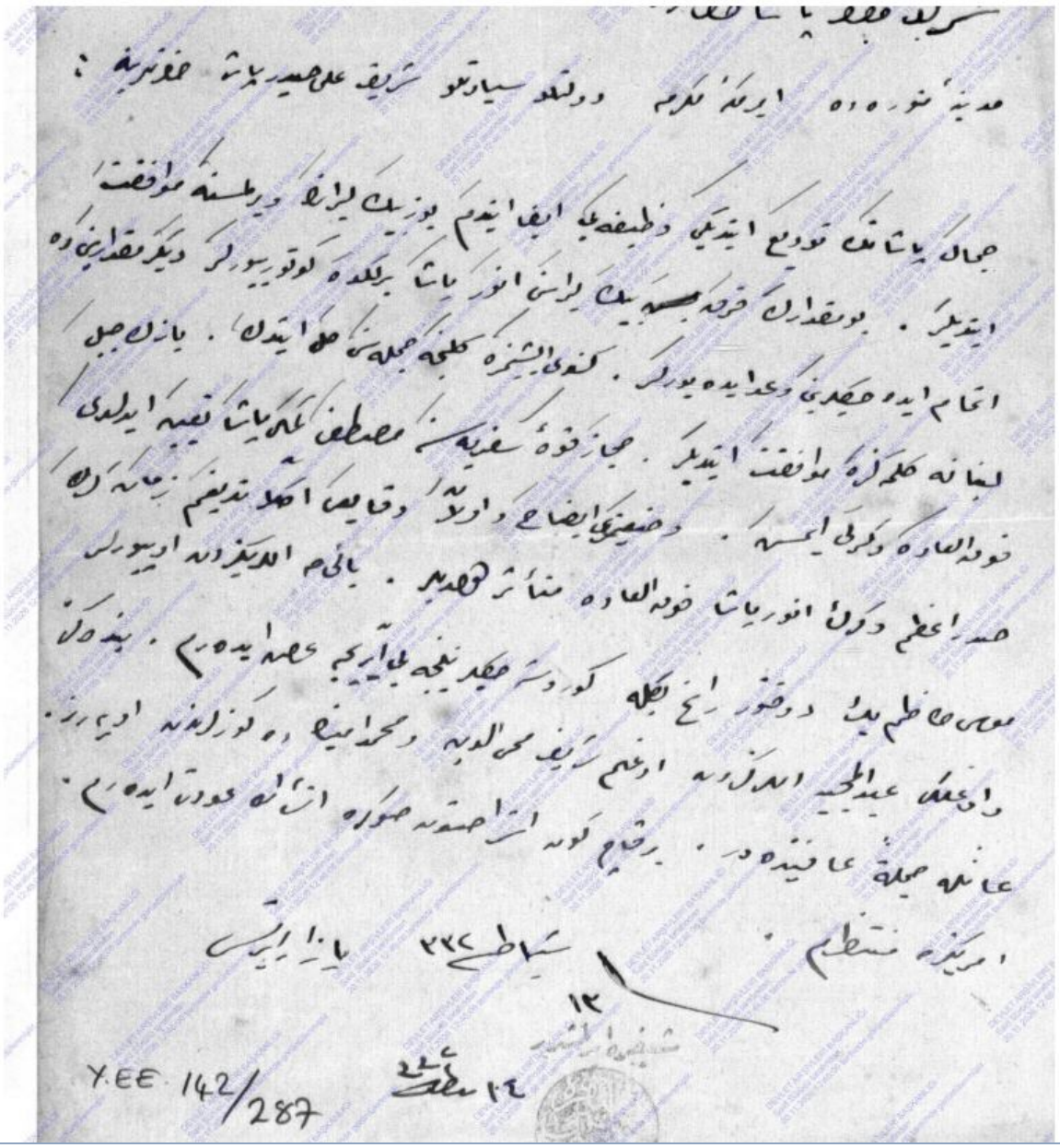

Levha 65 — BOA, Y..EE.. 142/287 (s. 1, 25 Şubat 1917): Medine'de Mekke Emiri Şerif Ali Haydar Paşa'ya çözümlü şifre — 100.000 altın lira, Enver Paşa'nın 45.000 lira götürmesi ve «Hicâz Kuvve-i Seferiyyesine Mustafa Kemâl Paşa ta'yîn idildi; fevkalâde değerli imiş».

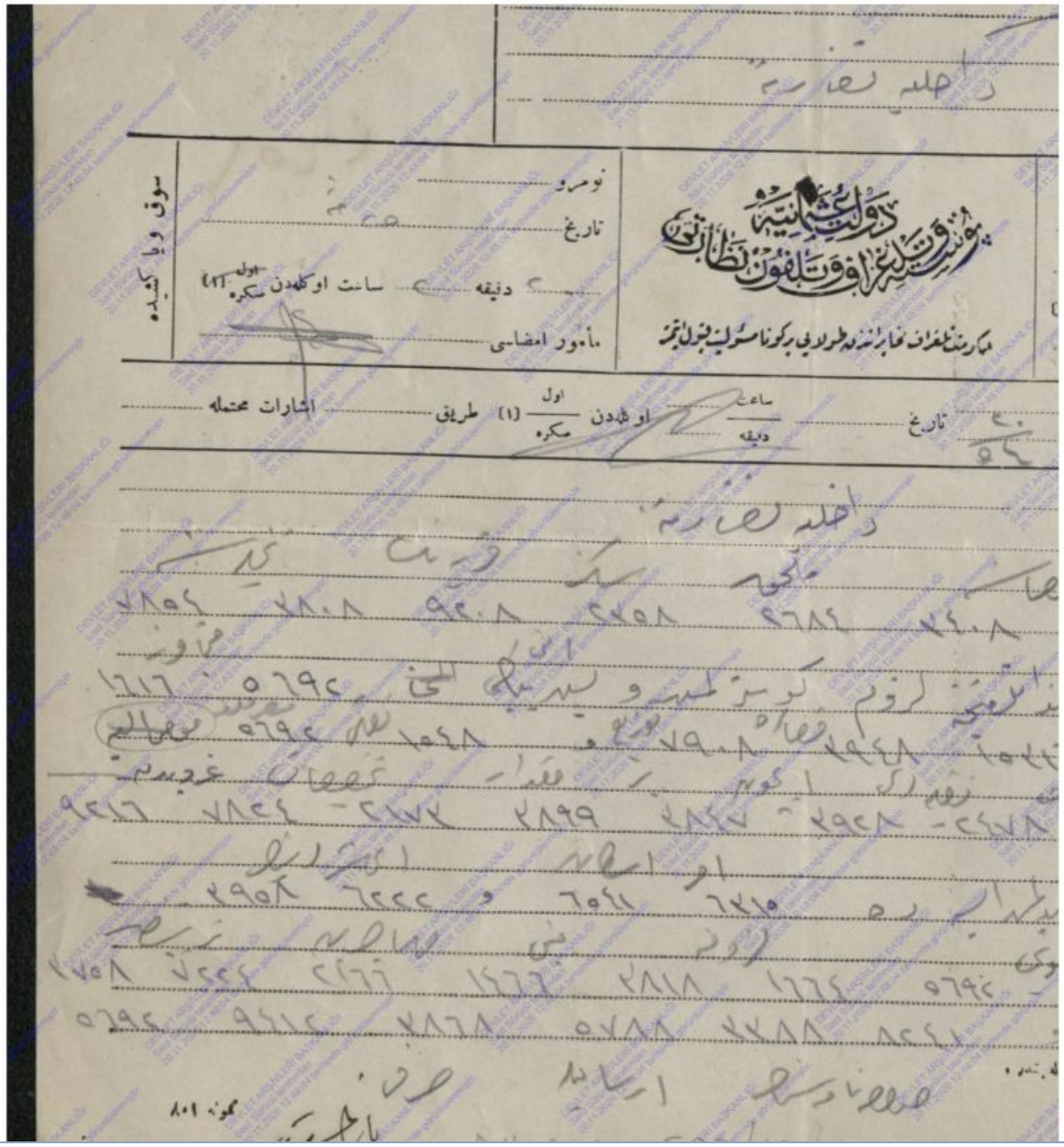

Levha 66 — BOA, DH.ŞFR. 593/42 (s. 1, 24 Ağustos 1918): Yedinci Ordu Kumandanlığı Nablus Cephesi 4 haneli şifre matrisi (Fahreddin Paşa Medine ortak 5692 [2×] ve Karesi ortak 2958 kodlarıyla).

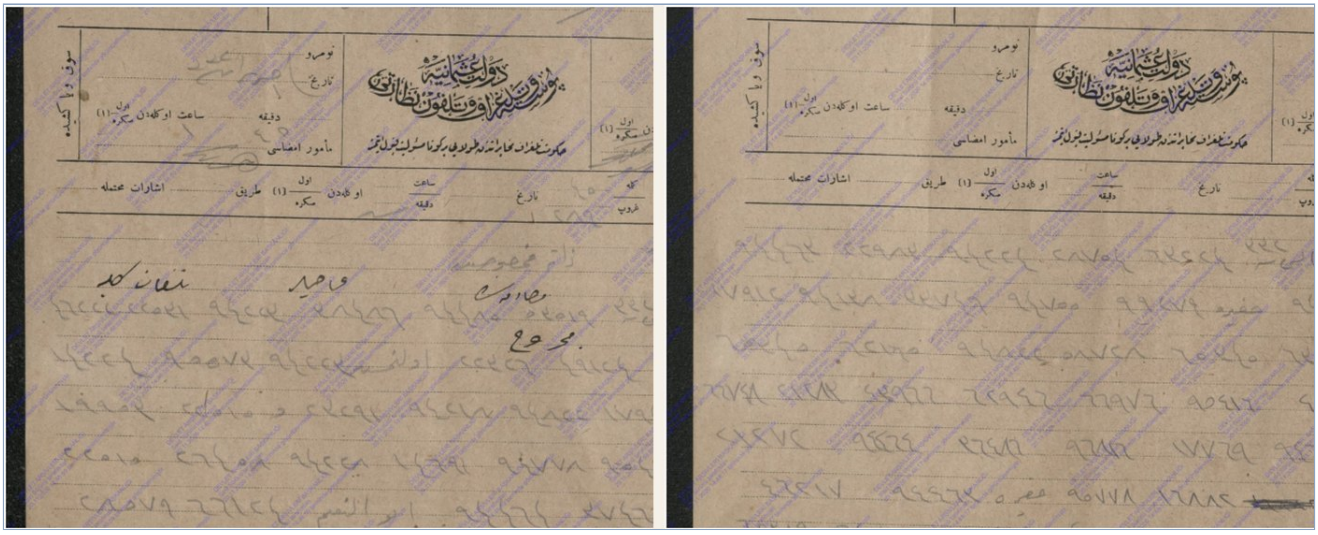

Levha 67 — BOA, DH.ŞFR. 525/41 (s. 1 + s. 2 yan yana, 12 Temmuz 1916 · El-Ulâ Nüshası): Medine Muhafızı Basrî Paşa'nın 5 sayfalık 5 haneli Harp Cerîdesi — iki kutu geride yanlış tarihle tasnif edilmiş ikiz nüshası DH.ŞFR. 523/24 (Levha 72–75) sayesinde 287/287 grup %100 çözülmüştür!

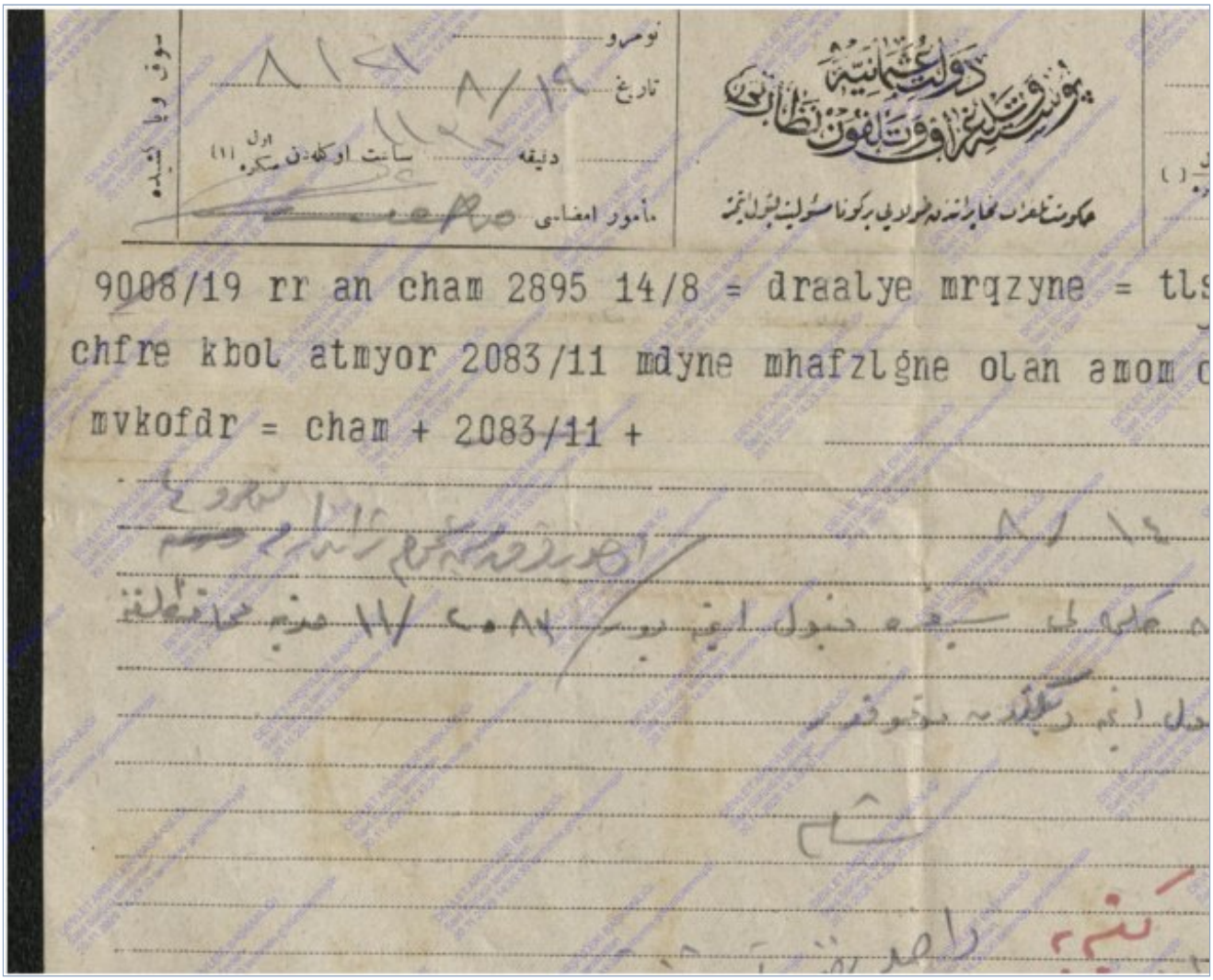

Levha 68 — BOA, DH.ŞFR. 591/134 (s. 1, 14 Ağustos 1918): Şam Telsiz İstasyonu'nun Medine Muhafızlığı şifresini kabul etmediğini bildiren Hughes/Morse şeritli telgraf («tls chfre kbol atmyor 2083/11 mdyne mhafzlgne… mvkofdr = cham»).

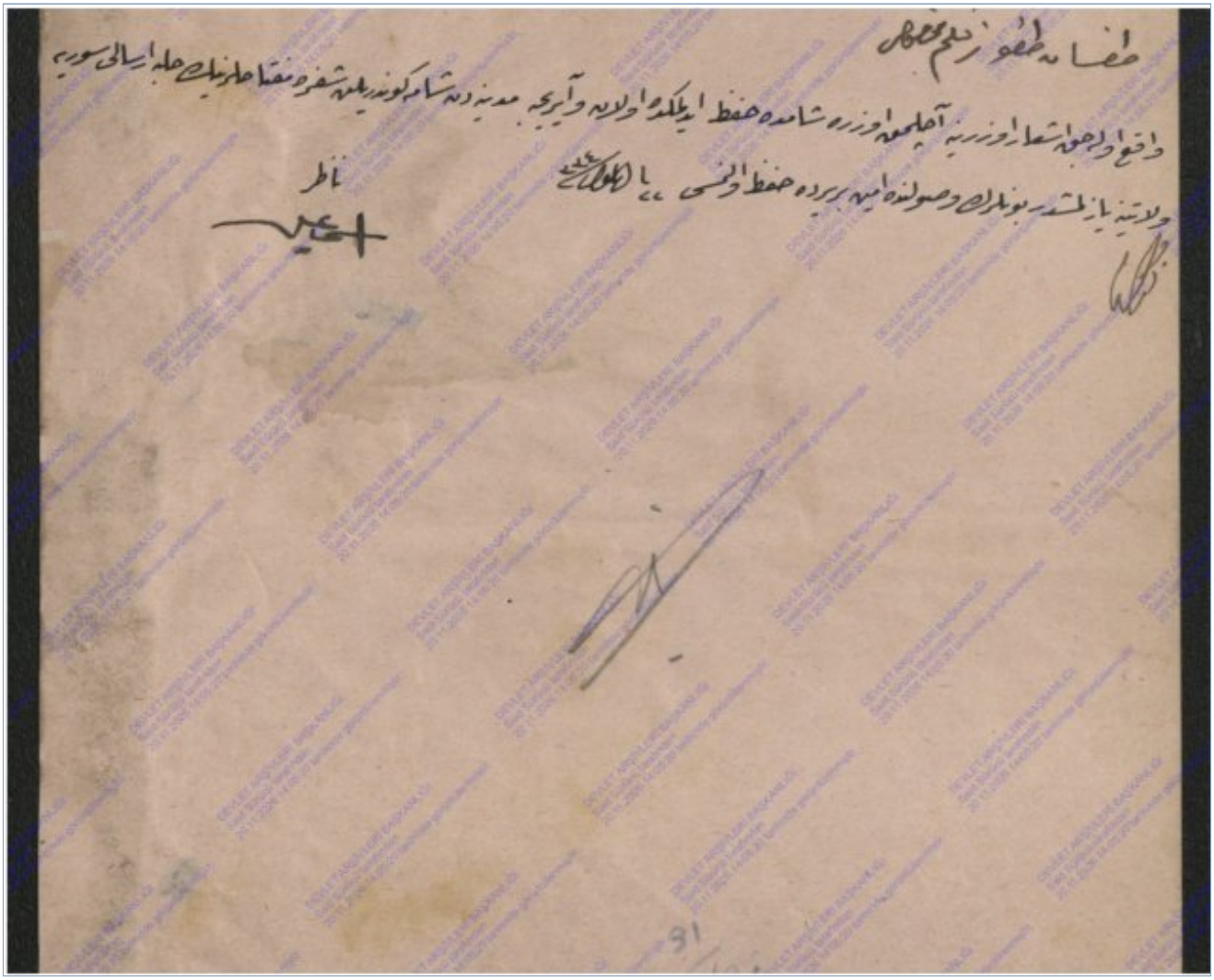

Levha 69 — BOA, DH.ŞFR. 91/194 (s. 1, 22 Eylül 1918): Megiddo taarruzundan 3 gün sonra Dahiliye Nâzırı İsmâîl [Canbolat] imzasıyla Medine'den Şam'a gönderilen şifre miftahlarının Halep'e acil tahliye emri.

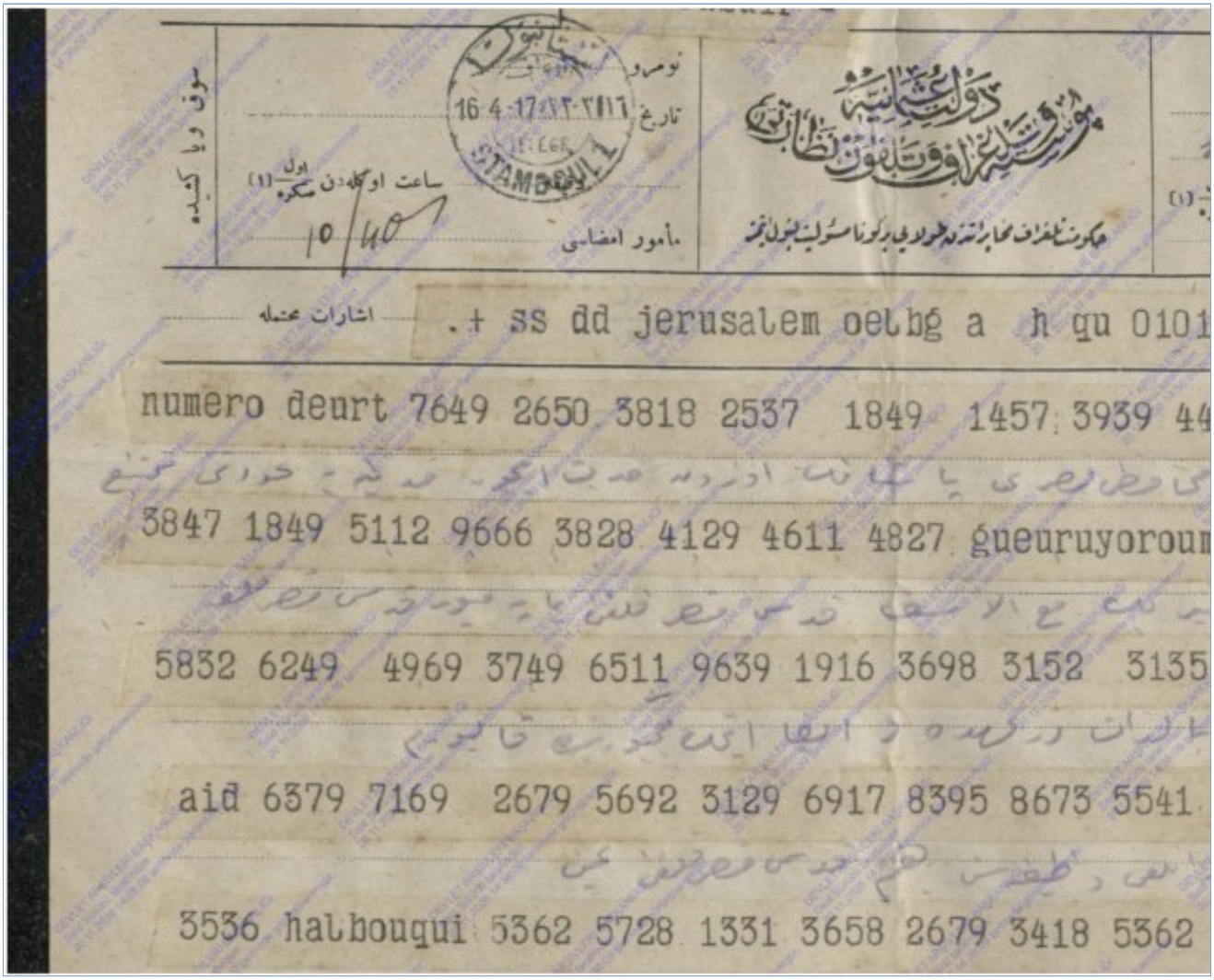

Levha 70 — BOA, DH.ŞFR. 551/69 (s. 1, 16 Nisan 1917, Kudüs → İstanbul): Başında «numero deurt» (Numro dört) göstergesi bulunan yapıştırma telgraf şeridi, Fahreddin Paşa'nın Medine Muhafızlığı vekâleti ve ortak 5692 kodu.

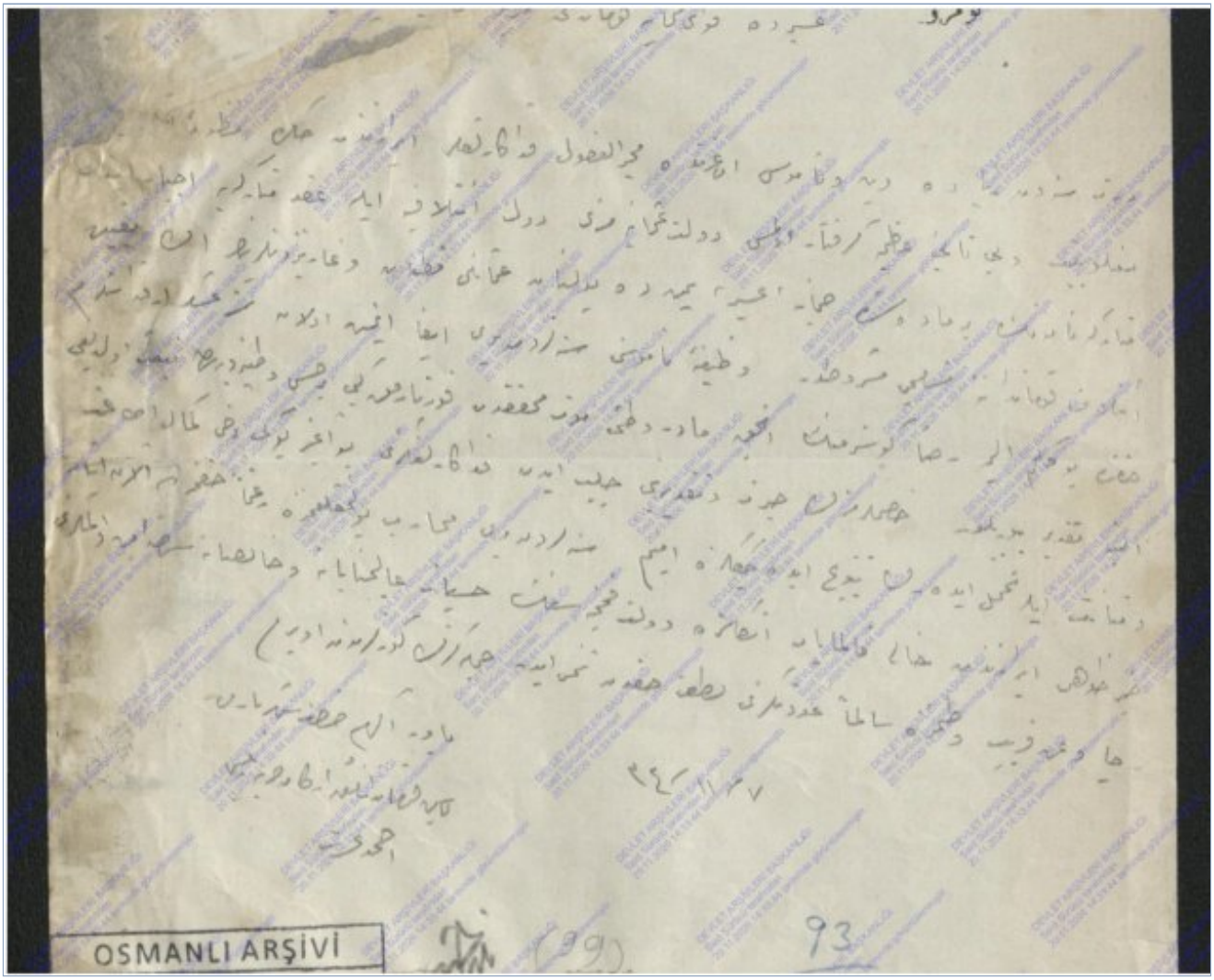

Levha 71 — BOA, DH.ŞFR. 93/96 (s. 1, 7 Kasım 1918): Sadrazam ve Başkumandan Vekîli Ahmed İzzet Paşa'nın Hicaz, Asîr ve Yemen garnizonlarına / Fahreddin Paşa'ya gönderdiği tarihî mütareke teslim emri.

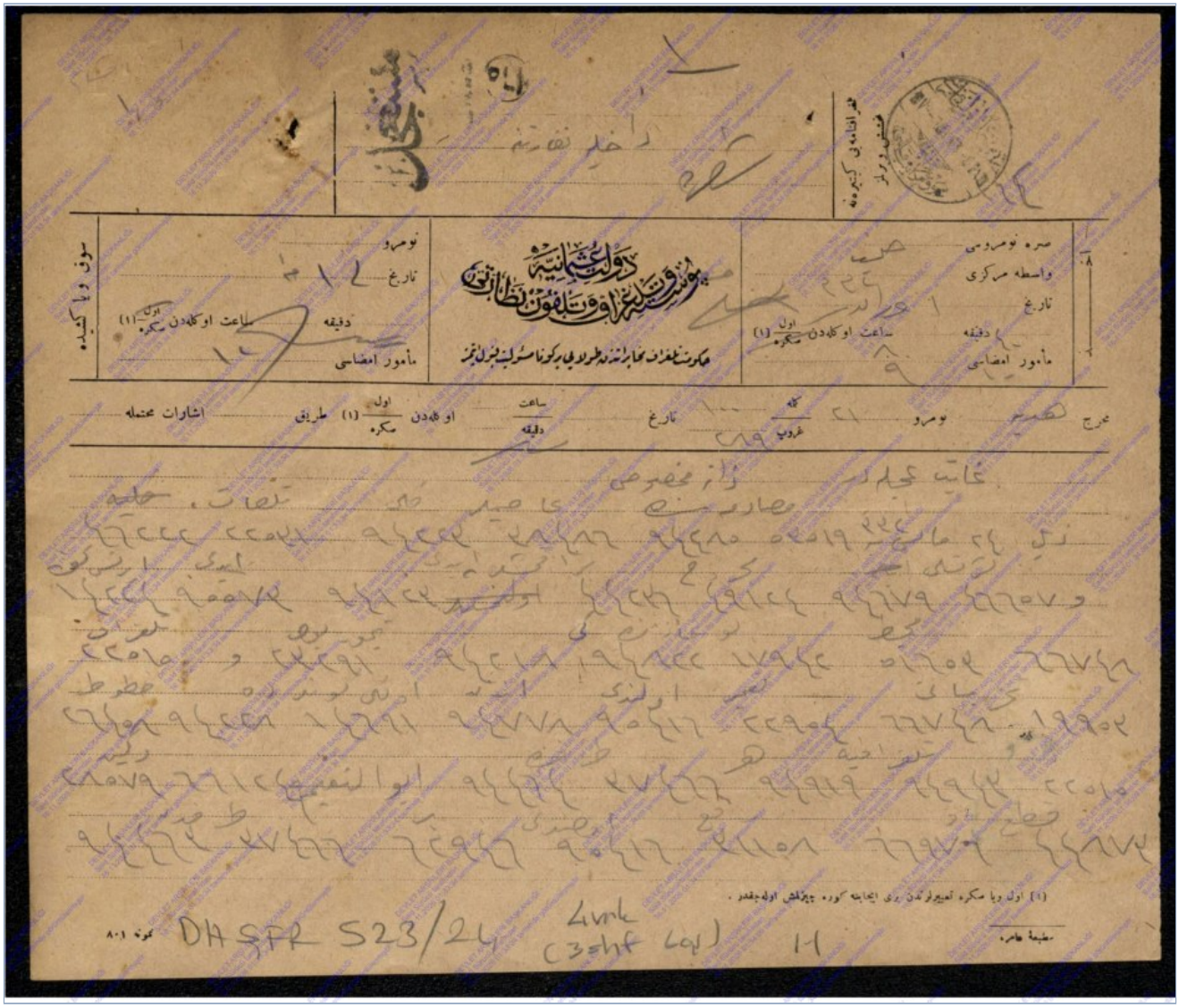

Levha 72 — BOA, DH.ŞFR. 523/24 (s. 1, 14 Temmuz 1916 · Hediyye İkiz Nüshası): DH.ŞFR. 525/41 ile birebir aynı (511) Şifre Kalemi kayıt numarasını ve +0 kaydırmalı 94xxx anahtarını taşıyan, iki kutu geriye yanlış tarihle tasnif edilmiş tam çözümlü ikiz nüsha.

Levha 73 — BOA, DH.ŞFR. 523/24 (s. 3, 6× büyütme): Hurûf ve Hece Cetveli ile kodlanan 69259 (د) + 66162 (ما/نا) + 62219 (أى) + 66524 (ميت) hecelerinin Şifre Kalemi kâtibince çözülüp üzeri çizilerek «ديناميت» (dînâmît) şeklinde birleştirilmesi.

Levha 74 — BOA, DH.ŞFR. 523/24 (s. 4, 14 Temmuz 1916): Emir Faysal Bey'in Muhît Boğazı girişindeki karakola hücumu ve «Fahrî [Fahreddin] Paşa Hazretleri kuvvetiyle ma‘an hareket etdi; akşama kadar müsâdeme-i şedîde vukû‘bulmuşdur» satır arası tam çözümü.

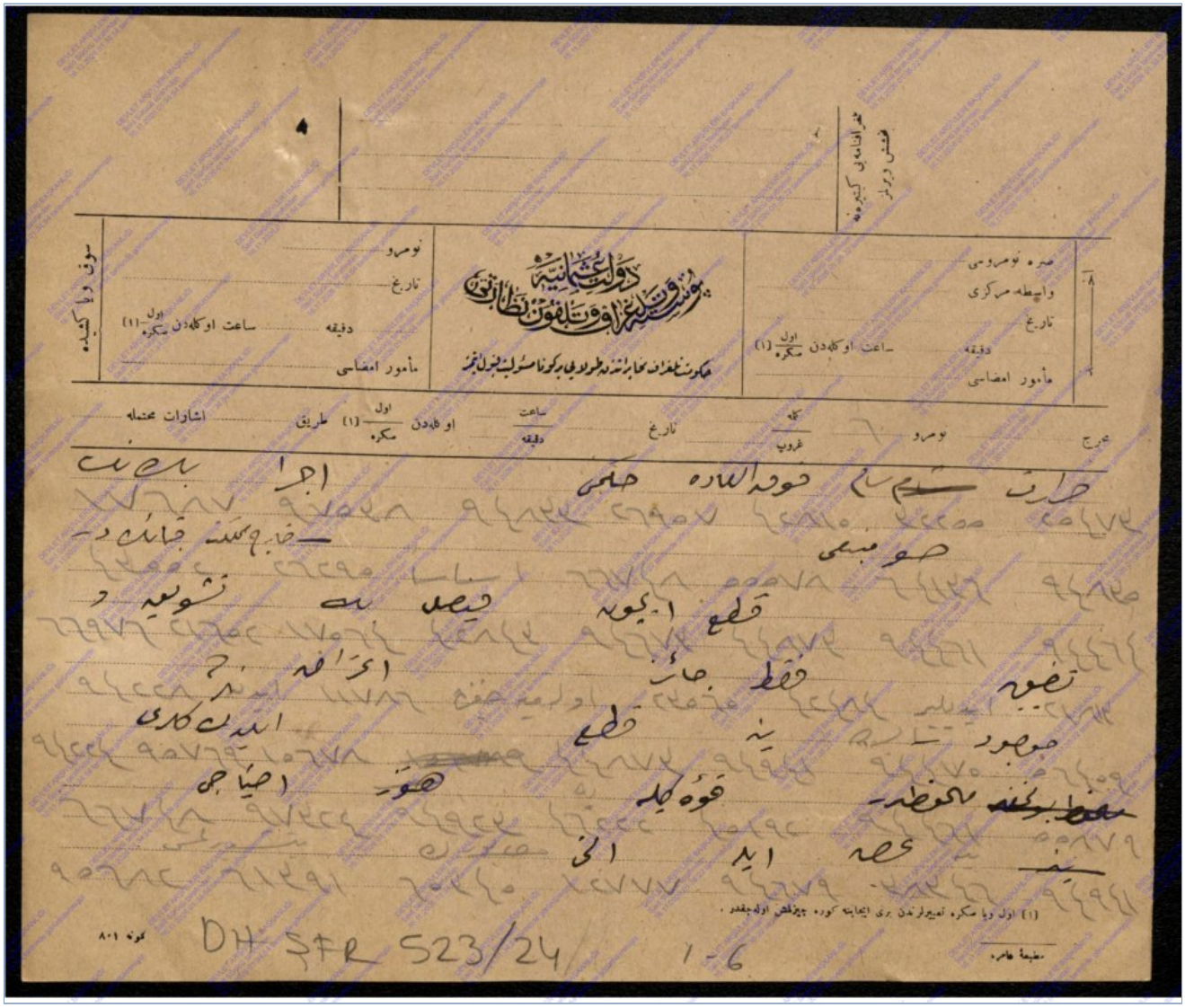

Levha 75 — BOA, DH.ŞFR. 523/24 (s. 6, 14 Temmuz 1916): Medine'nin su kaynağı Ayn-ı Zerkâ'nın savunma hattı dışında kalması, Faysal Bey'in suyu kesmeye teşvik edilmesi ve Basrî Paşa'nın acil «altı taburun yetiştirilmesi» talebi.

T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA)

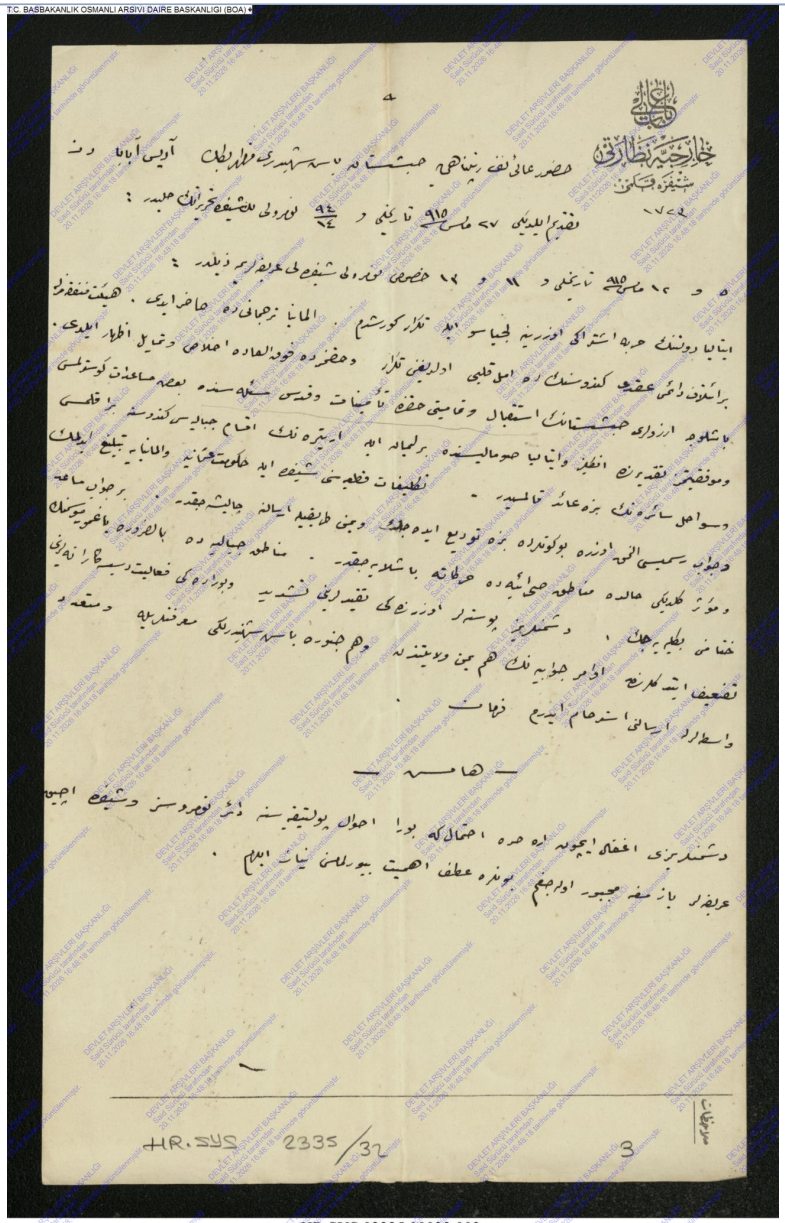

HR.SYS.02335.00032.003

Levha 76 — BOA, HR.SYS. 2335/32 (.003 / s. 4, 27 Mayıs 1915 · Hariciye Şifre Kalemi No. 1742): Katalogda «çözülmemiş» sanılan Addis Ababa 4 haneli savaş şifresinin (HR.SYS. 2335/31, 94/14) yan gömlekte bulunan resmî tam çözümü (Lij Yasu gizli ittifak teklifi ve «doğrusuz/şifresiz açık arîza» dezenformasyon hâşiyesi · 50 kod %100 çözüldü!).

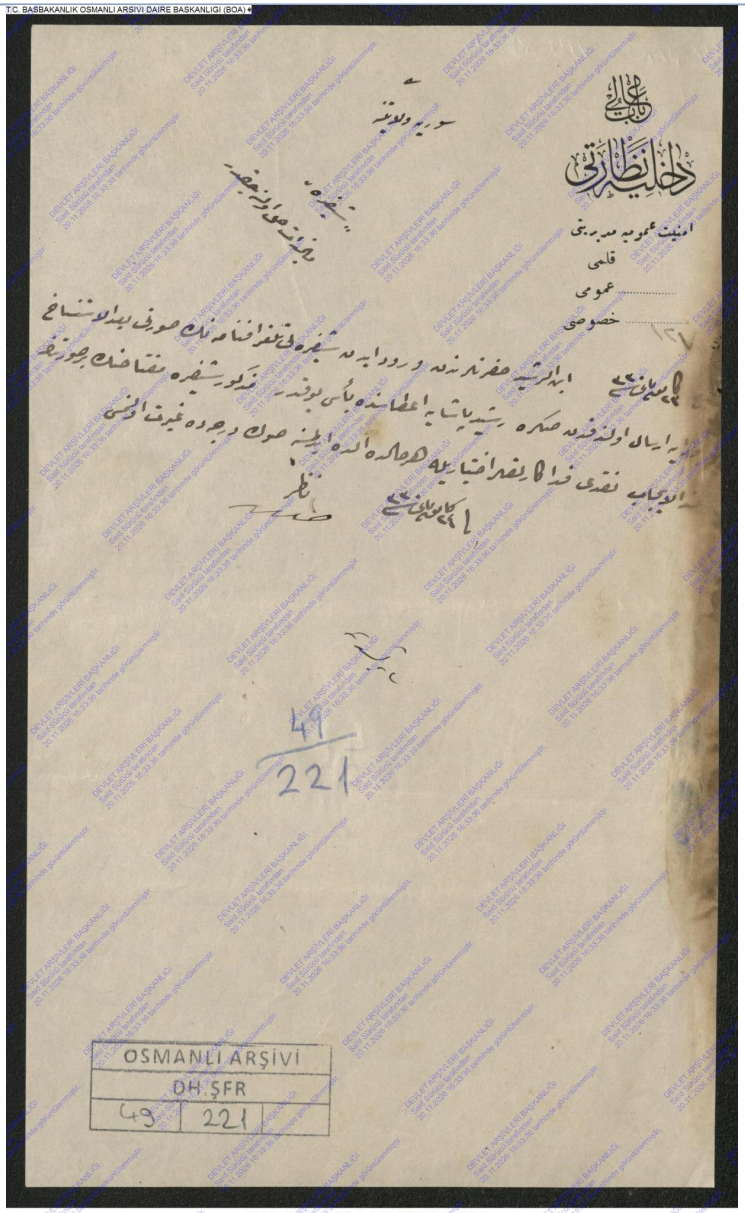

DH.ŞFR.00049.00221.001

Levha 77 — BOA, DH.ŞFR. 49/221 (7 Şubat 1915 · Nâzır Talât imzalı): Emniyet-i Umûmiye'den Suriye Vilâyeti'ne Emir İbnürreşîd'in 2 haneli özel Arapça şifre anahtarının «icâbında nakdî fedâkârlıklar ihtiyârıyla» (rüşvet/örtülü ödenekle) ele geçirilmesi emri.